

FILOZOFICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI
KATEDRA DĚJIN VÝTVARNÉHO UMĚNÍ

OBOR: TEORIE A DĚJINY VÝTVARNÝCH UMĚNÍ

Renesanční úložný nábytek v moravských a slezských sbírkách

Renaissance furniture in Moravia and Silesia Collections

Magisterská diplomová práce

Kamil Lukeš

Vedoucí diplomové práce:
doc. PhDr. Marie Mžuková, CSc.

OLOMOUC 2011

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracoval samostatně na základě uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne: 20. 7. 2011

Jméno: Kamil Lukeš

Obsah:

1.	Úvod	5
2.	Stav bádání	7
3.	Historie sbírek	
	3.1. Slezské muzeum v Opavě	10
	3.2. Uměleckoprůmyslové muzeum v Brně	11
	3.3. Historie sbírek na zámku v Bučovicích	11
	3.4. Historie sbírek na státním zámku Velké Losiny	12
	3.5. Historie sbírek na hradě Šternberk	13
4.	Technologie výroby nábytku a materiály užívané v období renesance	15
5.	Zdobné techniky nábytku	
	5.1. Inkrustace	17
	5.2. Marketerie	17
	5.3. Intarzie	18
	5.3. Lupenková technika	19
	5.4. Chebská reliéfní intarzie	20
	5.5. Nábytek zdobený řezbou	20
	5.6. Malba – Polychromie	21
	5.7. Gesso	22
	5.8. Pastiglia	22
	5.9. Zlacení	23
6.	Závěr	24
7.	Poznámky	26
8.	Literatura	
	8.1. Prameny	30
	8.2. Použitá literatura	30
9.	Katalog renesančního úložného nábytku	40
	9.1. Katalog renesančního nábytku na hradě Bouzov	41
	9.2. Katalog renesančního nábytku na zámku Bučovice	62
	9.3. Katalog renesančního nábytku na hradě Buchlov	81
	9.4. Katalog renesančního nábytku na zámku Buchlovice	94
	9.5. Katalog renesančního nábytku na zámku Kravaře	96
	9.6. Katalog renesančního nábytku v Muzeu města Mohelnice	97

9.7. Katalog renesančního nábytku v Moravské galerii v Brně	98
9.8. Katalog renesančního nábytku v Slezském zemském muzeu	104
9.9. Katalog renesančního nábytku na hradě Šternberk	115
9.10. Katalog renesančního nábytku na zámku Velké Losiny	122
9.11. Katalog renesančního nábytku ve Vlastivědném muzeu v Olomouci	132
9.12. Katalog renesančního nábytku v Muzeu Komenského v Přerově	133
9.13. Katalog renesančního úložného nábytku ve Valašském muzeu v přírodě	134
10. Seznam vyobrazení	136
11. Obrazová příloha	144
12. Summary	191
13. Anotace	192

1. Úvod

Práci, zaměřené na soupis renesančního úložného nábytku na Moravě a ve Slezsku předcházela rozsáhlá studie sbírkových předmětů na státním zámku v Bučovicích.

Po mnoholetém výzkumu zaměřeném na renesanční nábytkovou tvorbu lze konstatovat velký deficit české historicko-umělecké literatury zaměřené na nábytkové umělecké řemeslo v období gotiky až raného baroka. Tato studie by mohla otevřít cestu k dalším podobným bádání.

Studie je zaměřena na soupis renesančního úložného nábytku v oblastech Moravy a Slezska s přihlédnutím na stylový vývoj jak nábytkových typů, tak i zdobných technik a materiálů. V časovém rozmezí od počátku 16. do konce 17. století, tedy v období renesance, s mírným přesahem do období raného baroka ve střední Evropě. Do katalogu byly zařazeny předměty s převažující renesanční formou a tvaroslovím. Z tohoto důvodu je časové rozmezí dovedeno až do roku 1700, jelikož na našem území renesanční tradice přetrvává až do konce 17. století a přesahuje zejména v linii lidového nábytku.

Úvodní teoretická část shrnuje dosavadní bádání s odkazem na základní a terminologickou literaturu; následuje krátký exkurz do historie nejvýznamnějších moravských a slezských sbírek. Další část se věnuje vývoji zdobných technik, z místa vzniku, a jejich modifikace ve sledovaném prostředí. Výběr technik v této části je zaměřen na techniky použité na dochovaném nábytku v moravských a slezských sbírkách. Na závěr teoretické části jsou uvedeny příklady týkající se nepůvodních doplňků, anastylos, konzervačních a restaurátorských zásahů v průběhu staletí.

Závěrečná a hlavní část této práce obsahuje kriticky zpracovaný katalog jednotlivých nábytkových kusů včetně vyobrazení, která dokumentují popisované sbírkové předměty. V katalogu jsou dále uvedeny možné paralely k jednotlivým moravským a slezským exponátům.

Poděkování

Na závěr tohoto úvodu bych rád poděkoval především doc. PhDr. Marie Mžkové, CSc. za vedení této diplomové práce, dále pak všem institucím a vědeckým pracovníkům, kteří mi umožnili přístup do expozic, depozitářů a archivů a za cenné informace, bez kterých by tato práce nemohla vzniknout.

2. Stav bádání

K bádání, týkající se jednotlivých sbírek nábytku, existuje množství shrnující literatury. Jako příklad lze uvést publikace vydané ve Slezském zemském muzeu *Uměleckohistorické sbírky Slezského muzea* z roku 1963,¹ dále pak knihu vydanou Uměleckoprůmyslovým muzeem v Brně, *Expozice užitého umění v Moravské galerii v Brně* od Jiřiny Medkové.² Ze starší literatury je možné zmínit publikaci z počátku 20. století od ředitele Slezského muzea v Opavě, Edmunda Wilheima Brauna.³ Složitější situace však nastává, pokud bychom se chtěli zaměřit přímo na sbírky nábytkového umění na Moravě. V této oblasti literaturu najdeme jen velmi zřídka.

Na druhé straně v česky psané uměleckohistorické literatuře týkající se renesance a nábytku všeobecně najdeme množství titulů. Zásahu na tom má především badatel František Cimburek v knize *Dějiny nábytkového umění I. až III.*, která již prošla četnými reedicemi. Renesance je zde zastoupena v prvním a třetím díle.⁴ Cimburek rozděluje katalog podle území a postupuje chronologicky podle historického vývoje. Z českých prací je záhodno upozornit na skripta Pera Bruneckého *Historický vývoj nábytku*,⁵ i na přehledovou literaturu, především jde o překlady zahraničních autorů, z nichž lze uvést knihu Judith Miller,⁶ nebo publikaci *Poznáváme starožitnosti*.⁷ Z terminologické literatury je zásadní práce *Historický nábytek* od Milana Tognera,⁸ v technologické oblasti je záhodno uvést knihy *Starožitný nábytek, údržba a opravy* od Evy Medkové,⁹ *Die Konstruktion alte Möbel* od autora Ericha Klatt,¹⁰ a také knihu *Constructing Medieval Furniture* od Daniela Diehla.¹¹

Článek v časopise *Umění a řemesla* z roku 1980 od Jana Krapla,¹² který se jako jeden z mála autorů konkrétně zaměřil, na sbírku renesančního nábytku na hradě Červený Kameň, sleduje genezi tamní sbírky a jednotlivé kusy nábytku zařazuje do stylového vývoje italského nábytkářství.

Mezi specializovaně zaměřené práce se řadí bádání Marie Mžkové zaměřené na chebské reliéfní intarzie; za všechny uvedme např. *Chebská reliéfní intarzie*,¹³ která podává přehled o inspiračních zdrojích a grafických předlohách tvůrců tohoto nábytku. Dále pak katalog výstavy Pavla Štěpánka *Španělské umělecké řemeslo 1550-1650*.¹⁴ Na závěr nelze opomenout magisterskou práci, obhájenou v Olomouci v roce 1999, od Markéty Krmenčíkové tykající se italskými cassone v českých sbírkách.¹⁵

V cizojazyčné literatuře najdeme množství prací zaměřených zejména na renesanční nábytek. Sem patří kniha Fridy Schottmüllerové¹⁶ z roku 1921, zabývající se bytovou kulturou a nábytkem italské renesance, jednotlivé kapitoly jsou zde členěny podle typologického dělení nábytku. O tři roky později vydaná kniha autora Otto von Falke¹⁷ *Německý nábytek středověku a renesance*, upřednostňuje dělení na oblasti Německa. Obě tyto publikace doprovází rozsáhlý katalog černobílých reprodukcí. Z pozdější literatury lze zmínit knihu od Güntera Schade *Německý nábytek v sedmi stoletích* z roku 1966.¹⁸ I když tato publikace nemá být řazena mezi vědeckou literaturu, lze ji ocenit jako přehled o nábytkové tvorbě v Německu.

Dvou svazkové dílo, z let 1968-1970 od Heinricha Kreisela *Die Kunst des deutschen Möbels*,¹⁹ kde velká část prvního dílu je věnována renesanci. Kreisel zde podává ucelený, a přesto podrobný náhled na nábytkovou tvorbu v Německu. Závěr tohoto rozsáhlého díla tvoří monumentální katalog černobílých reprodukcí s popisem a odkazem na příslušnou část v textu. Na závěr tohoto přehledu je třeba zmínit dvousvazkové dílo Franze Windisch-Graetze *Evropský nábytek*²⁰ z roku 1983, kde druhý svazek je věnovaný renesanci a manýrismu.

Důležitým zdrojem informací při bádání v oblasti užitého umění z období renesance jsou katalogy vydávané v Écouen, Musée national de la Renaissance nedaleko Paříže.²¹ Z francouzských knih

lze uvést knihy od Monique de Fayet (1961) a Monique Blanc (1999), které se zabývají středověkým a renesančním nábytkem.²²

Z italských publikací lze připomenout knihy od autorů Augusta Pedrini (1948), Terisio Pignatti (1961) a Terny de Gregory Winifred (1978).²³

Při zaměření na umělecké řemeslo jsou neopomenutelné aukční katalogy. Zejména katalogy aukčních domů Dorotheum, Sotheby's²⁴ a hlavně autora katalogů Rudolfa Lepke z berlínské aukční síně.²⁵

Literatura, kterou zde uvádím, je pouze výběrová, zaměřená hlavně na německou a českou produkci.

3. Historie sbírek

3.1. Slezské zemské muzeum

Sbírky Slezského zemského muzea v Opavě pocházejí převážně z fondů bývalého Slezského muzea, od roku 1885 zpřístupněného veřejnosti. Významným mecenášem muzea byl Jan kníže Liechtenstein, který věnoval muzeu mimořádně cenné exponáty ze svých sbírek a stejně tak i podporoval získávání akvizic.²⁶ První expozice byla rozdělena podle jednotlivých oborů a uměleckých slohů. Od roku 1895 byla otevřena nová budova muzea. Roku 1921 převzalo Slezské muzeum sbírky Muzea Matice Opavské.²⁷ Po skončení války byl stav muzea tragický. Výstavní budova vyhořela, sbírky byly ze značné části rozptýleny, zničeny i odcizeny. Od roku 1950 kurátoři sbírek usilují o vnitřní rekonstrukci fondu doplňovaného o konfiskáty a o začleňování akvizicí jak do nové instalace muzea,²⁸ tak i do instalace na zámku Hradec nad Moravicí. Sbírky v oněch letech byly obohaceny spíše kvantitativně než kvalitativně. Vkus často ovlivňoval výběr exponátů, jako je tomu například u ředitele Dr. E. Brauna nebo u tehdejšího podporovatele Jana z Liechtensteinu, proto jsou některá období a obory zastoupeny mnohem početněji než jiné.²⁹

Důležitou roli hrál i vliv příležitostních nabídek. Stav sbírek po roce 1945 byl zaviněn především těžkými válečnými ztrátami, které ochudily sbírky o dvě třetiny exponátů.³⁰ V poslední době se orientace muzea zaměřuje na slezskou uměleckou produkci.

Muzeum zahrnuje cennou sbírku nábytku vystavovaného ve slohových interiérech. Přitom v důsledku válečných ztrát se dochovalo jen torzo původní kolekce, zastoupené několika kusy renesančního nábytku italské provenience. Z dochovaných italských prací lze uvést truhlu z Florencie (S. Maria Nuova), velkou vykládanou truhlu pravděpodobně stejného původu a v neposlední řadě menší truhlička na cennosti a zrcadlo. Mezi válečné ztráty patří dvě florentské truhly z 16. století.³¹

3.2. Uměleckoprůmyslové muzeum v Brně

Moravská galerie v Brně byla založena v roce 1961 sloučením tehdejší brněnské obrazárny a Uměleckoprůmyslového muzea.³² Sbírkou nábytku Ústavu užitého umění (dříve Uměleckoprůmyslového muzea), byla od svého počátku³³ zaměřena na akvizice nábytku především německé provenience, ve 20. století se toto zaměření rozšířilo i na oblast českých zemí. Téměř třetina sbírkového fondu Moravské galerie byla získána zavedením Augusta Prokopa mezi lety 1883 – 1893. A. Prokop se zaměřil na akvizice význačných typů nábytkových kusů známých světových oblastí, jako byly provenience italské, francouzské, holandské, avšak především usiloval o zastoupení produkce z německých oblastí. O tvorbu v naší oblasti měl zájem jen povrchní. Další významnější soubor předmětů byl získán do muzea jako konfiskáty po druhé světové válce z klášterů a zámeckých inventářů; šlo zejména o nábytkové kusy ze starších slohových období. K dalšímu velkému rozšíření sbírek došlo v letech 1961 – 1971, šlo především o nákupy z obchodů se starožitnostmi.³⁴

3.3. Historie sbírek na státním zámku v Bučovicích

Historie sbírkových předmětů v expozici státního zámku v Bučovicích je vzhledem k množství tzv. svozů a zápůjček komplikovaná. Mimo předměty z Moravské galerie v Brně, jsou zde nábytkové kusy, které byly do Bučovic svezeny, a to ze zámků Koryčany, Všechnovice a hlavně Višňového. Největší množství nábytkových kusů do dnešní expozice přinesla konfiskace sbírek posledního Liechtensteina, který zde sídlil až do roku 1945. V místech, kde kníže bydlel, byla v 50. letech minulého století v prvním patře jižního křídla, instalována první prohlídková trasa, nazývaných dnes tzv. „princovy pokoje.“ Nábytek v této expozici

zahrnoval zejména někdejší fondy Aloise z Liechtensteinu dnes evidované v mobiliárním fondu zámku Bučovice.

V reprezentativních prostorách zámku Bučovice sídlil až do roku 1957 archiv rodu Liechtensteinů, po tomto roce došlo k restaurování prostor. Přenesení instalace do nově opravených míst pak proběhlo v 80. letech. Bučovice byly vybrány za reprezentativní zámek renesanční doby. Dnešní expozice byla utvořena v letech 2003 – 2004.

Pokud bychom chtěli spojit konkrétní exponáty s majetkem Jana Šembery Černoohorského z Boskovic, šlo by o pouhou domněnku, kterou lze jen těžko doložit, byť pořízení inventáře z větší části koresponduje s dobou Jana Šembery a jeho následovníků. Určení původních kusů, podle inventáře sepsaného roku 1637,³⁵ tedy nedlouho po dokončení stavby, je velmi obtížné. Strohlost tehdejších popisů nám nedovoluje spojit konkrétní nábytkové kusy s písemnými zprávami. Dalším důvodem proč nelze jednotlivé předměty dohledat je fakt, že expozici tvoří z velké části truhly, které se v této době považovaly za osobní vlastnictví, a tudíž nespadají do zmíněného inventáře.

3.4. Historie sbírek na státním zámku ve Velkých Losinách

Zámek Velké Losiny patří k nejvýznamnějším renesančním památkám na severní Moravě. Losiny získal roku 1496 zástavou od krále Vladislava II. Jagelonského Jan ze Žerotína, příslušník starého moravského. Po dlouho dobu byl zámek ve Velkých Losinách stranou jejich zájmu. Obrat nastal roku 1562, kdy si Jan starší ze Žerotína zvolil zámek ve Velkých Losinách jako nové, reprezentativní, sídlo rodu.

K nejzajímavějším místnostem zámku Velké Losiny patří Rytířský někdy zvaný Hodovní sál s renesančním kazetovým stropem a stěnami dekorovanými koženými tapetami

s vytlačovaným vzorem. Za sálem je starší žerotínská knihovna, s dochovanými knihovními skříněmi. Dva další sály mají stěny pokryté francouzskými gobelíny z první poloviny 17. století.

Mobiliář zámku představuje jedinečný soubor vzácných uměleckých předmětů z původních žerotínských sbírek; nechybí sbírka zbraní z 16. – 19. století. V ostatních místnostech nalezneme nábytek z období renesance, baroka, novoklasicismu a empíru.

Roku 1802 byli Žerotínové nuceni z finančních důvodů se trvale přestěhovat na skromnější zámek v Bludově a Losiny prodat Karlovi staršímu z Liechtensteinu. Poslední majitel z rodu Liechtensteinů, kníže Alois, opustil zámek v roce 1945, kdy byl zkonfiskován československým státem. Na zámku najdeme kromě původního renesančního příborníku³⁶ i další předměty z tohoto období, které sem byly svezeny především ze zámků Náměšť na Hané, Žadlovice a Bílá Voda.

3.5. Historie sbírek na státním hradě Šternberk

Hrad Šternberk založil v polovině 13. století Zdeslav z Chlumce a ze Šternberka. V 70. letech 14. století byl objekt přestavěn a rozšířen, biskup Albert II. ze Šternberka, významný církevní hodnostář a vlivný diplomat, jej využíval jako svou rezidenci.

V 16. století proběhla renesanční přestavba. Po rozsáhlém požáru byl hrad přestavbou rozšířen o renesanční křídlo s „Vizitkovým sálem“ a s unikátními hřebenovými klenbami.

Kolem roku 1699 sídlo koupil kníže Jan Adam Ondřej z Liechtensteinu. V držení jeho rodu zůstal hrad až do roku 1945. Hrad nebyl dlouhou dobu užíván a chátral. Teprve v roce 1886 bylo rozhodnuto o jeho generální rekonstrukci podle projektu vídeňského architekta Karla Gandolpha Kaysera v duchu dobového romantického historismu. Vzniklo luxusní sídlo splňující

požadavky aristokrata Jana II., který postupně vybavil své sídlo mobiliárem, obrazy, nábytkem, sovkulturami a gobelíny. Lze uvažovat, že z původního renesančního období se na hradě zachoval jen toskánský příborník.³⁷ Velké množství předmětů pochází z již zmíněného majetku Liechtensteinů. Další exponáty z období renesance sem byly svezeny ze zámků Lipník a Hnojník.

4. Technologie výroby nábytku a materiály užívané v období renesance

Umělecká řemesla v době renesance stejně jako architektura přejímala zdobné prvky z antických vzorů. Typické pro období renesance bylo pojetí nábytkového kusu jako uměleckého díla. Na rozdíl od předchozích období již zde nebylo místo pro tesařské spoje jednotlivých částí nebo hrubé kování plnicí funkci bezpečnostní, ale jemné zpracování nejen výzdoby, ale i samotné konstrukce. Výstavba z profilů v přesném pořadí, citlivě provedené řezby a intarzie, byly jen vyvrcholením snahy o estetizaci účelového nábytku.³⁸

Viditelné konstrukční spoje jako ozuby se stávají nežádoucími, a proto se je řemeslníci snaží zakrýt profilovanými lištami, pilastry nebo řezbou. Zušlechťování povrchu dýhou se stalo typickým pro střední Evropu. Konzervativní severní Evropa nikdy v plné míře nepřevzala italské renesanční tvarosloví, konstrukce a tektonika stejně jako účelnost zde zůstala důležitým prvkem často převyšujícím estetickou stránku věci.³⁹

Použití materiálu v období renesance ovlivňovala tradice i dostupnost materiálu. Nejčastěji byl v tomto období používán materiál dostupný v blízkém okolí, vzácnější dovážená dřeva jako eben nebo palisandr byla jen doplňková, stejně jako kost, slonovina, perleť a želvovina. Nejpoužívanějším materiálem v italské renesanci pro výrobu nábytku bylo dřevo cypřišové, jedlové, ale především ořechové, které bylo ceněno jak po stránce estetické, tak i pro své snadné zpracování. Pro oblast Porýní bylo typické dřevo dubové, řezané do vysokého reliéfu. Dubové dřevo je stejně tak tradiční materiál i pro oblast Flámska. Ve střední Evropě byla nejpoužívanější dřeva měkká, hlavně jedlové a borovicové, zdobené intarzií nebo malbou. Počátkem 17. století bývá dub obkládán ořechem.⁴⁰

Materiál používaný v renesanci k lepení byl klíh, a to kožní i kostní, který se používal za tepla. Dalším možným prostředkem

k lepení byla kaseinová lepidla, u renesančního nábytku zřídka kdy používaná. V 16. a 17. století se dýha vyráběla řezáním⁴¹ a oproti dýze, vyráběné v období historismu, byla také silnější, její tloušťka se pohybuje mezi 2 – 5 milimetry. Dýhování méně kvalitních dřev dražší dýhou přišlo do střední Evropy již v 15. století. V průběhu 16. století byl nábytek intarzován složitými tzv. sesazenkami.⁴²

Konstrukce nábytku ve sledovaném období byla prostá. Hlavní korpus úložného nábytku spojují otevřené ozuby. Křídla dveří tvoří plná deska členěná profilovanými lištami. Vrcholná renesance se projevovala v tvorbě nábytku nejen novými prvky ve zdobení, ale i zdokonalenou konstrukcí. Dveře již netvoří deska, ale rámová konstrukce spojená na čep a rozpor. V používaném nářadí nebyl zaznamenán výrazný pokrok, snad jen usnadnění výroby pomocí vodní pily. Zbývá část produkce nábytku byla stále v rukou řemeslníků organizovaných do cechů.

Nábytek v období renesance byl často mořený do světlehnědého tónu. Závěrečná úprava u italského nábytku zdobeného řezbou byla prováděna napouštěním povrchu teplou fermeží a závěrečným doleštěním.

V 19. století v období historismu docházelo k restaurování renesančních kusů, často dosti nešetrným způsobem. Nebylo výjimkou spojení několika původních renesančních částí v nový, někdy nesourodý celek, ale také doplnění a „dozdobení“ starších kusů. Dnešní dojem, že většina renesančního nábytku byla tmavohnědé barvy, je také mylný, jde většinou o úpravu 19. století. Původní záměr řemeslníků byl světlehnědý tón barev. Z původní povrchovou úpravou se lze jen stěží setkat, velmi často jsou použity šelakové politury, které v období renesance nebyly známy.

5. Zdobné techniky nábytku

5.1. Inkrustace

Jedna z nejstarších technik zdobení je inkrustace, známá již od dob starého Egypta. Touto technikou se rozumí vykládání povrchu silnějšími kousky dřev do masivu dřeva. To znamená, že se do masivní plochy dřeva vydlabe a vyseká lůžko požadovaného tvaru, do kterého se vkládá odlišný materiál nebo tentýž s odlišným směrem vláken. Nejčastěji používané materiály pro inkrustaci jsou ořech, jilm, lípa, javor, hruška, švestka. Vzácněji jsou to materiály jako slonovina, želvovina, perleť, mramor nebo kost. Jako nosný materiál se používal dub nebo ořech.

Motivy inkrustace byly obdobné jako u intarzie. Z počátku to byly geometrické obrazce, jako jsou hvězdy, linky, čtverce nebo obdélníky. Později se začínají vyskytovat motivy rostlinné a figurální, vzácně se na nábytkových kusech zdobených touto technikou vyskytují žánrové nebo biblické příběhy, včetně architektury.⁴³

Inkrustace byla hlavní technika ve zdobení pažeb palných zbraní, kde mohla nejlépe vyniknout její preciznost. Spolu s použitím drahých materiálů tak vytvářela dojem miniaturnosti.⁴⁴ Z inkrustace vychází i další zdobné techniky jako jsou tauzování nebo pietra dura.

5.2. Marketerie

Jde o francouzský termín označující techniku intarzie. Rozdílem je snad zdůrazněná jemnost provedení. Největšího rozkvětu tato technika dosáhla v 18. století ve Francii.

Ve středoevropském prostředí se touto technikou rozumí vytvoření ornamentu z různobarevných dýh, perleti, rohoviny nebo slonoviny, který jako hotový obrazec byl naklížen na povrch předmětu.⁴⁵

5.3. Intarzie

Jednou s nejrozšířenější technik zdobení nábytku v období renesance byla intarzie. Tato technika byla známa již ve starověku a rozvíjena hlavně ve 13. století v Sieně, odkud se šířila do celé Evropy. Termín intarzie vychází z latinského slova *interserere* (francouzsky – *marquetterie*), což v překladu znamená vkládat⁴⁶. Intarzie byla pro svou náročnost ceněna velmi vysoko, a proto se nábytek s tímto zdobením objevuje u všech významných rodů a v humanistických *studiolech*.

Tato technika využívá přirozených barevných vlastností dřeva. Na podložku většinou z méně kvalitního dřeva, jako je jedle nebo smrk, se přírodním kličem lepily tenké plátky⁴⁷ dražších dřev kontrastních barev, jako jsou ořech, javor, švestka, třešeň a další druhy, které nebyly tak často užity, jako jsou akát, jeřáb, dub nebo cypřiš.

Také intarzie prošla stylovým vývojem. Technologie zůstala po staletí stejná, ale dekorativní stránka se měnila. Na počátku vývoje ve 14. století se intarzie užívalo jen výjimečně. Byla to tzv. *tarsia a secco*, která tvořila páskové rámy.⁴⁸ Dalším stupněm vývoje byly geometrické a složité perspektivní útvary, které byly inspirovány raně renesanční malbou.

Následuje období 15. století, kde se ve zdobení objevují prvky vegetabilní, jako jsou akantové listy, rozviliny, květinové a ovocné girlandy nebo motivy živočišné, ptáci, zvířata. Vrcholem byla tzv. *tarsia pittorica* vyvolávající dojem jakoby chiaroscurem malovaných obrazů. Složitá kompoziční řešení vycházela z návrhů významných umělců, nebo byla tvořena s využitím grafických

předloh. Velkou oblibu si získaly složité perspektivní pohledy na náměstí, do zřícenin budov nebo veduty měst,⁴⁹ které dodnes udivují svou precizností a vzbuzují dojem trojrozměrnosti směrem k efektu zvaném *trompe-l'oeil*. Další stupeň v přiblížení k malířství bylo, když bratři Lenardínové - Lendinara⁵⁰ začali v Benátkách stínovat jednotlivá dřeva máčením v horkém oleji nebo žhavým pískem.⁵¹ Tato technika se někdy též nazývá *připalovaná intarzie*.

Variantou intarzie byla tzv. *intarsia certosina* označovaná někdy také *opere di damasco* nebo také *tarsia geometrica*, která vycházela se ze starších orientálních technik, hlavně arabských. Název *certosina* vychází z italského *alla certosina* podle názvu kartuziánských klášterů v Lombardii (Ordine dei Certosiny).⁵² Tato velmi precizní technika spočívá ve slepování dlouhých trojbokých hranolků z různých materiálů, jako jsou eben, slonovina, rohovina nebo kost, které jsou následně rozřezány na tenké plátky a lepeny do pravidelných ornamentů na plochu.

Další možnou variantou je *intarzie kombinovaná* složená nejen z dřeva, ale i z kosti, slonoviny nebo kovu, tedy materiálů nesourodých.⁵³ Tato technika se používala hlavně v období baroka, ale lze ji nalézt i ve starším období.

Cesty intarzie z místa svého zrodu Itálie, do dalších zemí, byly zpočátku formou přímých zakázek a teprve v průběhu 16. století se intarzie dostávala do střední Evropy přes Švýcarsko, Rakousko, do jižního Německa a pak dále do severního a západního Německa. Další směr šíření intarzie do Evropy vedl přes Uhry.⁵⁴

5.4. Lupenková technika

Lupenková technika byla někdy též nazývána *slepá intarzie*. Tato technika spočívá ve vyřezání ornamentu tenkou tzv. *lupenkovou* pilkou a naklížení na povrch, kde tvoří mírně reliéfní

povrch. Tento druh zdobení používá kontrastní rozdíl mezi podkladovou plochou, většinou tmavé barvy, a lepeným reliéfem ze světlého dřeva, nejčastěji javoru. Tloušťka aplikovaného ornamentu se pohybuje mezi 2 až 4 milimetry.

Tato technika je charakteristická pro severskou a středoevropskou renesanci od poloviny 16. až do konce 17. století.⁵⁵

5.5. Chebská reliéfní intarzie

Název této techniky je odvozen od místa jejího předpokládaného vzniku – Chebu. Mezi jeho nejvýznamnější představitele je považován příslušník truhlářského rodu Adam Eck, který ji šířil zejména od třicátých let 17. století. Jde techniku kombinovanou, která spočívá v reliéfně zpracované inkrustaci různobarevných dřev. Do masivního dřeva se vkládají kousky dřev, cínu, mosazi nebo alabastru, které jsou již vyřezány do tvaru, který mají představovat, a dostatečně převyšují okolní plochu. Po slepení celého ornamentu je povrch reliéfně pojednán. Jednotlivé kousky dřev jsou před lepením probarveny mořením, v odstínech zelené a červené.⁵⁶

Nejčastější motivy prováděné touto technikou jsou krajina s architekturou, mytologické, lovecké, náboženské a žánrové výjevy.

Označení pro tuto techniku vzniklo až v průběhu 19. století, zpočátku byla označovaná jako pražská práce a později, jako chebská práce nebo Chebská reliéfní intarzie.⁵⁷

5.6. Nábytek zdobený řezbou

Zdobení nábytku řezbou lze hledat již u nejstarších kultur před naším letopočtem. Technika ani nástroje se během staletí podstatě nezměnily, výjimku tvoří objev řezbářského dláta

zvaného *kozí noha* či *nožky*, které umožňovalo řezbu v hloubce materiálu. Proměny se dočkal i materiál, ze kterého se řezalo.

V nábytkářství se rozlišují tři druhy řezeb:

- a) *Vrubořez*, kdy jde o ornamentální výzdobu, přičemž jsou do plochy nábytku ryty linky, nejčastěji půlkulatým dlátem. Nejvyšší dokonalosti dosáhl vrubořez v období pozdní gotiky.
- b) *Plochý, měkký reliéf* je poloplastická řezba, vystupující mírně z plochy; určená je pro čelní pohled, má tedy pouze dva rozměry, výšku a šířku.
- c) *Plastický reliéf – basreliéf* – je plastická řezba, vystupující z plochy, proto má oproti plochému reliéfu všechny tři rozměry. Tento druh zdobení byl nejrozšířenější hlavně v období italské renesance a raného baroka, a to při výzdobě výplní nábytku.
- d) *Prostorová plastická řezba* - jde vlastně o samostatné plnoplastické, sochařské dílo, provedené ve dřevě. V nábytkářské tvorbě se nejčastěji vyskytuje v podobě samostatného dílu nábytku, jako jsou nohy, sloupky a podobně.
- e) *Prolamovaná řezba* - jde o techniku, kdy se materiál prořeže průzorově jako mříž, tvoří tak zdobnou mřížku, nejčastěji výplně.

5.7. Malba – polychromie

Polychromie, tj. mnohobarevnost, lze hledat již v samotných počátcích nábytkové tvorby. Nábytek zdobený malbou byl značně oblíben v období renesance, a to hlavně v Itálii, kde čela svatebních truhlic zdobili umělci velikosti Paula Uccella, Andrea Mantegna, Filippina Lippiho a dalších. Náměty pro výzdobu truhel byly nejčastěji mytologie, historické náměty, milostné scény nebo lov.

Technika malby na dřevo stejně jako pravé zlacení vyžadovala kvalitní přípravu plochy určenou pro zdobení. Na plochu určenou k malbě byl nejprve aplikován polimentový základ, následně po jeho dokonalém vyhlazení a zaschnutí mohla být na povrch uplatněna malba.

U méně honosných kusů se poliment nepoužíval a malba se prováděla přímo na dřevěný podklad. Šlo hlavně o lidový nábytek nebo jednobarevné pojednání ploch.

5.8. Gesso

Technika plastického zdobení nábytku – gesso – byla také nazývaná *pastiglia dorata* nebo *stucco*. K rozšíření došlo zejména v období italské renesance, kdy se touto technikou zdobily truhly, *cassoni*, a v 17. století v Anglii. Technika spočívala v nanášení hmoty tvořené sádrou, mramorovou moučkou, pojenou kličovou vodou nebo želatinou, a to na zdrsňený povrch dřeva. První vrstvu, tzv. *gesso grosso*, tvoří hrubší směs, další vrstvu, tzv. *gesso sottile* byla z jemněji drcených komponent. Pokud byla tato vrstva ještě měkká, bylo možné ji domodelovávat nebo po vytvrdnutí řezat dláty. Části ve vysokém reliéfu byly modelovány samostatně a následně připevněny k podkladu. Následně mohl být povrch zušlechťován zlacením nebo polychromií.⁵⁸

5.9. Pastiglia

Tato technika zdobení nábytku byla známá již v době antiky, největšího rozkvětu však dosáhla v období trecenta a quattrocenta v Itálii; nejčastěji se touto technikou zdobily truhly.⁵⁹ Technika spočívala ve vyrytí ornamentu do plochy dřeva, podobně jako u vrubořezu, který se následně zaplnil směsí sádry, mramorové

moučky, drcených cihel s kličovou vodou, škrobem nebo želatinou. Pro docílení barevného efektu se do směsi přidávala barevná hlinka. Po vytvrdnutí pasty byl ornament přebroušen, přičemž výsledný efekt je podobný intarzii.

5.10 Zlacení

Technika zlacení byla velmi oblíbená, hlavně v období baroka a rokoka.

Rozeznáváme dva druhy zlacení; zlacení pravé – na poliment a tzv. rychlé zlacení, mezi které patří zlacení na mixtion, mordantové zlacení. V 19. století byly tyto způsoby zlacení imitovány práškovým bronzem nebo metalem.

Zlacení spočívalo v důkladné přípravě povrchu a to nejen broušením podkladu, ale i nanesení mezivrstvy tzv. polimentu tvořeného plavenou křídou pojenou kličem, který mohl být před zaschnutím vyhlazen. Následně jsou aplikovány jednotlivé plátky zlata. Po vytvrdnutí lze povrch leštit achátem. Při mixtionovém zlacení je postup obdobný. Po zaschnutí mixtionové vrstvy, byly aplikovány zlaté plátky. Tento způsob neumožňoval následné leštění.

6. Závěr

V renesanci patřila řemesla a umění k sobě, každý užitkový předmět byl bezmála uměleckým dílem. Nábytek tvořil hlavní náplň renesančního domu, a proto mu řemeslníci i umělci věnovali nemalou pozornost.

Nábytek převzal z architektury všechny hlavní prvky, které tehdejší umělci označili za zásadní: klid, vyváženost a jednoduchou konstrukci. Výzdobné motivy pak vycházely z antických předloh. Na bytovém zařízení je patrná rovná linie s bohatým profilováním a rámováním. Dřevo pod rukama umělců našlo samo sebe. Vynikly jeho přednosti, odhalilo své možnosti, a přitom tvůrci si byli vědomi, že jeho vlastností musí využívat, nikoliv zneužívat. Vynikající byly zejména řezbářské práce, které povýšily některé kusy nábytku na skvělá umělecká díla, aniž je přitom zbavily účelnosti.

Tato práce v kritickém katalogu zpracovává fundus doposud nezpracovaného renesančního nábytku v moravských a slezských sbírkách. Zaměřuje se především na nábytek úložný. Katalog obsahuje 93 původních renesančních kusů včetně jejich doplňků z 19. století.

Největší množství exponátů uveřejněných v této práci pochází ze sbírek Národních památkových ústavu uložených na státních hradech Bouzouv, Buchlov, Šternberk a na státních zámcích ve Velkých Losinách, Bučovicích a Buchlovicích. Většina exponátů, uložená ve zmíněných expozicích, pochází se svozů z poloviny 20. století. Další fundus renesančního nábytku lze najít v uměleckoprůmyslových muzeích v Opavě a v Brně.

Bylo vybadáno, že z celkového množství jsou jen dva předměty z původních renesančních interiérů na svých původních místech a to příborník z Velkých Losin a florentský příborník z hradu Šternberk. U velké části exponátů je jejich původ velmi těžko dopátratelný z několika důvodů. V první řadě je to strohost historických pramenů, podle kterých nelze přesně identifikovat

hledaný předmět, dále pak jsou to přesuny a konfiskáty ve 20. století, jako výjimku lze uvést původní Lichtenštejnský inventář na hradě Šternberk a akviziční činnost muzeí, kde je možné najít alespoň místo, kde byl předmět zakoupen nebo získán. Práce obsahuje četné analogie, které upřesňují dobu a místo vzniku, která je hlavně u starších atribucí často nepřesně nebo tendenčně určena.

V této práci bylo zjištěno, že v moravských a slezských sbírkách se nenachází žádný kus francouzské ani anglické provenience. Španělský původ lze doložit u několika exponátů, a to především zásluhou akviziční činnosti Viktora Dubského. Hlavní zaměření sběratelů však směřovalo na produkci italskou a německou

Pro další bádání, respektive upřesnění provenience především střeoevropských prací i dohledání možných předmětů vzniklých na Moravě, je třeba dalších návštěv evropských sbírek užitého umění a poznání doposud četných nepublikovaných exponátů a pramenů, které nebylo možno v této práci zohlednit.

7. Poznámky

viz konec dokumentu

8. Literatura

8.1. Prameny

Zdeněk Holý, *Psací kabinetní skříň zdobená chebskou reliéfní intarzií*, Brno 2006.

Markéta Krmenčíková, *Italské truhly – cassoni v českých sbírkách*, Olomouc 1999.

Kamil Lukeš, *Soubor renesančního nábytku v instalaci zámku v Bučovicích*, Olomouc 2008.

Marie Mžuková, *Chebské reliéfní intarzie. 1630-1730*. Kandidátská disertační práce, Praha 1990.

8.2. Literatura:

Daniel Alcouffe, *Mobilier du Musée du Louvre I.*, Paris, 2003. Furniture from the Middle Ages to the Renaissance. The 17th and 18th century furniture by cabinet makers (ebenistes) and furniture of 19th century.

Daniel Alcouffe, *Mobilier du Musée du Louvre I.*, Paris, 2003. Seats, tables and consoles of the 17th and 18th century.

Dominik Avanzo, *Renaissance-Möbel im Charakter des XV. und XVI.Jhs. Eine Sammlung Entwürfe für Architekten, Ateliers für Wohnungseinrichtungen, Decorateurs, Tischler und Fachschulen*, Wien 1884.

Elisabetta Barbolini Ferrari, Paolo Cesari, Stefano Foschini, Roberta Iotti e Simonetta Zannoni, *Arredi del Seicento, Mobili italiani dal Rinascimento al Fasto barocco*, Modena 2005.

Monique Blanc, *Le Mobilier Français: Moyen Âge, Renaissance*, Paris 1999.

Jacqueline Boccador, *Le Mobilier Français du Moyen Age a la Renaissance*, Monelle Hayot, 1988.

Wilhelm von Bode, *Italienische Hausmöbel der Renaissance*, Leipzig 1921.

Wilhelm von Bode, *Italian renaissance furniture*, New York 1921.

Erlande-Brandenburg Alain, Pierre Yves Le Pogam, Dany Sandron. *Musée national du Moyen Age - Thermes de Cluny: Guide to the collections*, Paris 1993.

Edmund Wilhelm Braun, *Das Kaiser Franz Josef-Museum für Kunst und Gewerbe in Troppau und seine Sammlungen 1883-1908*, Troppau 1908.

Petr Brunecký, *Historický vývoj nábytku*, Brno 1997.

Georg Brühl, *Vertiko und Chaiselongue. Deutsche Möbel der Gründerzeit*, Leipzig 1992.

Bortolotto Bulgarelli, *Mobili Dipinti. Lacca, Tempera e Arte Povera dal Rinascimento all'Impero d'Italia*, Icaro 2004.

Monica Burckhardt, *Mobilier Moyen age, Renaissance*, Paris 1977.

E. Callmann – J. W. Taylor, Cassone, in: J. Turner (ed.), *The Dictionare of Art VI*, 1966, s. 1-7.

František Cimburek, J. Halák, K. Herin, Z. Wirth, *Dějiny nábytkového umění I.*, Praha 1995, s. 137 – 328.

František Cimburek, J. Halák, K. Herin, Z. Wirth, *Dějiny nábytkového umění II.*, Praha 1996.

František Cimburek, J. Halák, K. Herin, Z. Wirth, *Dějiny nábytkového umění III.*, Praha 1996, s. 997 – 1094.

Daniel Diehl, *Mittelalterliche Möbel selber bauen*, Leipzig 2008

Daniel Diehl, *Constructing Medieval Furniture: Plans and Instructions with Historical Notes*, Mechanicsburg 1997.

Stanislav Dlabal, *Nábytkové umění. Vybrané kapitoly z historie. Praha 2000, s. 63-82.*

Penelope Eames, *Furniture in England, France and the Netherlands from the 12th to the 15th Century*, London 1977.

Otto von Falke, *Deutsche Möbel des Mittelalters und Renaissance* Stuttgart 1924.

Monique de Fayet, *Meubles et Ensembles Moyen Age et Renaissance*, Paris 1961.

Monique de Fayet, *Meubles et ensembles époque Renaissance Espagnole*, Paris 1967.

Luis Feduchi, *Spanish Furniture*, New York 1977.

Helmud Flade, Guillaume Janneau, Giuseppe Pieresca a Tatjana Sokolova, *Intarsia. Europäische Einlegekunst aus sechs Jahrhunderten*. München, 1986.

Tim Forrest, *Poznáváme starožitnosti*, Bratislava 1997.

Fritz Goldkuhle, *Möbel des 16. - 18. Jahrhunderts (Rheinisches Landesmuseum Bonn Landschaftsverband Rheinland)*, Kevelaer 1964.

Alvar Gonzales-Palacios, *Europäische Möbelkunst: Deutschland*, München 1975.

J. Gostwicka, *Oskie meble renesansowe w zbiorach Wawelskich*, Sztuka 1954.

Alvar Gonzales-Palacios, *Europäische Möbelkunst: England 16. 18. Jahrhundert*, München 1975.

Alvar Gonzales-Palacios, *Europäische Möbelkunst: Frankreich 16.-18. Jahrhundert*, München 1975.

Alvar Gonzales-Palacios, *Europäische Möbelkunst: Italien 16.- 18. Jahrhundert*, München 1975.

Egon Hessling, *Le mobilier de la Renaissance Francaise. Collections du Musée de Cluny*, Lipsia 1925.

Sturm Heribert, *Egerer Reliefintarzien*, München 1961.

Sigrid Hinz, *Innenraum und Möbel*, Berlin 1989, s. 20-27.

Georg Hirth, *Das deutsche Zimmer der Renaissance. Anregungen zu häuslicher Kunstpflege*, München 1880.

Georg Hirth, *Das deutsche Zimmer der gotik und renaissance des barock, rococo und zopfstils*, Leipzig 1886.

Gerhard Hoyer und Hans Ottomayer, *Die Möbel der Residenz München., Die deutschen Möbel de 16 bis 18. Jahrhunderts*, München 1996.

Graham Hughes, *Renaissance Cassoni*, London 1997.

Claudia Horbas, *Mobel der Renaissance im Weserraum*, Marburg 1995.

Alfred De Champeaux, *Le Meuble I Antiquite, Moyen Age et Renaissance*, Paris 1890.

Dr. Irmgard v. Lemmers-Danforth, *Europäische Wohnkultur Renaissance und Barock (Sammlung der Hrsg. Im Fürstlichen Palais Wetzlar)*, Wetzlar 1966.

C.H. Jonge, *Holländische Möbel und Raumkunst von 1650 – 1780*, Stuttgart 1922.

Pierre Kjellberg, *Le Meuble Francais et Europien du Moyen Age a Nos Jours*, Paris 1991.

Erich Klatt, *Die konstruktion alte Möbel*, Stuttgart 1990.

Eva Klimešová, *Uměleckohistorické sbírky Slezského muzea*, Ostrava 1963.

Julia Kovalovszki, *Möbel der Gotik und Renaissance*, Budapest 1981.

Heinrich Kreisel, *Die Kunst des deutschen Möbels – Von den Anfängen bis zum Hochbarock*, München 1968.

Jan Krامل, *Hrad Červený Kameň, Červený Kameň* 1975.

Jan Krامل, *Italský renesanční nábytek na Červeném Kameni, Umění a řemesla*, 1980, č. 1, s. 33-39.

Jarmila Krčálová, *Zámek v Bučovicích*, Praha 1975.

Jarmila Krčálová, *Renesanční architektura v Čechách a na Moravě*, in: Jiří Dvorský (ed.), *Dějiny českého výtvarného umění, od počátků renesance do závěru baroka*, sv. II/1, Praha 1984, s. 543-566.

E. Lang, *Fränkische Möbel um 1600*, Worms 1940.

Danforth Lemmers, *Europäische Wohnkultur. Renaissance und Barock*, Wetzlar 1970.

Rudolph Lepke, *Möbel der italienischen Hoch-Renaissance, der deutschen und niederländischen Renaissance*, Berlin 1896.

Rudolph Lepke, *Kunstwerke und Möbel der italienischen renaissance aus dem besitz Marchese Lanza di Ajeta*, Berlin 1928.

Rudolph Lepke, *Kunstgewerbe und Möbel der Gotik und Renaissance / Gemälde alter Meister*, Berlin 1929.

Kamil Lukeš, *Renesanční truhla*, *Deník* 2011, č. 133, 7. 6., s. 12.

Eva Medková, Andrea Bohmannová, *Starožitný nábytek, údržba a opravy*, Praha 1985.

Jiřina Medková, *Expozice užitého umění v Moravské galerii Brně*, Brno 1975.

Jiřina Medková, *Renesanční umělecké řemeslo na Moravě*, in: Jiří Dvorský (ed.), *Dějiny českého výtvarného umění, od počátků renesance do závěru baroka*, díl 2/1, Praha 1984, s. 150-159.

Giovanni di Michele, Barbara Scantamburlo, *La Tarsia Rinascimentale Fiorentina*, Pisa 2003.

Judith Miller, *Nábytek - světové slohy od antiky až po současnost*, Praha 2006.

Henry de Morant, *Dějiny užitého umění*, Praha 1983, s. 323-326.

Marie Mžyková, Ohlasy Ovidiových Proměn v chebské intarzii.
In: *Umění a řemesla*, 1981, č. 1, s. 38-44.

Marie Mžyková, K ikonografii dvou chebských šperkovnic.
In: *Památky a příroda*, 1983, č. 2, s. 80-86.

Marie Mžyková, *Chebská reliéfní intarzie a grafika*, Praha 1986.

Gert K. Nagel, *Möbel von der Renaissance bis zum Jugendstil*, Augsburg 1994.

Augusto Pedrini, *Il mobilio gli ambienti e le decorazioni del rinascimento in Italia, secoli XV e XVI. (sale e ambienti vari, pitture e stucchi, soffitti e pareti, tavoli, sedie, armadi, cassoni, credenze ed altri mobili della casa)*, Firenze 1948.

Olga Pechová, Nález renesančních dveří, *Zprávy památkové péče XIV*, 1954, s. 96.

Otto Pelka, *Deutsche hausmöbel, bis anfang zum des 19. Jahrhunderts*, Leipzig 1912.

Josef Petráň (ed), *Dějiny hmotné kultury II/1*, Praha 1997.

Josef Petráň (ed), *Dějiny hmotné kultury II/2*, Praha 1997.

Terisio Pignatti, *Mobili del Rinascimento*, Milano 1961.

Emanuel Poche, *Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze. K 70. výročí založení ústavu*, Praha 1955.

Emanuel Poche, Renesanční umělecké řemeslo v Čechách, in: Jiří Dvorský (ed.), *Dějiny českého výtvarného umění, od počátků renesance do závěru baroka*, díl 2/1, Praha 1984, s. 136-149.

Miloslav K. Procházka, *Umělecká řemesla*, Praha 1977.

Hugues Sambin, *Un créateur au XVI siècle*, Paris 2001.

Bohumil Samek, Ivan Řeholka, Jarmila Vacková, Zdeněk Novák, *Zámek Bučovice*, Brno 2003.

Bohumil Samek, *Umělecké památky Moravy a Slezska A/I*, Praha 1994, s. 284-299.

Clara Santini, *Mille Mobili Veneti I: L'Arredo domestico in Veneto dal Sec. XV al Sec. XIX – I.*, Modena 1999.

Clara Santini, *Mille Mobili Veneti I: L'Arredo domestico in Veneto dal Sec. XV al Sec. XIX – II.*, Modena 2000.

Milena Sedláčková, Sběrka historického nábytku v Moravské galerii in: Jiří Hlušíčka (ed.), *Sborník k 100. výročí založení Moravského uměleckoprůmyslového muzea v Brně, Brno 1973*, s. 241-253.

Günter Schade, *Deutsche Möbel aus sieben Jahrhunderten*, Leipzig 1966.

Christian Schatt, *Barock – und Rokoko – Möbel: Mobiliar aus Bürgerhäusern und Herrensitzen des 17. und 18. Jhrhuderts*, Augsburg 2000.

Frida Schottmüller, *Wohnungskultur und Möbel der italienischen Renaissance*, Stuttgart 1921.

Frida Schottmüller, *I mobili e l'abitazione del Rinascimento in Italia. History of Italian Furniture*, Torino, 1921.

Frida Schottmüller, *I mobili e l'abitazione del Rinascimento in Italia*, Stuttgart 1928.

Paul Schubrig, *Cassoni. Truhen und Truhenbilder der italienischen Frührenaissance. Ein Beitrag zur Profanmalerei im Quattrocento*, Stuttgart 1923.

Pavel Štěpánek, *Španělské umělecko řemeslo 1550-1650 výběr z českých sbírek*, Praha 1997.

Jacques Thirion, *Le mobilier du Moyen age et de la Renaissance en France*, Dijon 1998.

E. QUAGLINO, *Il piemonte. Mobili e ambienti dal XV all' inizio del XIX secolo*, Mailand, Görlich, 1966.

Ed. Noël Rileyová, *Dějiny užitého umění. Vývoj užitého umění a stylistických prvků od renesance do postmoderní doby*, Praha 2003, s. 10-19.

Milan Togner, *Historický nábytek*, Brno 1993.

Jochen Voigt, Egerer Reliefintarzien, in: *Weltkunst*, 1957, č. 8, s. 888-890.

Rudi Wagenführ, *Dřevo - Obrazový lexikon*, Praha 2002.

Eugen Viollet-Le-Duc, *Dictionnaire Raisonné Du Mobilier Français De L'Époque Carlovingienne à La Renaissance*, sv. VI, Paris 1872.

Franz Windisch – Graetz, *Möbel Europas – Renaissance und Manierismus. Vom 15. Jh. bis die erste Hälfte des 17. Jh.*, München 1983.

Terny de Gregory Winifred ed. Antonio Vallardi, *Vecchi mobili italiani. Tipi in uso dal XV al XIX secolo*, Milano 1978.

An encyklopedia of furniture, London 1997, s. 28- 63.

Les Collections Des Medicis Au XV Siècle; Le Musée, La Bibliothèque, Le Mobilier; Appendice Aux Précurseurs De La Renaissance, Paris 1888.

9. Katalog renesančního úložného nábytku na Moravě a ve Slezsku

Všechny rozměry uvedené v katalogu jsou v centimetrech, pokud není uvedeno jinak.

Čísla uvedena v závorce jsou stará inventární čísla.

Uvedené předměty jsou ve správě níže uvedených institucí:

Státní hrad Bouzov – uvedené předměty jsou ve správě NPÚ územní odborné pracoviště v Olomouci.

Státní zámek Bučovice – uvedené předměty jsou ve správě NPÚ územní odborné pracoviště v Brně.

Státní hrad Šternberk – uvedené předměty jsou ve správě NPÚ územní odborné pracoviště v Olomouci.

Státní zámek Velké Losiny – uvedené předměty jsou ve správě NPÚ územní odborné pracoviště v Olomouci.

Zámek Kravaře - uvedené předměty jsou z majetku Slezského zemského muzea.

Státní zámek Buchlovice – uvedené předměty jsou ve správě NPÚ územní odborné pracoviště v Kroměříži.

Státní hrad Buchlov – uvedené předměty jsou ve správě NPÚ územní odborné pracoviště v Kroměříži.

Vlastivědné muzeum v Olomouci – uvedené předměty jsou ve správě NPÚ územní odborné pracoviště v Olomouci.

Muzeum města Mohelnice – uvedené předměty jsou ve správě NPÚ územní odborné pracoviště v Olomouci.

Muzeum Komenského v Přerově – předměty jsou ve správě muzea.

Moravská Galerie v Brně – předměty jsou ve správě muzea.

Slezské zemské muzeum – předměty jsou ve správě muzea.

Vlastivědné muzeum - uvedené předměty jsou ve správě NPÚ územní odborné pracoviště v Olomouci.

9.1. Katalog renesančního úložného nábytku na státním hradě Bouzov

1. Cassone, Rakousko (?), druhá polovina 17. století

Ořechové dřevo, řezba, leštěno směsí vosků a politur.

V.53 x š.161 x h.55.

Státní hrad Bouzov, inv. č. BZ 02859 (962).

Původ: hrad Bouzov.

Truhla je vyrobena z ořechového dřeva a spojena na ozuby slepené klihem, které jsou překryty v přední části volutovým vlysem, na bocích spoje zakrývá profilová lišta.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: truhla je napadena červotočem, lokální oděrky, chybí zámek a nohy.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu s hladkým víkem, mírně přesahujícím korpus truhly. Okraj truhly pod víkem lemuje hladká lišta, čelo zdobí vpadlá výplň ohraničená tvarovou lištou. Obdélníková výplň je dekorována nízkým reliéfem. Uprostřed výplně se nachází hladká kartuš, kterou flankují symetricky pojaté akantové **rozviliny**. Výplň ohraničují po stranách plasticky tvarované volutové profily, nad kterými je přisazen triglyf. Boční stěny jsou rámovány profilovou lištou. Zadní strana má formu prosté konstrukce.

Typický jednoduchý kvádrový tvar truhly, kompozice čelní stěny i plastické volutové profily po stranách jsou blízké nábytkářské tvorbě v oblasti alpských zemí, snad Rakouska druhé poloviny 17. století.

2. Cassone, Tyrolsko, počátek 17. století

Ořechové dřevo, řezba, leštěno směsí vosků a politur.

V.60 x š.152 x h.62.

Státní hrad Bouzov, inv. č. BZ 01481 (2473).

Původ: hrad Bouzov.

Truhla je vyrobena z jehličnatého dřeva, boky a záda z dřeva smrkového, zdobné prvky pravděpodobně z jedle.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: truhla je napadena červotočem, lokální mechanické poškození.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu s odklápěcím víkem, tvořeným rámovou konstrukcí s dvěma hladkými, vpadlými výplněmi. Víko mírně přesahuje okraj truhly, který lemuje profilová lišta. Čelo truhly je členěno pilastry na tři pole, zdobené listovcem. Krajní pole jsou ohraničena zalamovanými lištami, uprostřed krajních výplní jsou umístěny rozety. Střední výplň má tvar vítězného oblouku tvořeného listovím.

Boční stěny a zadní strana jsou bez zdobení, s viditelnými ozubovými spoji.

Popisovaná truhla tvořila z největší pravděpodobností pandán k truhle č. kat. 5 (inv. č. BZ01088). Rozdíly jsou patrné u pojednání krajních výplní. Ve stávající evidenci je uvedeno datování jako 18. století, což je vzhledem k zpracování chybné, neboť podle použitého materiálu a zdobných prvků lze tuto truhlu zařadit do produkce v oblasti Tyrol z doby před polovinou 17. století.

3. Cassone, střední Evropa (?), první polovina 17. století

Ořechové dřevo, řezba, leštěno směsí vosků a politur.

V.57 x š.170 x h.60.

Státní hrad Bouzov, inv. č. BZ 01136 (2372).

Původ: hrad Bouzov.

Truhla je vyrobena z ořechového dřeva spojovaného ozuby a lepeného klihem. Ozuby jsou překryty v přední části vlysem, na bocích spoje kryté profilovou lištou.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu. Hladké víko mírně přesahuje korpus truhly, okraj pod víkem lemuje vejcovcem zdobená lišta. Čelo tvoří vpadlá výplň, ohraničená profilovanou a řezanou lištou. Obdélníková výplň je zdobena reliéfní výzdobou v podobě esovitých rozvilin uprostřed spojených prstencem. Po stranách výplně jsou dva plastické profily v podobě vegetabilního stonku s listy. Báze je zdobena vejcovcem, který přechází na bocích do profilové lišty. Boční stěny rámuje profilová lišta, výplně jsou bez zdobení. Zadní strana má formu prosté konstrukce.

Typický jednoduchý kvádrový tvar truhly spolu s použitým materiálem a rozvržením výzdobných motivů ukazuje na středoevropskou produkci první poloviny 17. století.

4. Cassone, střední Evropa, 17. století

Ořechové dřevo, řezba, leštěno směsí vosků a politur.

V.53 x š.160 x h.60.

Státní hrad Bouzov, inv. č. BZ 01128 (2371).

Původ: hrad Bouzov.

Truhla je vyrobena z ořechového dřeva a spojena na ozubové spoje, které jsou překryty v přední části vlysem, na bocích spoje zakrývá profilová lišta.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu s hladkým víkem mírně přesahujícím korpus truhly. Okraj pod víkem lemuje řezaná lišta, čelo tvoří řezbou zdobená vpadlá obdélníková výplň, ohraničená profilovanou lištou. Uprostřed výplně je váza, ze které vyrůstá symetricky pojatý rostlinný dekor. Klíčovou díрку kryje dodatečně upevněný mosazný štítek. Po stranách výplně jsou dva plastické profily v podobě stylizovaných listů, nad kterými se nachází květinový ornament. Sokl je zdoben listovcem, který plynule přechází na boky. Boční stěny jsou orámovány profilovou lištou bez zdobení. Po stranách truhly se nachází dva kované železné úchyty. Zadní strana má formu prosté konstrukce z měkkého dřeva.

Tvar truhly spolu s použitým materiálem a rozvržením výzdobných motivů ukazují na produkci středoevropské dílny. Ve stávající evidenci je chybně uvedeno datování jako 18. století.

5. Truhla, Tyrolsko, počátek 17. století

Jedlové? dřevo, řezba, leštěno směsí vosků a politur.

V.87 x š.153 x h.62.

hrad Bouzov, inv. č. BZ 1088 (2285).

Původ: hrad Bouzov.

Truhla je vyrobena z jehličnatého dřeva, boky a záda ze smrkového, zdobné prvky pravděpodobně z jedlového dřeva.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: truhla je napadena červotočem, lokální mechanické poškození.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu s odklápěcím víkem na zvýšeném soklu. Víko tvoří rámová konstrukce s dvěma hladkými vpadlými výplněmi. Víko mírně přesahuje okraj truhly, který lemuje profilová lišta. Čelo truhly je členěno pilastry na tři pole, zdobená listovcem. Krajní čtvercová pole jsou ohraničena zalamovanými lištami s rostlinnými medailony a monogramy AN – SE uprostřed výplně. Střední výplň má tvar vítězného oblouku tvořeného listovím.

Soklovou část tvoří dvě rámovaná pole spojená vyřezávanou lištou. Boční stěny a zadní strana jsou bez zdobení s viditelnými ozuby.

Popisovaná truhla tvořila s největší pravděpodobností pandán k truhle č. kat. 3 (inv. č. BZ01481). Rozdílné je jen pojednání krajních výplní. Lze uvažovat, že medailony s monogramy AN-SE, byly na truhlu umístěny dodatečně, čemuž by odpovídalo i rozdílné pozadí za kartušemi. Ve stávající evidenci je uvedeno datování jako 16. století, což je vzhledem k zpracování chybné, neboť podle použitého materiálu a zdobných prvků lze tuto truhlu zařadit do produkce v oblasti Tyrol z doby kolem roku 1700.

6. Truhla, střední Itálie, kolem roku 1600

Ořechové dřevo, řezba, leštěno směsí vosků a politur.

V.60 x š.159 x h.58.

Státní hrad Bouzov, inv. č. BZ 00590 (421).

Původ: hrad Bouzov.

Truhla je vyrobena z ořechového dřeva a spojena na ozubové spoje, které jsou překryty v přední části vlysem, na bocích spoje zakrývá profilová lišta. Čelní výplň je ke korpusu připevněna dřevěnými kolíky.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: víko truhly je rozeschlé.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu. Hladké víko mírně přesahuje korpus truhly. Okraj truhly pod víkem lemuje vejcovcem zdobená lišta. Přední nohy jsou v podobě maskaronů, zadní nohy pak v podobě prostých dřevěných špalíků. Čelo truhly tvoří vpadlá obdélníková výplň ohraničená profilovanou lištou. Výplň je zdobena plastickou reliéfní řezbou v podobě dvou symetricky umístěných postav, jejichž spodní část těla přechází v zatočený akantový list. Postavy drží kartuš umístěnou uprostřed výplně. Okraje výplně zdobí dva gryfové obklopení akantovým listovým. Čelo truhly je lemováno dvěma předsazenými pilastry, které jsou zdobeny plastickým reliéfem v podobě lvích hlav, pod nimiž jsou svazky ovoce.

Bázi zdobí perlovec, který přechází na bocích do prosté profilové lišty. Boční stěny jsou orámovány profilovou lištou bez zdobení. Zadní strana má formu prosté konstrukce.

Použití materiálu, spolu se zdobením nohou i rozvržením výzdobných motivů poukazují na produkci italské dílny, pravděpodobně z okolí Říma.

7. Truhla, severní Německo (?), 1676

Ořechové dřevo, řezba, napuštěno směsí olejů.

V.77 x š.158 x h.71.

Státní hrad Bouzov, inv. č. BZ 00708 (997).

Původ: hrad Bouzov.

Truhla je vyrobena z ořechového dřeva, spojena na ozubové spoje. Záda a dno ze dřeva smrkového.

Restaurátorské zásahy a doplňky: jsou patrné u soklové části a nohou, které byly doplněny v pozdějším období. Kování překrývající klíčovou díрку je taktéž doplněk z druhé poloviny 19. století, což odpovídá i době restaurování.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu s odklápěcím hladkým víkem, které mírně přesahuje korpus truhly. Okraj truhly pod víkem lemuje profilová lišta. Architektonicky členěnou fasádu dělí čtyři zužující se pilastry v horní části zakončené mužskými maskarony, mezi kterými jsou tři řezbou zdobené vítězné oblouky, nad nimiž je zubořezová lišta. Uprostřed prostředního pole se nachází intarzovaný letopočet 1676. Sokl má podobu zalamované profilové lišty. Nad ním, v každém ze tří polí, segmentová vpadlá výplň. Truhla stojí na čtyřech soustružených nohách.

Boční stěny a zadní strana jsou bez zdobení s viditelnými ozuby a železnými úchyty uprostřed vpadlé výplně.

Architektonické členění bez výrazných výzdobných prvků připouští možnost vzniku této truhly v oblasti severního Německa.

8. Truhla, střední Evropa, konec 17. století

Ořechové a javorové dřevo, smrkový korpus, intarzie, leštěno směsí vosků a politur.

V.74 x š.178 x h.72.

Státní hrad Bouzov, inv. č. BZ 00607 (398).

Původ: hrad Bouzov.

Korpus truhly je vyroben z jehličnatého dřeva, které je zušlechtěno intarzií ze světlého – javorového a tmavého – ořechového dřeva. Profilové lišty jsou vyrobeny z dřeva dubového. Restaurátorské zásahy a doplňky: jsou patrné u víka na soklové liště a nohy, které jsou pozdější restaurátorský doplněk.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu s odklápěcím víkem, tvořeným rámovou konstrukcí s dvěma hladkými vpadlými výplněmi. Víko truhly mírně přesahuje korpus truhly, který pod víkem lemuje profilová lišta. Čelo truhly dělí čtyři pilastry, zdobené páskovou intarzií a profilovými lištami na tři nestejně široká pole. Střední pole je s klíčovou dírkou uprostřed vpadlé, nezdobené výplně ohraničené zalamovanými lištami. Nad výplní se nachází trojúhelníkový segment z vystupujících profilových lišt. Krajní výplně mají podobu geometricky zdobených vítězných oblouků s geometrickou intarzií, uprostřed v podobě rollwerku.

Boční stěny jsou zdobeny geometrickou páskovou intarzií s viditelnými ozubovými spoji. Po bočních stranách truhly jsou železné úchyty.

Rozdělení čelní stěny, stejně jako provedení vertikálních rámů ve funkci pilastrů a celková dispozice poukazuje na analogie s truhlou datovanou do roku 1669 (Windisch-Graetz, 1983, č. kat. 469), a připouští možnost vzniku na území střední Evropy, snad v oblasti Slovenska nebo Uher.

9. Truhla, severní Itálie, konec 16. století

Ořechové dřevo, řezba, leštěno směsí vosků a politur.

V. 66 x š. 149 x h. 49.

Státní hrad Bouzov, inv. č. BZ 549 (525).

Původ: hrad Bouzov

Truhla je vyrobena z ořechového dřeva a spojena na ozubové spoje, které jsou překryty v přední části vlysem, na bocích spoje zakrývá profilová lišta.

Restaurátorské zásahy a doplňky: viditelné na víku, které bylo doplněno v nedávné době stejně tak i lišta pod víkem.

Stav: lokální napadení červotočem.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu s hladkým víkem, které mírně přesahuje korpus truhly. Okraj truhly pod víkem lemuje řezbou zdobená lišta. V předu je truhla nesena řezbou zdobenými nohami v podobě lvích spárů, mezi nimiž je umístěn stylizovaný maskaron. Zadní nohy jsou prosté špalíky. Čelo truhly zdobí vpadlá výplň ohraničená profilovanou lištou. Obdélníková výplň je zdobena bohatou reliéfní výzdobou s motivem lvího maskaronu ve střední části, který má pod sebou čtvrcený erb se srdečním štítkem. Po stranách maskaronu jsou dva figurální výjevy umístěné do volutového rámu. Postavy znázorňují vpravo svatého Jiří a v levé části svatého Martina. Po stranách výplně jsou dva rámové pilastry zdobené maskarony. Sokl v podobě vejcovců nasedá na přední nohy.

Boční stěny rámuje profilová lišta. Po stranách truhly jsou dva kované železné úchyty. Zadní strana má formu prosté konstrukce z měkkého dřeva.

Členění truhly i výzdobné prvky poukazují na severoitalskou produkci z konce 16. století. Jako příklad lze uvést truhlu reprodukovanou ve (Faenson, 1983, č. kat. 122-124).

10. Truhla, severní Itálie, konec 16. století

Ořechové dřevo, řezba, leštěno směsí vosků a politur.

V.77 x š.180 x h.56.

Státní hrad Bouzov, inv. č. BZ 00568 (522).

Původ: hrad Bouzov.

Truhla je vyrobena z ořechového dřeva a spojena na ozubové spoje, které jsou překryty v přední části vlysem, na bocích spoje zakrývá profilová lišta. Víko je vyrobeno z dřeva smrkového stejně jako záda a dno truhlice.

Restaurátorské zásahy a doplňky: víko je pozdější restaurátorský doplněk čemuž odpovídá i použitý materiál a nevhodně zvolený profil okraje.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Nízká truhlice na obdélném půdorysu. Hladké víko truhly s mohutným železným kováním mírně přesahuje korpus truhly. Okraj truhly pod víkem lemuje zubořezem zdobená lišta. Přední nohy v podobě stylizovaných delfínů, zadní nohy jsou v podobě prostých dřevěných špalíků. Čelo truhly tvoří vpadlá výplň ohraničená profilovanou lištou, která je k ořechovému korpusu připevněna dřevěnými kolíky. Obdélníková výplň je zdobena plastickou reliéfní výzdobou. Výzdobu tvoří dvě symetricky umístěné květinové rozviliny po stranách výplně. Uprostřed je erb, na němž je helmice. Pod erbem se nachází dva symetricky umístěné rohy hojnosti, které přidržují dva stojící lvi.

Báze je nezdobená, tvořená prostou profilovou lištou. Boční stěny jsou orámovány profilovou lištou bez zdobení. Zadní strana má formu prosté konstrukce.

Členění truhly i použití výzdobných motivů umožňují zařadit vznik truhly do oblasti severní Itálie na konci 16. století.

11. Cassone, střední Evropa, konec 17. století

Ořechové dřevo, řezba, leštěno směsí vosků a politur.

V.60 x š.158 x h.50.

Státní hrad Bouzov, inv. č. BZ 00514 (761).

Původ: hrad Bouzov.

Truhla je vyrobena z ořechového dřeva, spojená na ozubové spoje, které jsou kryty v přední části vlysem, na bocích profilovou lištou.

Restaurátorské zásahy a doplňky: víko truhly doplněno v druhé polovině 19. století čemuž odpovídá i způsob provedení a požití materiálů – krájená dýha.

Stav: poškozeno červotočem, chybí nohy. Dýha na víku je místně zvlněná a odlepená

Literatura: dosud nepublikováno.

Nízká Truhla je na obdélném půdorysu s hladkým víkem mírně přesahujícím korpus truhly, který je pod víkem lemován hladkou lištou. Čelo tvoří vpadlá výplň ohraničená profilovanou lištou připevněnou k ořechovému korpusu dřevěnými kolíky. Obdélníkovou výplň zdobí nízký reliéf, výzdobu tvoří symetrické rozviliny v podobě stylizovaných zavinutých listů. Ve střední části výplně je umístěna klíčová dírka krytá železným nezdobeným kováním, kolem kterého se nachází obdobně stylizovaný motiv listoví jako na okraji výplně. Výplň lemují po stranách dva esovitě prohnuté pilastry zdobené listovím, nad nimiž je umístěna květinová palmeta.

Řezbou zdobená báze přechází na bocích do profilové lišty. Boční stěny jsou orámovány profilovou lištou bez zdobení. Zadní strana má formu prosté konstrukce.

Výzdobné prvky i jejich rozvržení odpovídá středoevropské nábytkářské produkci na konci 17. a počátku 18. století.

12. Fasádová skříň Německo, druhá polovina 17. století

Ořechové, javorové a dubové dřevo, řezba, intarzie, leštěno směsí politur na mat.

V.215 x š.146 x h.68.

Státní hrad Bouzov, inv. č. BZ 00782 (1285).

Původ: hrad Bouzov.

Korpus skříně je spojen na kolíky a slepen klihem, nástavcová a soklová část jsou oddělitelné. Konstrukce vyrobena ze smrkového a dubového dřeva. Intarzie jsou provedeny z ořechového, javorového a dubového dřeva. Kování upraveno ryteckou prací.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Dvoukřídlá skříň nesená šesti soustruženými nohami tvaru stlačené koule, horizontálně členěna na tři části. Korpus skříně je vertikálně rozdělen třemi intarzovanými pilastry, které jsou ve spodní části rozděleny vyřezávanými konzolami s motivem akantu. Pilastry jsou zakončeny v horní části volutovou hlavicí, pod ní se nachází čtvercové pole ohraničené profilovými lištami, zdobené intarzovaným motivem kotvy v erbovém poli. Pilastry zdobí intarzie z ořechového a javorového dřeva. Pod pilastry je korpus skříně zdoben geometrickou intarzií.

Dveře jsou tvořeny rámem se dvěma výplněmi nad sebou, které jsou zalištovány zalamovanými profilovanými lištami tvořícími v horní části uši. Výplně jsou dekorovány abstrahovanými motivy koruny a dvouhlavého orla. Nad výplněmi je umístěno intarzované kladí završené lištou a slepou intarzií. Stejný motiv slepé intarzie se opakuje po stranách i ze spodní strany všech čtyř výplní.

Zalamovanou nadstavbu tvoří dvě obdélná pole s dvoubarevnými intarziemi loveckých scén. Po stranách obdélníkových polí jsou předsunutá čtvercová pole s intarzií

se stejným motivem jako na pilastrech. Nadstavbu rámuje zalamované profilové lišty. Symetricky s nadstavbou je provedena i soklová část. Rozdílné je však pojednání výplní, u soklové části jde o čela zásuvek zdobené abstraktní intarzií.

Boky skříně jsou hladké, zdobené pokosovou sesazenkou umístěnou do dvou obdélných polí rámovaných páskovou intarzií.

Slohové tvarosloví skříně odpovídá nábytkové tvorbě ve střední Evropě v období 1650 – 1680. Analogie, které lze uvést jsou fasádová skříň z Ulmu, datovaná do roku 1662, (Nagel 1994, č. kat. 39) nebo výzdoba sálu tzv. Hornstube z roku 1632 v Coburgu, (Kreisel 1967, č. kat. 457).

13. Skříň, střední Evropa, konec 17. století

Ořechové dřevo, intarzie, leštěno směsí politur.

V.214 x š.194 x h.77.

Státní hrad Nouzov, inv. č. BZ 00479 (646).

Původ: hrad Bouzov.

Korpus skříně je nerozebíratelný. Konstrukce vyrobena z jehličnatého dřeva a překrytá ořechovou sesazenkou. Intarzie jsou provedeny z ořechového a javorového dřeva. Kování je upraveno ryteckou prací.

Restaurátorské zásahy a doplňky: původní pozdně renesanční výplně a pilastry na konci 19. století připojeny na novodobý korpus. O tomto faktu svědčí použitý materiál – krájená dýha a známky po strojním opracování.

Literatura: dosud nepublikováno.

Masivní dvoukřídlá skříň nesená šesti soustruženými nohami tvaru stlačené koule, vertikálně členěna zužujícími se pilastry. Pilastry zdobené abstrahující intarzií po stranách nasedají na zkosené nároží skříně. Nadstavbu tvoří dvojité římsy spodní intarzovaná s iluzivní intarzií a bosováním nad pilastry. Nad ní masivní korunní římsa, která dodržuje zalamovaný půdorys spodní části. Dveře jsou tvořeny rámem zdobeným pokosovou sesazenkou a dvěma výplněmi nad sebou, které jsou zalištovány složitě zalamovanými lištami. Výplně jsou zdobeny silně stylizovanými zoomorfními motivy. Boky skříně zdobí intarzovaná iluzivní výplň.

Členění a výzdobné prvky skříně odpovídají nábytkové tvorbě ve střední Evropě. Jmenovitě lze poukázat na intarzované zužující se pilastry a na intarzie výplní, které se shodují s nábytkářskou tvorbou konce 17. století v oblasti střední Evropy, pravděpodobně Saska.

14. Klekátko, Itálie, po roce 1550

Ořechové a dubové dřevo, řezba, leštěno směsí olejů a vosků.

V.85 x š.72 x h.58.

Státní hrad Bouzov, inv. č. BZ 2389.

Původ: hrad Bouzov.

Klekátko je vyrobeno z masivního ořechového dřeva spojeného ozuby a kolíky.

Restaurátorské zásahy a doplňky: Na klekátku lze vysledovat několik viditelných zásahů z různých období. Nejmarkantnější je doplnění lišt u dvířek z odlišného materiálu než korpus, stejně tak i způsob řezby a zdobení je jiný. Další viditelné zásahy jsou z 19. a 20. století spočívají v doplnění deskových nohou a spodní sklopitelné desky včetně kování.

Stav: lokální poškození.

Literatura: dosud nepublikováno.

Bohatě vyřezávané klekátko s dvířky a zásuvkou. Klekátko po stranách dvířek zdobí plasticky řezané ženské postavy, nad nimiž jsou v čtvercovém poli maskarony, mezi nimi zásuvka. Uprostřed rámované plochy zásuvky se nachází tři květinové dekory, z prostředního vychází dřevěná úchytky. Jednokřídlá dvířka zdobí uprostřed rámované plochy rozvilinový ornament s erbem. Po stranách dvířek jsou symetricky umístěny plastické karyatidy. Soklová část je zdobena odlišným erbem, ze kterého vyrůstá rostlinný rozvilinový ornament. Podstavec klekátka rámuje mohutná profilová lišta, která přímo nasedá na deskové nohy.

Přesnou analogii původních částí jako jsou karyatidy, zdobení zásuvek a celkové dispozice lze najít u klekátka umístěného ve Victoria and Albert Museum z doby po roce 1550, (Schottmüller 1921, s.110).

15. Příborník, Holandsko (?), 17. století

Ořechové, javorové, dubové a modřínové dřevo, řezba, moření a leštění.

V.220 x š.172 x h.70.

Státní hrad Bouzov, inv. č. BZ 00727 (1025).

Původ: hrad Bouzov.

Konstrukce příborníku je vyrobena z jehličnatého dřeva, které je překryto intarzií z javorové a ořechové dýhy. Masivní ořechové dřevo je použito na řezbou zdobené části. Příborník je spojen na ozuby, kolíky, rámové konstrukce pak na čep a dlab (rozpor).

Restaurátorské zásahy a doplňky: příborník je složený z několika původních renesančních prvků ve spodní části a zdobných prvků ve střední části spojených v pozdějším období. Poslední restaurátorský zásah z nedávné doby spočívá v doplnění nohou a lišty v korunní římsě, spolu s novou povrchovou úpravou.

Stav příborníku dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Bohatě zdobený příborník na obdélném půdorysu je složen z několika částí: horní kordonové římsy, nesené dvěma kanelovanými sloupy, střední část s dvířky a třemi zásuvkami a spodní části složené ze soklové části s dvěma zásuvkami, nad nimiž jsou dvě dvířka.

Spodní část příborníku je dělena třemi dole zužujícími se pilastry zakončenými volutou. Pilastry zdobí pásková intarzie s rostlinným dekorem v horní části, které nasedají na geometricky intarzovaný korpus. Obdobná geometrická sesazenka se objevuje v horní a spodní části dvířek, které jsou zdobeny intarzií v podobě vázy a vyrůstajících rostlinných stonků s barevně mořenými listy. Výplně dveří ohraničuje zalamovaná profilová lišta.

Střední část je tvořena zdobenými dvířky s intarzií rostlinného ornamentu a ptáků, které obklopuje vítězný oblouk. Dvířka flankují karyatidy. Pod dvířky se nachází zdobená zásuvka

s vpadlou výplní. Boční zásuvky jsou zapuštěny, nad každou dva intarzované pilastry, mezi nimiž je geometricky zdobený vítězný oblouk s trojúhelníkovým štítem. Pilastry i kanelované sloupy nesoucí nadstavec jsou zakončeny volutovou hlavicí.

Nadstavec tvoří kladí ve střední části zdobené intarzií se stejným motivem, jaký se objevuje ve spodní části příborníku.

Časové zařazení tohoto příborníku je velmi složité, ale pokud budeme datovat původní renesanční části, což jsou výplně dveří, pilastry a střední část příborníku, lze uvažovat o původu v oblasti Holandska v první polovině 17. století, čemuž odpovídá způsob provedení intarzií.

16. Příborník, západní Německo, 16. století

Borovicové dřevo, řezba, napouštění - voskování.

V.220 x š.183 x h.63.

Státní hrad Bouzov, inv. č. BZ 00205 (1369).

Původ: hrad Bouzov.

Příborník je vyroben z masivního borovicového dřeva spojeného na otevřené ozuby lepené klihem.

Restaurátorské zásahy a doplňky: korunní římsa vykazuje znaky po strojním obrábění i použitý ornament je odlišný od ostatních částí. Proto se lze domnívat, že nadstavba od výše zásuvek byla doplněna v 19. století.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Dvoudílný příborník na obdélném půdorysu nesený deskovou podnoží. Střední část je členěna trojicí dvířek, které lemují čtyři lišeny, prostřední dvě slouží k překrytí spáry mezi dveřmi. Dveře mají podobu jednoduchých desek lemovaných profilovými lištami. Střední část je kryta vrchní deskou s profilovým okrajem. Nadstavbu tvoří mohutná korunní římsa s cimbuřím, pod níž jsou umístěny čtyři otevřené police. Ve spodní části jsou umístěny tři zásuvky s dřevěnými úchyty. Boky nadstavby kopírují umístění polic a vytváří tak vybrání.

Celý příborník je zdoben plochou reliéfní řezbou s vegetabilními motivy, z nichž nejvýraznější jsou palmety na krajních veřejích, střední dveře dekoruje propletený stonek s listy. Na soklu i zásuvkách je stejný rostlinný ornament v podobě tří květů. Boky tvoří hladká nezdobená deska.

Původní renesanční části mají shodné výzdobné prvky s tvorbou v oblasti západního Německa v 16. století.

17. Kabinet, jižní Evropa, 1609

Borovicový základ, ořechové a javorové dřevo, intarzie, leštěno směsí politur.

V.85, š.81, h.65.

Datováno: 1609

Stání hrad Bouzov, inv. č. BZ 00713 (996).

Původ: hrad Bouzov.

Kabinet je vyroben ze smrkového dřeva, konstrukční spoje jsou překryty dýhováním a to ořechovou a javorovou dýhou.

Restaurátorské zásahy a doplňky: jsou patrné u povrchové úpravy, která neodpovídá době vzniku.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Dvoudílný intarzovaný kabinet obdélného půdorysu. Spodní kubická část s intarzovanou zásuvkou v horní části, pod ní dvířka zdobená složitou intarzií na výplni s motivem architektury v triumfálním oblouku. Klíčová dírka je kryta kovovým štítkem. Dveře jsou flankovány dvěma lizénami s rostlinným a geometrickým dekorem. Kabinet je nesen čtyřmi deskovými nohami, na které nasedá profilová lišta.

Vrchní díl kabinetu je členěn na tři části. Ve spodní zásuvkové části jsou umístěny čtyři zásuvky zdobené intarzií, lemované profilovou lištou s úchytkou uprostřed. Po stranách zásuvek se nachází dvě lizény s iluzivním bosováním. Uprostřed horního dílu kabinetu se nachází vnitřní prostor ukončen stejně pojednanou intarzií architektury ve vítězném oblouku s odlišným motivem, než u dvířek ve spodní části. Kordonová římsa je nesená rozšířenými boky, na čele zdobenými páskovou intarzií a květinami. Korunní římsa je zdobená zubořezem a plochou řezbou na černém pozadí. Ve středu římsy je umístěný letopočet s datem 1609.

Podle intarzovaných výplní lze rámcově určit vznik tohoto kabinetu v oblastech jižní Evropy.

18. Skříňka, jižní Evropa, 1609

Ořechové a javorové dřevo, intarzie, řezba, leštěno směsí vosků a politur.

V.85, š.81, h.65.

Datováno : 1609

Státní hrad Bouzov, inv. č. BZ 00751 (1112).

Původ: hrad Bouzov.

Skříňka je vyrobena z ořechového dřeva spojeného krytými ozuby a klihem.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: napadeno červotočem.

Literatura: dosud nepublikováno.

Jednodveřová skříňka na obdélném půdorysu s hladkou vrchní deskou, která mírně přesahuje korpus skříně. Nasedá na řezbou zdobenou lištu. Čelo skřínky tvoří jednokřídlé dveře zdobené geometrickou intarzií uprostřed výplně, na které je umístěn plasticky provedený maskaron v podobě lva. Výplň rámuje profilové lišty. Symetricky nade dveřmi umístěná zásuvka zdobená páskovou javorovou intarzií na ořechovém podkladě, uprostřed s dřevěnou úchytkou. Po stranách dveří a zásuvky jsou umístěny plastické karyatidy přecházející v dolní části do pilastru. Soklovou část tvoří zdvojená profilová lišta, která nasedá na deskové nohy v přední části zdobené řezbou. Boční plochy jsou hladké bez zdobení.

Členění čelní stěny. Použití maskaronu uprostřed dveří i plno plastické provedení karyatid odkazují na vznik v oblasti Itálie, avšak netypické použití intarzie nám tuto určení znemožňují. Lze tedy uvažovat, že jde o středoevropskou produkci nebo doplnění dveří a zásuvky v 19. století k původnímu v Itálii vzniklému korpusu. Datování je podloženo inventární kartou bez uvedení zdroje.

19. Skříňka, Švýcarsko, kolem roku 1620

Ořechové a javorové dřevo, intarzie, leštěno směsí vosků a politur.

V.85, š.70, h.48.

Státní hrad Nouzov, inv. č. BZ 00807 (1166).

Původ: hrad Bouzov.

Skříňka je vyrobena ze smrkového dřeva, které je překryto intarzií z javorové a ořechové dýhy. Zdobné lišty a hlavice pilastrů jsou vyrobeny z masivního ořechového dřeva. Korpus skříně spojují ozuby slepené klihem.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Jednodveřová skříňka na obdélném půdorysu s hladkou vrchní deskou, mírně přesahující korpus skříně, na které je v okrajích umístěna prostá lišta. Pod vrchní deskou je řezbou zdobená lišta. Čelo skříně tvoří jednokřídlé dveře zdobené abstraktní intarzií, uprostřed výplně umístění dva lvi přidržující erb. Výplň rámuje intarzií zdobený vítězný oblouk. Symetricky nade dveřmi je umístěná zásuvka zdobená ořechovou intarzií na javorovém podkladě, uprostřed s dřevěnou úchytkou. Po stranách dveří jsou umístěny dva zužující se pilastry zdobené abstraktní intarzií ukončené volutovou hlavicí. Soklovou část tvoří mohutná zalamovaná profilová lišta, která nasedá na čtyři soustružené čoučkovité nohy. Boční plochy jsou členěny, profilovými lištami, které tvoří vpadlou výplň zdobenou zoomorfní intarzií. Nad výplní je v ploše korpusu umístěn obdobný zoomorfní motiv jako na výplni.

Podle použitého zdobení na dveřích a pilastrech, lze určit vznik, této skříně ve Švýcarsku kolem roku 1620. Jako analogii je možno uvést intarzovanou truhlu ze zámeckého muzea v Berlíně (Falke 1924, s. 195).

9.2. Katalog renesančního úložného nábytku na státním zámku v Bučovicích

1. Truhla, kolem roku 1600

Ořechové dřevo, řezba, leštěno směsí vosků a politur.

V. 68 x š. 175 x h. 67.

Zámek Bučovice, inv. č. BO-58 (954/870).

Původ: zámek Višňové.

Truhla je vyrobena z ořechového dřeva a spojena na ozubové spoje, které jsou překryty v přední části vlysem s lvími maskarony, na bocích spoje zakrývá profilová lišta.

Restaurátorské zásahy a doplňky: jsou patrné u nohou, které byly doplněny v pozdějším období, stejně tak i zubořezová lišta byla na bocích nahrazena prostou.

Stav: truhla je lokálně napadena červotočem.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla obdélného půdorysu, na čtyřech nízkých kvadratických nožkách, přední nohy jsou vodorovně profilovány. Hladké víko mírně přesahuje korpus. Okraj truhly pod víkem lemuje zubořezem zdobená lišta. Čelo zdobí vpadlá výplň ohraničená profilovanou lištou. Obdélníková výplň je dekorována nízkým reliéfem. Uprostřed výplně je čtvrcený erb v podobě renesanční kartuše. se srdečním štítkem, ve kterém jsou znázorněny dvě věže. V prvním a čtvrtém poli erbu jsou dvě šikmé břevna, v druhém a třetím poli je znázorněn trojúhelník s pěti geometrickými útvary. Na erbu leží tři helmice s klenoty. Prvním klenotem jsou rohy, druhým královská koruna s rozkřídleným orlem a třetí klenot je lev ve skoku s korunou na hlavě hledící vpřed. Z bočních helmic vyrůstají tzv. fafrnochy v podobě akantových listů. Erb je flankován dvěma stojícími lvy ve skoku, kteří jsou obklopeni listovým akantu. Po stranách výplně jsou lví maskarony se stylizovanými listy a ovocem svázaným stuhou. Báze je zdobená vejcovcem, který

přechází na bocích do prosté profilové lišty. Boční stěny jsou orámovány profilovou lištou bez zdobení. Zadní strana má formu prosté konstrukce.

Typický jednoduchý kvádrový tvar truhly spolu s jasně vertikálně a horizontálně členěnými profilovanými lištami a výzdobnými motivy ukazují na produkci severoitalské dílny. Podle analogie s truhlou z hradu Červený Kameň (Krampfl 1980, č. kat. 7, inv. č. N- 703), patrně sienské, z období konce druhé poloviny 16. století.

2. Truhla, Florencie, počátek 17. století

Ořechové dřevo, řezba, moření, leštěno směsí vosků a politur.

V. 43 x š. 141 x h. 53.

Zámek Bučovice, inv. č. BO-59, (955/872).

Původ: zámek Višňové.

Truhla je vyrobena z ořechového dřeva a spojena kličem na ozuby.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: dobrý.

Literatura: Markéta Krménčíková 1999, č. kat. 6.

Truhla je na obdélném půdorysu, vpředu nesená zvířecími tlapami, zadní v podobě neupravených hranolů. Hladké víko truhly, které mírně přesahuje korpus truhly. Okraj truhly pod víkem lemuje zubořezem zdobená lišta. Čelo zdobí vpadlá výplň ohraničená profilovanou lištou. Výplň zdobí reliéf s hladkým oválným znakem fantaskních zvířat s hlavou draka a dravčími spáry, které plynule přecházejí do stylizovaného rozvilinového akantu. Výplně po stranách flankují pilastry provedené ve vysokém reliéfu, zdobené hermou v podobě mužských polopostav, vlevo s turbanem a bezvousou tváří, pravá je prostovlasá s plnovousem. Sokl zdobení dvojité žlábkování a akantové listy po stranách a uprostřed. Boční stěny jsou orámovány profilovou lištou bez zdobení. Zadní strana má formu prosté desky.

Na základě stylové příbuznosti čelního panelu s pracemi florentského původu. Konkrétně, jak poukázala Krménčíková, s čelem postele (Faenson, 1983, č. kat. 44-46). Datováno do počátku 17. století.

3. Truhla, střední Evropa, první polovina 17. století

Ořechové dřevo, řezba, leštěno směsí vosků a politur.

V. 57 x š. 164 x h. 64.

Zámek Bučovice, inv. č. BO-63 (14/875).

Původ: zámek Višňové.

Truhla je vyrobena z ořechového dřeva a spojena kličem na ozuby.

Restaurátorské zásahy a doplňky: patrné u nohou, které byly doplněny v pozdějším období, stejně tak i lišta lemující víko truhly.

Stav: truhla je lokálně napadena červotočem.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je obdélného půdorysu, na čtyřech kvadratických nožkách, přední nohy jsou horizontálně profilované. Hladké víko truhly, které mírně přesahuje korpus truhly. Okraj truhly pod víkem lemuje hladká lišta. Čelo zdobí vpadlá reliéfně zdobená výplň, ohraničená profilovou lištou. Výplň je symetricky členěna stylizovanými rozvilinami, rozprostírajícími se kolem obdélného rámu, umístěného ve středu výplně, kde je obdobný rozvilinový pás kolem zámku. Boční pilastry jsou dekorovány esovitě prohnutým palmetovým motivem listovce a rostlinným ornamentem na hlavici. Báze je reliéfně zdobená, i na bocích, oválnými výžlabky. Boční stěny jsou orámovány profilovou lištou, výplně bez zdobení. Zadní strana má formu prosté desky.

Specifická výzdoba truhly nemá analogie v italském nábytkářství, byla zde patrná snaha variovat italské výzdobné prvky ve velmi zjednodušené formě. Pravděpodobně jde o středoevropskou práci první poloviny 17. století.

4. Truhla, Tyrolsko, 17. století

Ořechové dřevo, řezba, leštěno směsí vosků a politur.

v. 61 x š. 162 x h. 61

Zámek Bučovice, inv. č. BO-64 (1052/871).

Původ: zámek Višňové.

Truhla je vyrobena z ořechového dřeva a spojena kličem na ozuby.

Restaurátorské zásahy a doplňky: jsou patrné u nohou, které byly doplněny v pozdějším období, stejně tak i levý bok truhly.

Stav: truhla je lokálně napadena červotočem.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla obdélného půdorysu, je nesena čtyřmi kvadratickými nohami, přední nohy jsou horizontálně profilovány. Hladké víko truhly mírně přesahuje korpus truhly. Okraj truhly pod víkem lemuje profilová lišta. Čelo zdobí výplň ohraničená profilovou lištou. Vnitřní plocha výplně je členěna řezbou s motivy vlnovek s květy, které obepínají vnitřní rám. V něm se opakuje motiv vlnovek, které se nyní zavíjí symetricky z centrálního motivu palmety, v jejíž horní části je klíčová dírka bez kování.

Boční pilastry jsou dekorovány esovitě prohnutým palmetovým listovcem a rostlinnou hlavicí. Sokl je zdobený i na bocích stylizovaným pásem listovce. Boční stěny jsou orámovány profilovou lištou, výplně bez zdobení, uprostřed jsou kovové úchyty. Zadní strana má formu prosté desky.

Způsob zdobení, materiál, technika i motivy této truhly mají přímé analogie v oblasti Tyrolska. Jmenovitě lze poukázat na dvě truhly v majetku Uměleckoprůmyslového muzea v Praze: první, umístěnou na zámku Duchcov, (inv. č. 32.492), a na druhou, pocházející z jižních Tyrol, umístěnou na zámku Doudleby, (inv. č. 50.821).

5. Truhla, jižní Německo, kolem roku 1600

Borovice, dub, ořech, javor, řezba, leštěno směsí politur.

V. 68 x š. 175 x h. 67.

Zámek Bučovice, inv. č. BO-71, (103/876).

Původ: zámek Višňové.

Truhla je spojena na ozuby a slepena klihem, konstrukce vyrobena z jehličnatého dřeva, pravděpodobně borovice, pilastry jsou z ořechového dřeva. Je intarzována javorem a připalovaným dubem.

Restaurátorské zásahy a doplňky: jsou viditelné u nohou, které byly doplněny v pozdějším období.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je obdélného půdorysu, na osmi kvadratických nožkách, přední nohy vodorovně profilovány. Víko mírně přesahuje korpus truhly. Okraj truhly pod víkem lemuje zubořezem zdobená lišta. Na víku jsou dvě vpádlé výplně, ohraničené profilovou lištou. Čelní strana je architektonicky členěna čtyřmi pilastry s kanelovanými dřívky a hlavicemi s rostlinnými motivy. Střední kazeta ohraničená profilovou lištou znázorňuje perspektivně pojatou architekturu. Symetricky umístěné intarzované výplně po stranách zobrazují bosované arkády, pod kterými jsou vázy v perspektivním průzoru flankovány tulipány.

Sokl truhly je pojat jako zalamovaná římsa. Vpádlé výplně na bočních stěnách truhly jsou orámovány profilovou lištou, zdobí je prostá pásková intarzie v podobě kosočtverců a kovové úchyty. Zadní strana má formu prosté nezdobené desky.

Rozdělení čelní stěny, použitý materiál i způsob provedení pilastrů a profilových lišt připouští dobu vzniku kolem roku 1600 v oblasti jižního Německa. Konkrétně lze upozornit na truhlu datovanou rokem 1581, vzniklou ve Falci (Kreisel 1968, č. kat. 198).

6. Truhla, střední Evropa, Tyrolsko (?), první polovina 17. století

Modřín?, dub, ořech, javor, intarzie, řezba, leštěno směsí vosků a politur.

V. 61 x š. 175 x h. 67.

Zámek Bučovice, inv. č. BO-67 (15/634).

Původ: zámek Višňové.

Truhla je spojena na ozuby a slepena klihem, konstrukce vyrobena z jehličnatého dřeva, pravděpodobně modřínu. Pilastry jsou intarzovány ořechovým a javorovým dřevem, výplně pak mořeným javorem a připalovaným ořechem.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: krajních pilastrů truhly chybí volutové hlavice.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu, na osmi kvadratických nožkách. Víko mírně přesahuje korpus truhly. Okraj truhly pod víkem lemuje profilová lišta. Na víku jsou dvě vpadlé výplně ohraničené tvarovou lištou s geometrickou intarzií. Čelní strana je architektonicky členěna čtyřmi pilastry s intarzovanými dříky a volutovými hlavicemi. Mezi pilastry jsou slepé arkády s řezbovanými klenáky a přečnívajícími římsovými hlavicemi pilastru. Krajní arkády jsou zdobeny intarzovanou bosáží a rostlinným intarzovaným dekorem v podobě grotesky. Prostřední výplň je vykládána motivem rollwerku a je zde vsazeno klíčové kování. Vpadlé výplně na bočních stěnách truhly jsou orámovány profilovanou lištou, uprostřed s intarzií stylizovaného rostlinného zavíjeného ornamentu, do kterého jsou zasazeny kovové úchyty. Zadní strana má formu prosté nezdobené desky.

Rozdělení čelní stěny, materiál i použité zdobení odpovídají době vzniku v první polovině 17. století v Tyrolsku (Windisch-Graetz 1983. č. kat. 440). Provedení pilastrů a volutových hlavic však připouští možnost vzniku v okolí Salcburku kolem roku 1640 (Kreisel 1968, č. kat. 432).

7. Truhla, střední Evropa – Čechy (?), druhá polovina 17. století

Borovice, ořech, javor, intarzie, řezba, moření, leštěno směsí vosků a politur.

V. 69 x š. 168 x h. 65.

Zámek Bučovice, inv. č. BO-62 (13/633).

Původ: zámek Višňové - Vranov nad Dyjí.

Truhla je spojena na ozuby a slepena klihem, konstrukce vyrobena z jehličnatého dřeva pravděpodobně borovice. Pilastry a výplně jsou intarzovány ořechovým a javorovým dřevem, listy rostlin pak mořeným javorem.

Restaurátorské zásahy a doplňky: jsou patrné u nohou, které byly doplněny v pozdějším období, stejně tak i spodní profilová lišta.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu, nesená čtyřmi kvadratickými nohami. Víko mírně přesahuje korpus truhly. Okraj truhly pod víkem lemuje profilová lišta. Na víku jsou dvě vpadlé výplně ohraničené tvarovou lištou. Čelní strana je architektonicky členěna čtyřmi pilastry s římsovými hlavicemi se zubořezem, intarzovanými groteskou. Mezi pilastry jsou slepé arkády, dvě shodné na bocích s plasticky bosovanými arkádovými oblouky a střední, širší, s dvěma nižšími arkádami na bocích. Vnitřní plochy arkád jsou vyloženy intarzií, krajní výplně s abstrahovaným květinovým ornamentem, střední se stylizovaným květinovým motivem vyrůstajícím z vázy. Kování zámku se nachází uprostřed střední výplně. V průhledu nižších arkád je znázorněna perspektivně pojatá architektura. Cvikly střední části průčelí jsou zdobeny zavíjeným květinovým ornamentem.

Báze v podobě prosté profilované římsy doplněná pravděpodobně v pozdějším období. Vpadlé výplně na bočních stěnách truhly jsou orámovány profilovou lištou, uprostřed jsou kované úchyty. Zadní strana má formu prosté nezdobené desky.

Podobnost dělení čelní plochy, stejně jako zdobení ve cviklech a profilace lišt, s truhlou datovanou do roku 1669, ze soukromého majetku, signovanou SIMON PRAUN, nám umožňuje zařadit truhlu z expozice zámku v Bučovicích do druhé poloviny 17. století v oblasti střední Evropy. Použitý materiál i precizně provedené perspektivní intarzie na truhle ze soukromého majetku poukazují na vznik v oblasti Spiše na Slovensku. Avšak popisovanou truhlu nelze do této oblasti zařadit vzhledem k rozdílnosti použití motivu zdobení.

8. Truhla, střední Evropa, druhá polovina 17. století doplněna v 19. století

Ořechové a jehličnaté dřevo, intarzie, moření, leštěno směsí vosků a politur.

V. 72 x š. 75 x h. 62.

Zámek Bučovice, inv. č. BO-66 (39/180).

Původní: Bučovice.

Truhla je spojena na ozuby a slepena klihem, konstrukce vyrobena z jehličnatého dřeva. Výplně jsou intarzovány javorovým a ořechovým dřevem.

Restaurátorské zásahy a doplňky: obvod truhly je patrně původní renesanční práce, nad arkádou chybí zdobný prvek, jeho původní lůžko je vyplněno podobným materiálem jako okolí. O původnosti výplní arkád spolu se soklem lze pochybovat, s nejvyšší pravděpodobností jde o úpravu z 19. století. Víko vzhledem k použitému materiálu je novodobý restaurátorský zásah.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu, nesená nízkými deskovými nohami. Víko mírně předsunuté, nasedá na profilovou lištu. Víko, které mírně přesahuje korpus truhly je tvořeno rámem s velkou vpadlou výplní, patrně pozdější doplněk. Čelní strana architektonicky členěna třemi na výšku situovanými vpadlými výplněmi v profilovaném rámu s dvěma řadami drobných, nakoso postavených bos, střední s kovovým klíčovým štítkem. Mezi těmito rámy jsou slepé arkády zdobené v rozích stylizovaným rostlinným ornamentem. Výplně tvoří intarzie se symetricky zavíjenými ornamenty. Profilová báze přímo nasedá na deskový sokl. Bok truhly je orámován lištou s výžlabkem. Zadní strana má formu prosté nezdobené desky.

Jednoosé rozdělení čelní stěny, stejně jako provedení vertikálních rámu ve funkci pilastru a celková dispozice, poukazuje na analogie s truhlou uloženou v Museum

für Kunstgewerbe datovanou do roku 1669, (Windisch - Graetz 1983, č. kat. 469) a připouští možnost vzniku v druhé polovině 17. století v Uhrách. Podobné dispoziční řešení má také truhla v majetku Uměleckoprůmyslového muzea v Praze, uložená na zámku Duchcov, inv. č. 61.444, datovaná do čtvrté čtvrtiny 16. století.

9. Fasádová kredenc, střední Evropa, Holandsko (?), druhá polovina 17. století doplněna v 19. století

Ořechové a javorové dřevo, konstrukce z jehličnatého dřeva, intarzie, moření, leštěno směsí vosků a politur.

V. 102 x š. 172 x h. 62.

Zámek Bučovice, inv. č. BO-69 (76/181).

Původ: Bučovice.

Kredenc je spojena na ozuby a slepena klihem, konstrukce vyrobena z jehličnatého dřeva pravděpodobně borovice. Pilastry a výplně jsou intarzovány ořechovým a javorovým dřevem, listy rostlin pak mořeným javorem.

Restaurátorské zásahy a doplňky: kredenc je složena ze dvou rozdílných částí, první část vyrobenou v 17. století tvoří soklová část, dveře a pilastr kryjící spáru mezi dveřmi. Druhou částí jsou boky kredence spolu s pilastry, které jsou výškově totožné, avšak boky nelogicky umístěné do rámců, které porušují běh horizontál. Tyto dva různorodé prvky byly pravděpodobně v druhé polovině 19. století složeny v jeden celek a doplněny reliéfním pásem nad pilastry spolu s intarzií v podobě nik. Tomuto závěru odpovídá i fakt, že u renesančního skříňového nábytku vrchní římsa vždy obíhala korpus, alespoň ve zjednodušené formě.

Stav: u lišty kryjící střední spáru mezi dveřmi chybí pilastrová hlavice.

Literatura: dosud nepublikováno.

Dvoudveřová kredenc na obdélném půdorysu, na čtyřech deskových nožkách s vysokým soklem a odstupňovanou římsou. Sokl má dvě zásuvky zdobené kováním a profilovanou lištou po obvodě. Po stranách zásuvek dekorují kredenc boky diamantového řezu. Vrchní deska rovná, mírně přesahující korpus kredence, nasedá na v pozdějším období doplněnou římsu, která kredenc neobíhá, ale je zakončena v rovině boků. Čelní strana je architektonicky členěna dvojicí slepých arkád a čtyřmi pilastry, které jsou vyloženy intarzií s arabeskami a zakončeny římsovými

hlavicemi. Mezi dvojicemi pilastrů jsou vloženy geometrické intarzie. Dvířka zdobí slepé arkády s groteskami se zvířaty a architekturou ve spodní části. Střední spára mezi dvířky je překryta intarzovaným pilastrem s motivem penízků a lva. Na římsové hlavice pilastrů nasedá reliéfní pás geometrických prvků.

Vpadlé výplně na bočních stěnách kredence jsou orámovány profilovou lištou a zdobeny intarzií se stejným motivem jako pilastry. Soklová část boku má prostou intarzii ve tvaru kosočtverce. Zadní strana má formu prosté nezdobené desky.

Použití zoomorfních a vegetabilních motivů na původních částech jako jsou výplně dveří, odpovídá nábytkové tvorbě v oblasti Holandska v 17. století. Jelikož se však jedná o nábytkový kus sestavený z různých částí, nelze blíže určit oblast a dobu vzniku.

10. Fasádová kredenc, střední Evropa, druhá polovina 17. století

Dub, ořech, javor, konstrukce z jehličnatého dřeva, intarzie, řezba, moření, leštěno směsí politur.

V. 115 x š. 163 x h. 43.

Zámek Bučovice inv. č. BO – 65 (1/159).

Původ: Bučovice.

Kredenc je spojena na kolíky a slepena klihem, konstrukce vyrobena z jehličnatého dřeva, pravděpodobně borovice, rámy dveří jsou vyrobeny z masivního dubu. Pilastry a výplně jsou intarzovány ořechovým a javorovým dřevem, listy rostlin pak mořeným javorem.

Restaurátorské zásahy a doplňky jsou patrné u vrchní římsy, která byla doplněna v nedávně době, o čemž vypovídají stopy po strojním obrábění. Lze předpokládat, podle všech analogií, že původní vrchní římsa byla dvakrát odstupňovaná se zdobením mezi profilovanými lištami.

Stav: boky kredence napadeny červotočem.

Literatura: dosud nepublikováno.

Dvoudveřová fasádová kredenc obdélného půdorysu, na čtyřech soustružených čočkovitých nožkách a vysokém soklu s odstupňovanou kordonovou římsou. Sokl má dvě zásuvky dekorované intarzovanou arabeskou, kováním a profilovou lištou po obvodě. Po stranách a mezi zásuvkami jsou předsazené vlysy s motivem pletence. Vrchní deska rovná s masivní profilovanou římsou, opakující tvar římsy oddělující sokl od nadstavby. Báze i kordonová římsa jsou zalamované, což svědčí, stejně jako materiál, o pozdějším doplňku vrchní římsy.

Čelní strana je architektonicky členěna třemi pilastry vyloženými intarzovanou arabeskou, pod kterými je vlys s geometrickou intarzií a po krajích s motivy stylizovaných květin a ptáčků. Na dveřních křídlech mezi pilastry jsou vpadlé kazety orámované zdvojenou profilovou lištou, krajní obvodová lišta

tvoří v horní části uši. Výplň je zdobena intarzií s motivem grotesky. Výtvarný dojem je znásoben rozeklaným štítem a slepou intarzií po obvodu rámu výplně. Soklovou část boku kredence, stejně jako její bok, dotváří vpadlá výplň ohraničená profilovanými lištami. Zadní strana má formu prosté nezdobené desky.

Podobnost dělení čelní plochy, zdobení výplní a pod pilastry, dále užití motivu rozeklaného štítu, nám umožňuje srovnávat popisovanou kredenc s kredencí ze Švábska – zámek Sigmaringen, datovanou do roku 1619 (Kreisel 1968, č. kat. 401). Avšak použití techniky slepé intarzie spolu s užitím nedýhované plochy dveří z dubového masivu posunuje dobu vzniku do druhé poloviny 17. století v oblasti střední Evropy.

11. Kabinet, Čechy, kolem roku 1650, stůl doplněn v 19. století

Ořech, javor, konstrukce z jehličnatého dřeva, chebská práce, moření, leštění.

V. 158 x š. 58 x h. 34.

Zámek Bučovice, inv. č. BO – 55 (239/259).

Původ: Čechy pod Kosířem. Sběrka Sylva Tarrouků.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: dobrý.

Literatura: Mžuková 1986, č. kat. 4.

Kabinetní skříňka je nesená černě mořeným stolkem s křížovou trnoží, nohy stolku jsou soustružené a směrem vzhůru se rozšiřují do zploštělého cibulovitého tvaru, zakončeny jsou soustruženým prvkem v podobě zploštělé koule. Luby stejně jako okraj stolové desky zdobí holandská lišta.

Skříň je tvořena nízkým profilovaným podstavcem a dvojnásobně stupňovanou korunní římsou. Pod oboustranně zdobenými křídly se nachází zdobený tabernákl na čtyřech sloupcích se zlacenými hlavicemi. Po stranách tabernáklu je osm zásuvek, které zdobí veduty s jezdci a důstojníky. Jednotlivá pole, zdobená reliéfní chebskou intarzií, jsou ohraničena holandskou lištou. Na vnější straně křídel je alegorie míru a války v podobě ženské postavy – bohyně Fortuny a mužské postavy – boha Marta. Vnitřní stranu křídel dekorují kartuše, ve spodní části s erby podepíranými andílky, ve střední části jsou znázorněny polopostavy šlechticů a v horní části monogramy I.V.L.R.K M.R.V.B.H.S a W.P.V.L C.B.C. Kartuše uzavírá hlavička andílka. Korpus i profilované lišty jsou pravděpodobně vyrobeny z hruškového dřeva a černě mořeny.

Podrobný ikonografický popis včetně všech analogií a grafických předloh lze nalézt v knize (Mžuková 1986, č. kat. 4).

12. Fasádová skříň, střední Evropa, 1667

Ořech, javor, konstrukce z jehličnatého dřeva, intarzie, soustružení, moření, leštění.

V. 211 x š. 151 x h. 62.

Datováno: 1667.

Státní zámek Bučovice, inv. č. BO – 70 (202/146).

Původ: Bučovice.

Korpus skříně je vyroben pravděpodobně z jedle, spojen na kolíky. Nástavcová část i podnož jsou od korpusu oddělitelné. Pilastry a výplně jsou intarzovány ořechem a javorem.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: skříň je uložena v depozitáři v rozloženém stavu, některé části odlepeny od podkladu.

Literatura: dosud nepublikováno.

Dvoudveřová fasádová skříň na šesti soustružených čoučkovitých nohách, horizontálně dělená na tři části. Čelní strana architektonicky členěna třemi pilastry zužujícími se směrem dolů s hlavicemi zdobenými volutou a intarzií.

Dveře s dvojicí výplní nad sebou, ohraničenými profilovanou lištou a dekorovaných slepou intarzií v podobě volut. Výplně zdobí arabeska s motivem jelenů. Nad i pod dveřmi je dvojitá zalamovaná římsa. V soklové části jsou vloženy dvě zásuvky a v nadstavci skříně intarzované dekorativní výplně. Vysunutá horní římsa je podložena vejcovcem. Vpadlé výplně na bočních stěnách šatní skříně jsou orámovány profilovanou lištou a zdobeny obdobnou intarzií jako výplně dveří. Soklová i nástavcová část boku je zdobena stejně jako čelní část. Zadní strana má formu prosté nezdobené desky, která je natupo připevněna ke korpusu.

Slohové tvarosloví této skříně odpovídá nábytkové tvorbě ve střední Evropě v období druhé poloviny 17. století. Tento fakt potvrzuje i zdobené slepou intarzií a použití motivu voluty na lavicích pilastrů. Datování je podloženo inventární kartou bez uvedení zdroje.

13. Fasádová skříň, Ulm, druhá polovina 17. století

Jilm, dub, ořech, javor, konstrukce z jehličnatého dřeva, intarzie, soustružení, moření, leštěno směsí politur na mat.

V. 211 x š. 151 x, h. 62.

Státní zámek Bučovice, inv. č. 13.470.

Původ: Bučovice.

Korpus skříně je spojen na kolíky a slepen klihem, nástavcová a soklová část jsou oddělitelné. Konstrukce vyrobena z jehličnatého dřeva. Polosloupy a výplně jsou z javorového dřeva. Intarzie jsou provedeny z ořechového, jilmového a dubového dřeva. Kování je upraveno ryteckou prací, vytváří stylizované rostlinné motivy.

Restaurátorské zásahy a doplňky: patrné z 19. století. Restaurováno v roce 2003.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Dvoukřídlová skříň na šesti soustružených nohách tvaru stlačené koule, horizontálně členěna na tři části. Korpus skříně je vertikálně rozdělen třemi polosloupy, které stojí na vyřezávaných konzolách s motivem akantu. Polosloupy jsou tvořeny dvěma tvarově odlišnými částmi zakončenými patkou. Na polosloupech je uplatněna slepá intarzie. Korpus skříně je z čelního pohledu zdoben geometrickou intarzií, která se opakuje i v partiích podnože a římsy. Bok je dýhován prostou sesazenkou. Po obvodu celého základního korpusu jsou profilové lišty jednoduchých tvarů. Dveře jsou tvořeny rámem se dvěma výplněmi nad sebou, které jsou zalištovány jednoduše profilovanými lištami. Výplně jsou zdobeny jednoduchou páskovou intarzií. Římsa je složena z profilovaných lišt silně vystupujících z podkladu, který je opět tvořen intarzovanou geometrickou plochou. Podnož je po obvodu ohraničena profilovými lištami a zdobena geometrickou intarzií. Zásuvky v podnoži jsou

po obvodu opatřeny profilovými lištami a dýchovány geometrickou intarzií.

Slohové tvarosloví této skříně odpovídá nábytkové tvorbě ve střední Evropě v období 1650 – 1680. Jednou z analogií, kterou lze uvést je fasádová skříň z Ulmu, datovaná do roku 1662 (Nagel 1994, č. kat. 39).

9.3. Katalog renesančního úložného nábytku na státním zámku Buchlov

1. Truhla, severní Itálie, 15. století

Ořechové dřevo, řezba, kování, leštěno směsí vosků a politur.

V.55 x š.128 x h.63.

Státní hrad Buchlov, inv. č. BU 584 (234/286).

Původ: hrad Buchlov.

Truhla je spojena na otevřené ozuby a slepena klihem, konstrukce vyrobena z ořechového a jehličnatého dřeva.

Restaurátorské zásahy a doplňky: doplněna spodní římsa a levý bok.

Stav: chybí madla po stranách truhly. Červotočem poškozené nohy.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu, vpředu nesená dvěma nohami v podobě lvů, zadní nohy jsou prosté dřevěné špalíky. Hladké víko mírně přesahuje korpus truhly, na bocích je zpevněno masivní lištou zdobenou na čelní straně řezbou v podobě květinové palmety. Čelo zdobí mohutné kování, které tvoří čtyři madla na kulatém štítku. Krytka klíčové dírky je zdobená čtyřmi vypouklými terčíky a středním čtvercovým štítkem.

Masivní profilový sokl přímo nasedá na nohy. Boky truhly jsou hladké nečleněné uprostřed s kovovými madly. Zadní strana má formu prosté nezdobené desky.

Rozložení mohutného kování i provedení odpovídá truhle datované do 15. století vzniklé v oblasti severní Itálie (Faenson 1983, č. kat. 135).

2. Truhla, střední Evropa, konec 16. století

Jedlové a smrkové dřevo, napuštěno směsí oleje a vosků.

V.72 x š.173 x h.67.

Státní hrad Buchlov, inv. č. BU 592 (1330/502).

Původ: hrad Buchlov.

Truhla je spojena na ozuby a slepena klihem, konstrukce vyrobena z jehličnatého dřeva.

Restaurátorské zásahy a doplňky: doplněno víko a nohy.

Stav: poškozená pravá strana víka, červotočem napadené části truhly.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu, nesená nízkými profilovými nohami. Víko hladké mírně předsunuté, obroubené masivní lištou. Čelní strana architektonicky členěna třemi půlenými na výšku situovanými lisenami v profilovaném rámu. Spodní lisenové rámy jsou zdobeny lištami ve tvaru písmene x. Dvě střední pole s vítěznými oblouky jsou zdobena řezanými vegetabilními motivy v podobě stylizovaných květin vyrůstajících uprostřed každého z oblouků. Ve cviklech oblouku je rostlinná palmeta.

Řezbou zdobené profilové lišty i vítězné oblouky jsou kolíky připevněny ke korpusu a vytváří tak vpadlá pole. Sokl tvoří jednoduchá profilová lišta. Bok truhly je nečleněný s železným madlem uprostřed. Zadní strana má formu prosté nezdobené desky.

Členění čelní stěny i použití jedlového dřeva odpovídá nábytkářské produkci na konci 16. století v oblasti střední Evropy.

3. Truhla, jižní Německo, počátek 16. století

Smrk, topol? napuštěno směsí oleje a vosků.

V.88 x š.180 x h.77.

Státní hrad Buchlov, inv. č. BU 614 (1217/410).

Původ: hrad Buchlov.

Truhla je vyrobena ze smrkového dřeva čelní strana z dřeva topolového. Korpus je spojen ozuby a slepen klihem. Restaurátorské zásahy a doplňky: doplněna soklová část v 19. století.

Stav: dobrý

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu s nepůvodní deskovou podnoží. Víko hladké mírně předsunuté, lemované masivní lištou. Čelní stranu tvoří hladká pole lemovaná profilovou lištou, uprostřed železný štítek kryjící klíčovou díрку. Po stranách vpadlé výplně jsou umístěny masivní lizény, zdobené řezbou v podobě propletených osekaných větví. Bok truhly je nečleněný s železným madlem uprostřed. Zadní strana má formu prosté nezdobené desky.

Členění čelní stěny i použitý materiál odpovídá nábytkářské produkci na konci 16. století v oblasti jižního Německa. Obdobně členěná je i truhla uložená v Bernu pocházející jižního Německa z roku 1540, avšak její zdobení vykazuje pozdně gotické prvky (Falke 1924, s. 90).

4. Truhla, Benátky, konec 16. století

Smrkový základ, tlačená kůže, polychromie, zlacení kování.

V.62 x š.126 x, h.39.

Státní hrad Buchlov, inv. č. BU 637 (929/1029).

Původ: Milotice.

Truhla je spojena na ozuby a slepena klihem, konstrukce vyrobena z jehličnatého dřeva překrytého tlačenou kůží a polychromií.

Restaurátorské zásahy a doplňky: patrné na kůži, která byla nově podlepena.

Stav: Polychromie místně sedřená, na levém boku kůže chybí, poškozené nohy.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla ve tvaru tumby obdélného půdorysu, na vysokých deskových nohách vycházející přímo z boku truhly, v přední části jsou nohy doplněny cviklem. Víko vypouklé segmentově seříznuté, tvoří celek s korpusem. Uzamykání zajišťuje trojice železných petlic.

Čelní strana a víko jsou zdobeny tlačenou kůží v podobě kosočtverců zlacených a zdobených polychromií, které se symetricky střídají. Zlacené kosočtverce mají tlačený vegetabilní vzor, polychromované jsou v podobě červeného běžícího slunečního kotouče uprostřed s pěti zelenými okvětními lístky na zlaceném pozadí. Střední pole i víko lemuje zlacený pás se stylizovaným stonkem vinné révy. Bok truhly je potažen kůží s jednoduchým geometrickým ornamentem v podobě kosočtverců tvořených linkami. Boky jsou opatřeny železnými madly. Zadní strana má formu prosté nezdobené desky.

Způsob provedení zdobení i celková dispozice poukazují na možnost vzniku v Benátkách na konci 16. století.

5. Truhla, střední Evropa, druhá polovina 17. století

Ořechové dřevo, řezba, leštěno směsí vosků a politur.

V.50 x š.150 x h.55.

Státní hrad Buchlov, inv. č. BU 796 (2641).

Původ: zámek Buchlovice.

Truhla je vyrobena z ořechového a smrkového dřeva spojena ozuby a lepena klihem.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: četné stopy po červotoči. Drobné poškození

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu, vpředu nesena dvěma nohami v podobě dravčích spárů, zadní nohy jsou prosté dřevěné špalíky. Hladké víko, mírně přesahuje korpus truhly, nasedá na zdvojenou profilovou lištu. Čelo tvoří vpadlá, obdélná výplň ohraničená profilovou lištou. Kazetu zdobí vegetabilní rozviliny v dvou kruhových výsečích po stranách a středním kulatém poli. Dvě střední obdélná pole zdobí svazek palmových listů. Boční pilastry jsou dekorovány esovitě prohnutým palmetovým listovcem. Sokl je tvořen širokou profilovou lištou. Boční stěny jsou orámovány profilovou lištou, výplně bez zdobení. Zadní strana má formu prosté desky.

Způsob zdobení, materiál i motivy lze rámcově umístit do nábytkářské produkce 2. poloviny 17. století v oblasti střední Evropy.

6. Truhla, střední Evropa, kolem poloviny 17. století

Ořechové a smrkové dřevo, javorová intarzie, řezba, moření, leštěno směsí vosků a politur.

V.55 x š.128 x h.63.

Státní hrad Buchlov, inv. č. BU 735 (64/45).

Původ: hrad Buchlov.

Truhla je spojena na ozuby a slepena klihem, konstrukce vyrobena z ořechového dřeva.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: červotočem poškozené nohy.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu, vpředu nesena dvěma řezbou zdobenými nohami, které korespondují svou výzdobou s bočními pilastry. Zadní nohy jsou prosté dřevěné špalíky. Hladké víko mírně přesahuje korpus truhly, nasedá na řezbou zdobenou lištu. Čelní strana je po stranách členěna dvěma esovitě prohnutými řezanými pilastry zdobenými výžlabky. Střední vpadlá výplň je ohraničena profilovými lištami. Kazetu zdobí vegetabilní motiv, lemující vpadlé pole, ohraničené profilovými lištami a uprostřed zdobené intarzií v podobě vinného stonku. Sokl je tvořen širokou profilovou lištou. Boční stěny jsou orámovány profilovou lištou, výplně bez zdobení. Zadní strana má formu prosté desky.

V stávající evidenci je uvedeno datování kolem roku 1600, avšak podle zdobení čelní strany lze truhlu zařadit do středoevropské produkce až kolem poloviny 17. století.

7. Truhla, střední Evropa, první polovina 16. století

Ořechové dřevo, řezba, leštěno směsí vosků a politur.

V.55 x š.166 x h.62.

Státní hrad Buchlov, inv. č. BU 734 (63/45).

Původ: hrad Buchlov.

Truhla je spojena na ozuby a slepena klihem, konstrukce vyrobena z ořechového dřeva.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu, vpředu nesena dvěma řezbou zdobenými nohami se zoomorfním motivem flankovaným volutami. Zadní nohy jsou prosté dřevěné špalíky. Hladké víko mírně přesahuje korpus truhly, nasedá na vejcovcem zdobenou lištu. Čelní strana je členěna dvěma řezanými pilastry s motivem palmového listu. Střední vpadlá výplň je dělena na dvě symetrická pole ohraničená profilovými lištami. Kazety zdobí vegetabilní ornament v podobě vinného stonku situovaného do vlnovek, která se opakuje nad i pod vnitřním rámem, jenž dekoruje řezaný motiv mořských vln. Soklová lišta je zdobena stejnou motivem jako vnitřní rám kazety. Vpadlé výplně na bočních stěnách truhly jsou orámovány profilovou lištou. Zadní strana má formu prosté nezdobené desky.

V stávající evidenci je uvedeno datování do první poloviny 16. století, ale toto časné datování je vzhledem k členění čelní stěny i použitých výzdobných motivů nepravděpodobné, tyto prvky mohou ukazovat na vznik v oblastech jižní Itálie, avšak celkové vyznění odpovídá středoevropské tvorbě 17. století.

8. Truhla, střední Evropa, první polovina 17. století

Ořechové dřevo, řezba, leštěno směsí vosků a politur

V.70 x š.172 x h.56.

Státní hrad Buchlov, inv. č. BU 725 (1329/502).

Původ: hrad Buchlov.

Truhla je vyrobena z ořechového dřeva a spojena kličem na ozuby.

Restaurátorské zásahy a doplňky: doplněna spodní římsa a levý bok.

Stav: chybí madla po stranách truhly. Červotočem poškozené nohy.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu, nesená řezbou zdobenými nohami s motivem silně stylizovaného maskaronu. Zadní nohy jsou prosté dřevěné špalíky. Hladké víko truhly, které mírně přesahuje korpus truhly, nasedá na zubořezem zdobenou lištu. Čelo zdobí výplň ohraničená profilovou lištou. Vnitřní plocha výplně je členěna řezbou s motivy rozvilin a květů, které vyrůstají z centrální, stylizované vázy, v jejíž horní části je klíčová dírka bez kování.

Boční pilastry jsou dekorovány esovitě prohnutým palmetovým listovcem a rostlinnou hlavicí. Báze je zdobená i na bocích stylizovaným pásem listovce. Boční stěny jsou orámovány profilovou lištou, výplně bez zdobení, uprostřed s kovovými úchyty. Zadní strana má formu prosté desky.

Způsob zdobení, materiál i motivy této truhly odpovídají nábytkářské tvorbě 1. poloviny 17. století ve střední Evropě.

9. Truhla, střední Evropa, první polovina 17. století

Železo, kování, polychromie.

V.40 x š.80 x h.43.

Státní hrad Buchlov, inv. č. BU 696 (84/79).

Původ: hrad Buchlov.

Korpus truhly je tvořen železnými pruty výplně z plechu.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: ztmavlá malba.

Literatura: dosud nepublikováno.

Masivní železná truhla je na obdélném půdorysu. S mírné přesahujícím plochým víkem. Víko je členěno na osm nestejně velkých vpadlých polí, bez zdobení. Čelo truhly je rozděleno na deset polí ve dvou pásech nad sebou, přičemž šest středních je čtvercového formátu a krajní obdélného. V horním pásu se nachází lovecké výjevy. Spodní pás a boky jsou dekorovány květy. Uzávěr tvoří dvě mohutné petlice a zámek uprostřed. Boční stěny jsou děleny i zdobeny obdobně jako čelo, uprostřed s kovovými úchyty. Zadní strana má formu prosté konstrukce.

Způsob členění i lovecké výjevy odpovídají vzniku ve střední Evropě první poloviny 17. století.

10. Truhla, Morava (?), počátek 17. století

Ořechové, javorové dřevo na smrkovém? základě, intarzie, leštění.
V.85 x š.200 x h.65.

Státní hrad Buchlov, inv. č. BU 862 (17/67).

Původ: Lysice, svoz Líšeň.

Truhla je spojena na ozuby a slepena klihem, konstrukce vyrobena z jehličnatého dřeva, pravděpodobně modřínu. Pilastry jsou intarzovány ořechovým a javorovým dřevem, výplně pak mořenou javorovou a ořechovou dýhou.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: Místně napadeno červotočem

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla obdélného půdorysu, nesená čtyřmi soustruženými čoučkovitými nohami. Víko mírně přesahuje korpus truhly. Na víku jsou dvě vpadlá pole. Čelní strana je architektonicky členěna čtyřmi plochými lisenami, lemovanými profilovými lištami. Mezi lisenami jsou slepé arkády s řezanými klenáky. Krajní arkády jsou zdobeny intarzovanou bosáží a rostlinným intarzovaným dekorem. Prostřední výplň je vykládána motivem rollwerku a je zde vsazeno klíčové kování. Vpadlé výplně na bočních stěnách truhly jsou orámovány profilovanou lištou, uprostřed výplní jsou zasazeny kovové úchyty. Zadní strana má formu prosté nezdobené desky.

Podle způsobu zdobení čelní strany a použitých výzdobných motivů se lze domnívat, že truhla vznikla na počátku 17. století na Moravě nebo v okolí Moravy. Jako příklad lze uvést dveře z radnice ve Vyškově, které mají shodné zdobení slepých arkád.

11. Truhla, střední Evropa, druhá polovina 17. století

Ořechové dřevo, řezba, leštění.

V.58 x š.170 x h.54.

Státní hrad Buchlov, inv. č. BU 384 (2396/1098).

Původ: hrad Buchlov.

Truhla je vyrobená z masivního ořechového dřeva, spojena na otevřené ozuby překryté pilastrem a profilovými lištami.

Restaurátorské zásahy a doplňky: doplněny nohy, nepůvodní tmavá barva.

Stav: chybí madla po stranách truhly. Rozeschlé a zkroucené víko.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu, je vpředu nesena dvěma nohami v podobě jednoduchých profilových lišt, zadní nohy jsou prosté dřevěné špalíky. Hladké víko, mírně přesahuje korpus truhly, nasedá na vejcovcem zdobenou lištu. Čelo tvoří vpadlá, obdélná výplň ohraničená profilovou lištou, zdobená vegetabilními motivy mezi kruhovými výsečemi po stranách a středním kulatém poli, ty jsou zdobeny rostlinnou palmetou. Boční ploché pilastry jsou dekorovány řezanými postavami. Sokl je tvořen širokou řezanou lištou. Boční stěny jsou orámovány profilovou lištou, výplně bez zdobení. Zadní strana má formu prosté desky.

Způsob zdobení, materiál i motivy této truhly odpovídají nábytkářské tvorbě 2. poloviny 17. století ve střední Evropě.

12. Kabinet, severní Německo, první polovina 17. století

Ořechové dřevo, řezba, cizelování, leštění.

V.72 x š.72 x h.30.

Státní hrad Buchlov, inv. č. BU 779 (1401/558).

Původ: hrad Buchlov.

Kabinet je vyroben z masivního ořechového dřeva. Veřeje jsou v rozích spojeny na čep a rozpor. Korpus skříně a zásuvky spojují ozuby lepené klihem.

Restaurátorské zásahy a doplňky: jsou patrné u spodní římsy, která byla doplněna.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno

Kabinet na obdélném půdorysu, nesený čtyřmi soustruženými nohami. Hladká vrchní deska je lemována zdvojenou vrapovanou lištou. Čelní strana je členěna dvojicí veřejí zdobených zalamovanými vrapovanými lištami. Uprostřed obdélné výplně se nachází reliéfní rostlinný ornament. Dveře jsou neseny párem masivního zdobeného kování, klíčovou díрку kryje zdobné kování na obou veřejích. Po otevření dveří je kabinet dělen dvanácti zásuvkami a otevřeným úložným prostorem uprostřed. Čela zásuvek jsou rámována vrapovanými lištami s dřevěnými úchytkami ve středu každé zásuvky. Boky jsou hladké nezdobené, sokl tvoří široká lišta s výžlabkem v horní části. Zadní strana je ve formě prosté nezdobené desky. Masivní železné kování

Použití vrapovaných lišt i členění vnitřního prostoru odpovídá době vzniku kolem poloviny 17. století. Jako analogii lze uvést kabinet uložený v muzeu uměleckých řemesel v Hamburku z roku 1671 (Kreisl 1968, č. kat. 485). Avšak odlišné je pojednání zavřeného kabinetu s raně barokními prvky, což poukazuje, že popisovaný předmět musel vzniknout již před polovinou 17. století.

13. Příborník, Švýcarsko, druhá polovina 16. století

Ořechové, javorové dřevo, řezba, intarzie, moření, leštění.

V.111 x š.197 x h.63.

Státní hrad Buchlov, inv. č. BU 733(b.č./338).

Původ: soz Zdounky.

Příborník je vyroben z masivního ořechového dřeva. Rámové konstrukce dveří a boků jsou spojeny na čep a rozpor lepené klihem. Intarzie jsou provedeny z ořechové a javorové dýhy.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno

Příborník je obdélného půdorysu, na šesti soustružených nohách. Vrchní deska mírně přesahuje korpus skříně. Čelní strana je členěna pěti kanelovanými pilastry zakončenými jednoduchou profilovou hlavicí. Dvojice pilastrů po stranách, mezi nimiž je umístěna intarzovaná výplň, nad a pod ní jsou symetricky umístěny boky. Střední pilastr má funkci lišty krycí spáru mezi dveřmi.

Dveře tvoří rámová konstrukce uprostřed s intarzovanou výplní lemovanou profilovými lištami. Intarzie na dveřích má podobu stylizovaných zrcadlově umístěných dravých ptáku spojených korunou, ve spodní části přecházejí do ornamentálního dekoru. Dveře jsou opatřeny masivním klíčovým kováním a úchyty, které jsou zdobeny cizelováním. Sokl je tvořen masivní profilovou lištou zalamovanou podle umístění pilastrů. Boční stěny jsou orámovány profilovou lištou bez zdobení. Po stranách truhly se nachází dva kované železné úchyty. Zadní strana má formu prosté konstrukce z měkkého dřeva.

Sdružené kanelované pilastry, celkové členění i zalamovaný sokl odpovídají toskánské provenienci, avšak použité intarzie a pilastry odkazují na vznik podle italských předloh v západní Evropě. Jmenovitě lze uvést skřín ze zámku Wolfsberg am Bodensee z roku 1556 (Falke 1924 s. 167),

9.4. Katalog renesančního úložného nábytku na státním zámku Buchlovice.

1. Vargueño, Holandsko, první polovina 17. století

Pallisandr (?), řezba, leštění.

V.75 x š.103 x h.38.

Státní hrad Buchlovice inv. č. BC 460 (?)

Původ: hrad Buchlovice.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: nelze otevřít dveře.

Literatura: Štěpánek Umělecké řemeslo.

Kabinet je na obdélném půdorysu s hladkou vrchní deskou. Uzavíratelný dvojicí veřejí dekorovanými na vnější straně páskovou intarzií ve formě geometrických vzorů s výraznou kresbou dřeva. Podnož kabinetu s intarzovanými luby i hranatými, dolů se zužujícími nohami, je zdobena totožnými motivy. Boky jsou hladké nečleněné zdobené stejně jako veřeje, uprostřed s kovovými madly.

Lze předpokládat, že po otevření dveří je kabinet architektonicky členěn soustavou zásuvek. Zadní strana má podobu prosté nezdobené konstrukce.

Ve stávající evidenci datován do 16. století ve Španělsku, avšak jednoduchý tvar kabinetu i členění vnitřního prostoru a použité zdobení odpovídá době vzniku v první polovině 17. století v severním Holandsku.

2. Kovaná truhla, Holandsko (?), datováno 1613

Kov, polychromie.

V.63 x š.97 x h.51.

Státní hrad Buchlovice, inv. č. BC 6553 (991).

Původ: hrad Buchlovice.

Truhla je vyrobena z kovu a zdobena polychromií. Jednotlivé části jsou spojovány, železnými nýty.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: mechanické lokální poškození - chybějící polychromie.

Literatura: dosud nepublikováno.

Kovaná truhla je kvadratického tvaru na čtyřech kulovitých nohách. Hladké víko členění čtyři vpadlá polei a mírně přesahuje korpus truhly. Čelo truhly tvoří čtyři vpadlá pole zdobená červenou polychromií ohraničená černými kovanými pásy s trojicí zlacených ornamentů na každém z pásů. Na středním páse je umístěna masivní kovaná petlice. Ve dvou širších středních polích se nachází dva zlacené erby, nad kterými v nápisové pásce jsou umístěny monogramy H P Z P a K V Z N s datováním 1613. Boční stěny jsou bez zdobení s dvojicí vpadlých výplní. Po stranách truhly se nachází dva kované železné úchyty. Zadní strana má formu prosté konstrukce.

Analogii k popisované truhle lze nalézt na obraze od Franse II. Franckena z roku 1620, *Odyseus poznávající Achyla mezi syny Lykometry* umístěného v Louvru.

9.5. Katalog renesančního úložného nábytku na státním zámku Kravaře

1. Truhla, severní Itálie, počátek 17. století

Ořechové dřevo, řezba, leštění.

V.60 x š.170 x h.55.

Zámek Kravaře, inv. č. U 3N.

Původ: dar od Georga Franze von Bees ve Vídni.

Truhla je vyrobena z ořechového a jehličnatého dřeva spojeného ozuby a lepená klihem.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: dobrý.

Literatura: Das Keiser Franz Joseph 1908, s. 10, tab. II, č. 4.

Truhla je obdélného půdorysu, nesená řezbou zdobenými nohami v podobě iónské hlavice, zadní nohy jsou prosté dřevěné špalíky. Hladké víko truhly lemuje profilová lišta, která je v rozích zaoblená. Víko mírně přesahuje korpus truhly po stranách je zpevněno svlaky. Čelo zdobí vpadlá výplň ohraničená řezanou lištou. Vnitřní plocha výplně je členěna reliéfní řezbou s motivy akantových rozviliny s květy, zajíci a ptáky, které vyrůstají z centrálního heraldického štítu s vodorovným pruhem v kartuši, jehož horní části je klíčová dírka bez kování. Boční pilastry jsou dekorovány zoomorfním maskaronem ve vysokém reliéfu rámovaném stejně řeznou lištou jako u výplně. Báze je zdobená i na bocích stylizovaným pásem listovce. Boční stěny jsou orámovány profilovou lištou, výplně bez zdobení, uprostřed s kovovými úchyty. Zadní strana má formu prosté desky.

Podle stávající evidence jde o italskou práci z počátku 17. století, avšak podle analogie s truhlou se zámku Český Krumlov (inv. č. PH 21 605), která má totožné zpracování bočních pilastrů, jde o středoevropskou práci z 1. poloviny 17. století.

9.6. Katalog renesančního nábytku v Muzeu města Mohelnice

1. Fasádová truhla, Tyrolsko, první polovina 17. století

Ořechové dřevo, intarzie, leštěno směsí politur.

V.102, š.190, h.73.

Muzeum města Mohelnice, inv. č. BZ 00460 (717).

Původ: hrad Bouzov.

Truhla je vyrobena z jehličnatého dřeva spojeného ozuby. Intarzie jsou provedeny z ořechových a javorových dřív.

Restaurátorské zásahy: nejsou patrné.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu, nesená osmi soustruženými nohami. Vrchní deska s dvěma vpadlými výplněmi, mírně přesahuje korpus truhly, lemuje ji mohutná profilová lišta. Čelní strana je členěna čtyřmi intarzovanými pilastry zakončenými profilovou hlavicí. Pole po stranách mají podobu slepých arkád, které zdobí intarzie s motivem stylizovaných zrcadlově umístěných dravých ptáku spojených korunou, ve spodní části přecházejí do ornamentálního dekoru. Cvikly slepých arkád vyplňuje intarzovaný ornament. Střední výplň má podobu složitěho stylizovaného zoomorfního ornamentu,

V podnoží truhly jsou umístěny tři zásuvky zdobené profilovými lištami a intarzií s motivem jednorožce. Jednotlivé zásuvky jsou od sebe odděleny plochými poli s realistickými zvířecími výjevy v podobě jelenů a lvů pod nimi. Sokl je tvořen masivní profilovou lištou zalamovanou podle umístění pilastrů. Boční stěny jsou rámovány profilovou lištou, výplně zdobí jednoduchá geometrická sesazenka. Po stranách truhly se nachází dva kované železné úchyty. Zadní strana má formu prosté konstrukce z měkkého dřeva.

Použité motivy i celková dispozice truhly ukazují na možnost vzniku v oblasti Tyrol před polovinou 17. století.

9.7. Katalog renesančního úložného nábytku v Moravské galerii v Brně

1. Truhla, jižní Rakousko, polovina 17. století

Smrkové dřevo, ořechová a javorová dýha, řezba, intarzie, leštění.
V.75 x š.175 x h. 67.

Moravská galerie, inv. č. 6 342.

Původ: zakoupeno od J. M. Heberleho v roce 1887.

Podnož truhly je spojena na polokryté ozuby, jednotlivé rámy střední části v rozích spojuje čep a rozpor, k sobě jsou připevněny kolíky. Všechny konstrukční spoje jsou lepeny klihem. Použitým materiálem je masivní ořech a javorová dýha.

Stav: chybí všechny nohy.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu. Víko mírně přesahuje korpus truhly. Na víku jsou dvě vpadlé výplně zdobené páskovou geometrickou inkrustací s hvězdicí uprostřed. Čelní strana je architektonicky členěna čtyřmi pilastry s intarzovanými dřívky, na které nasedají profilové hlavice. Mezi pilastry jsou slepé arkády s řezbovanými klenáky a přečnávajícími římsovými hlavicemi pilastru. Krajní arkády jsou zdobeny intarzovanou bosáží a rostlinným intarzovaným dekorem v podobě grotesky. Prostřední výplň je vykládána motivem rollwerku s klíčovým kováním. Vpadlé výplně na bočních stěnách truhly jsou orámovány zdvojenou profilovanou lištou, uprostřed s intarzií stylizovaného zoomorfního ornamentu, do kterého jsou zasazeny kovové úchyty. Soklová část boku je zdobena jednoduchou geometrickou páskovou intarzií. Zadní strana má formu prosté nezdobené desky.

Rozdělení čelní stěny, materiál i použité zdobení odpovídají době vzniku v první polovině 17. století v Tyrolsku (Windisch-Graetz 1983. č. kat. 440). Provedení pilastrů a intarzií podle analogie se skříní ze zámku Ambras však připouští možnost vzniku v okolí Salcburku kolem roku 1636 (Falke 1924, s. 194).

2. Fasádová skříň, Tyrolsko, kolem roku 1650

Smrkové dřevo, ořechová a javorová dýha, řezba, intarzie, leštěno šelakovou politurou.

V.75 x š.174 x h. 58.

Moravská galerie, inv. č. 12 705.

Původ: zakoupeno v obchodě se starožitnostmi v roce 1950.

Konstrukce je vyrobena z ořechového a jehličnatého dřeva. Korpus z dřeva jehličnatého spojeného ozuby. Dveře jsou z masivního ořechu v rozích spojeny na čep a rozpor. Intarzie jsou z jasanových, ořechových, dubových a javorových dýh.

Restaurátorské zásahy a doplňky: jsou patrné na soklu, který byl doplněn, stejně jako povrchová úprava, která je nově vytvořena.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Čtyřdveřová fasádová skříň, horizontálně dělená na čtyři části. Čelní strana architektonicky členěna šesti pilastry zužujícími se směrem dolů s hlavicemi zdobenými profilovou lištou a intarzií, které stojí na podstavci zdobené bosou. Pod pilastry zdobí korpus geometrická pásková intarzie.

Výplně dveří ohraničuje složitě zalamovaná profilová lišta a slepá intarzie v podobě volut. Výplně zdobí vegetabilní arabeska. Klíčové dírky kryje cizelované kování s úchytkou. Nad i pod dveřmi jsou zalamované římsy, které pokračují po obvodu celého základního korpusu, soklová část bez zdobení. V nadstavci skříně intarzované dekorativní výplně ohraničené řezanými patkami a uprostřed s maskaronem. Vysunutá horní římsa je podložena vejcovcem. Hladké boční stěny jsou v podobě geometrické páskové intarzie s kovovým madlem uprostřed. Nástavcová část boku je zdobena stejně jako čelní část. Zadní strana má formu prosté nezdobené desky, která je natupo kolíky připevněna ke korpusu.

Slohové tvarosloví této skříně odpovídá nábytkové tvorbě v oblasti Tyrol kolem roku 1650, tento fakt potvrzuje i zdobení slepou intarzií a použití motivů intarzie.

3. Truhla, Bologna, 16. století

Ořechové dřevo, řezba, intarzie, leštění.

V.75 x š.174 x h. 58.

Moravská galerie, inv. č. 7 056.

Původ: zakoupeno od J. M. Heberleho v roce 1889.

Konstrukce je vyrobena z ořechového a jehličnatého dřeva. Intarzie jsou z ořechových a javorových dřív.

Stav: dobrý.

Literatura: Sedláčková 1983, s. 242. Krmenčíková 1999, č. kat. 3.

Truhla ve tvaru sarkofágu na čtyřech nohách v podobě lvích spárů. Přesahující profilované víko je sedlovitě zvednuté a zakončené rovnou plochou. Celé je zdobeno geometrickou intarzií. Klenutá báze je členěná žlábkováním v rozích a uprostřed jsou umístěny akantové listy. Čelní stěna je v celé ploše vpadlého pole zdobena intarzií, která vytváří geometrické ornamenty. V osmiúhelníkovém poli uprostřed je lidská postava. Dva osmiúhelníky po stranách zdobí volutový ornament. Boční stěny také tvoří vpadlá pole v celé ploše intarzovaná. Mezi intarzovanými rámy uprostřed jsou umístěny dva medailony s přírodní scenerií a vodním ptákem.

Zadní stěna má formu prosté konstrukční desky. Truhlu spojují kryté ozuby.

Výzdobné prvky na soklu, nohy v podobě lvích spárů ke středu zvednuté víko i jednoduchá geometrická intarzie odpovídají vzniku v prostřední Boloně kolem roku 1600.

4. Truhla, Verona, kolem roku 1500

Ořechové dřevo, zlacení, malba.

V.70 x š.205 x h. 64.5.

Moravská galerie, inv. č. 8 257.

Původ: dar knížete Jana Liechtensteina ve Vídni v roce 1894.

Truhla je spojena na kryté ozuby a slepena klihem, konstrukce vyrobena ořechového a jehličnatého dřeva pravděpodobně borovice.

Stav: Dobrý.

Literatura: Leisching 1913, tab XVI, č. 34. Holešovská 1967, č. kat. 88, obr. 16, 16a. Holešovský 1981, s. 13. Holešovský 1983 s. 27, obr. 20. Sedláčková 1983 s. 242, Křížová 1999, s. 36, obr. 37. Krmenčíková 1999, č. kat. 2.

Truhla je na obdélném půdorysu. Hladké přečnívající víko truhly je zdobené vegetabilní malbou. Sokl tvoří silně profilovaná masivní lišta. Na čelní stěně zdobné pásy geometrických motivů, žlábkování, šupin a perlovce. Reliéfně rámované čelo tvořené vpadlým polem je uprostřed zdobeno plastickou řezbou dvouhlavého orla s vodorovným pruhem ve znaku, stuhami spojeného s putti, jež flankují dvě malovaná kruhová pole s výjevy z římského vojenského tábora uzavřená v rámech, nesoucí podobu rohů hojnosti. Vrchní rám čelní stěny nese profilovanou římsu s pásy geometrických ornamentů.

Bočí stěny tvoří vpadlá pole s železnými držadly zdobená vegetabilní malbou.

Podle analogie zlaceného rámování medailonu na čele truhly umístěné v muzeu Civico ve Veroně (Schubring 1915, s. 373, č. kat. 669) poukazuje na možnost vzniku v oblasti Verony kolem roku 1500.

5. Truhla, Benátky, kolem roku 1600

Ořechové dřevo, řezba, zlacení.

V.77 x š.170 x h. 53.

Moravská galerie, inv. č. 14 121.

Původ: koupeno od ing. Vladimíra Bebara v Brně.

Konstrukce je vyrobena z ořechového a jehličnatého dřeva.

Stav: dobrý.

Restaurátorské zásahy a doplňky nejsou patrné.

Literatura: Holešovská 1967, č. kat. 89, Togner 1993, Krmenčíková 1999, č. kat. 4.

Truhla kvadratického tvaru na čtyřech nohách, přední mají podobu sedících lvů, zadní jsou volutové. Víko truhly, na čelní stěně zdobené žlábkováním, je potaženo puncovanou kůží. Báze je zdobena žlábkováním s akantovými listy a na čelní straně pásem vrubořezu. Čelní stěna je rozdělena do tří obdélných částí. Dvě vysoká krajní pole rámovaná vrubořezem vyplňují maskarony. Prostřední zdobí štít v zavíjeném ornamentu spojeném s rollwerky, které obklopují dva ornamenty. Ty nesou drobné figurální řezby s motivem dívky sedící v lastuře. Vrchní rám čelní stěny lemuje římsa s akantovými listy.

Boční stěny tvoří hladké vpadlé výplně se zlaceným držadlem. Zadní stěna je prostá deska bez výzdoby.

Výzdoba i členění truhly umožňují určit původ v oblasti Benátek kolem roku 1600.

9.8. Katalog renesančního úložného nábytku v Slezském zemském muzeu

1. Truhla, Florencie, první polovina 17. století

Ořechové a javorové dřevo na podkladě z jehličnatého dřeva, řezba, intarzie, leštění.

V.90 x š.195 x h.78.

Slezské zemské muzeum, inv. č. U12 N.

Původ: dar knížete Lichtensteina v roce 1903.

Truhlu spojují kryté ozuby. Konstrukce je vyrobena z ořechového a jehličnatého dřeva. Intarzie tvoří palisandrové a javorové dýhy

Restaurátorské zásahy a doplňky nejsou patrné.

Stav: dobrý.

Literatura: Das Keiser Franz Joseph 1908, s. 10, tab. II, s. 10, Klimešová 1963, s. 37, Krménčíková 1999, č. kat. 17.

Truhla s pevným stupňovitým soklem zdobeným geometrickou intarzií je uzavřena přečnávajícím víkem, uprostřed zvýšeným zkoseným nástavcem, který obíhá pás geometrické intarzie. Čelní stěna je členěna čtyřmi čtvercovými poli rámovanými pásy intarzie, vyřezávanou dvojitou římsou a pásem stylizovaných květů. Vpadlá pole zdobí intarzie na tmavém palisandru a rámuje ji dvojitá profilová lišta. V krajních polích jdou znázornění dva zvířecí štítonoši s totožnými erby. Obdélné pole uprostřed pokrývá hustá síť geometrické intarzie. Přední rohy jsou ve střední části seříznuty a vzniklé plochy jsou intarzovány.

Boční stěny jsou zdobeny obdobnými pásy intarzie a řezbou jako čelní strana. Zadní strana je nezdobená.

Použití figurální a geometrické intarzie spolu s užitým materiálem ukazuje na vznik ve Florencii na přelomu 16. a 17. století.

2. Truhla, Siena, začátek 15. století

Jehličnaté dřevo, štuk, polychromie.

V.55 x š.149 x h.51.

Slezské zemské muzeum, inv. č. U14 N.

Původ: dar knížete Lichtensteina 1903.

Truhla je vyrobena z jehličnatého dřeva spojeného ozuby, překryté hnědým štukem.

Restaurátorské zásahy a doplňky: víko nepůvodní.

Stav: boční stěny značně poškozeny.

Literatura: Das Keiser Franz Joseph 1908, č. kat. 2, Christová 1958, Klimešová 1963, s. 37, Krménčíková 1999, č. kat. 18.

Truhla obdélného tvaru na čtyřech nožkách, přední ve tvaru lvíčků, vzadu prosté špalíky, je pokryta hnědě tónovaným štukem na plátěném podkladě a v celé ploše zdobena jemným puncováním. Přední stěnu tvoří tři čtvercová pole rámovaná nápisy AVE MARIA, GRATIA PLENA ATŮ. Čtvercové plochy oddělují úzké vlysy s nejasnými andělskými hlavami. Uvnitř polí jsou plastické medailony v podobě stylizovaných květů, v jejichž středu se nalézají nezřetelné znakové štíty obklopené stylizovanými květy. Ve cviklech jsou kruhové ornamenty.

Boční stěny jsou také rámovány čtvercovými poli, uvnitř s medailonem totožným jako na čelní stěně. Zadní stěna má formu prosté nezdobené konstrukce.

Tvar i výzdoba truhly přesně odpovídá podobě italských cassone vyráběných v Sieně na konci 14. a počátku 15. století. Truhla se sbírky knížete Liechtensteina (Schubring 1923, č. kat. 1) tento fakt dokládá.

3. Truhlice, Florencie, 16. století

Ořechové dřevo, řezba, leštění.

V.46 x š.76,5 x h.39.

Slezské zemské muzeum, inv. č. U15 N.

Původ: dar knížete Lichtensteina z roku 1903.

Konstrukce je vyrobena z masivního ořechu spojeného krytými ozuby.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: chybí závěsy víka, spodní část značně poškozena červotočem.

Literatura: Das Keiser Franz Joseph 1908, s. 10, Klimešová 1963, s. 37, Krmenčíková 1999, č. kat. 19.

Truhlice ve tvaru sarkofágu s profilovaným sklopným víkem se zvýšeným plochým středem, na plné vypouklé bázi zdobené řezaným pletencem. Ve střední části pruh, rámovaný profilovou lištou, který na čelní straně nese znak se dvěma štítonoši v podobě draků, kteří postupně přechází v rostlinný ornament.

Boční stěny jsou zdobené profilovými lištami. Uvnitř boční přihrádka s šesti zásuvkami a železný zámek. Zadní strana je hladká.

Tvar sarkofágu i motiv výzdoby umožňují určit místo vzniku ve Florenci 16. století.

4. Truhla, střední Evropa, první polovina 17. století

Ořechové dřevo, řezba, leštění.

V.62,5 x š.170 x h.60.

Slezské zemské muzeum, inv. č. U168 N.

Původ: neznámý konfiskát z roku 1945.

Konstrukce je vyrobena z masivního ořechového dřeva spojeného ozuby krytými profilovými lištami a pilastry.

Restaurátorské zásahy a doplňky: doplněno bukové víko a železné úchyty po stranách.

Stav: poškozeno červotočem.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu s hladkým mírně přečnívajícím víkem, vpředu nesená nohami ve tvaru lvích tlap, vzadu prosté špalíky. Bázi tvoří mohutná řezaná lišta vložená mezi pilastry. Obdélná vpadlá výplň je lemována profilovými lištami a zdobena řezbou v podobě symetricky rozvinutých rostlinných úponků s listy. Výplň lemují po stranách řezané esovitě prohnuté pilastry s motivem akantového listu.

Boky truhly jsou hladké rámované profilovými lištami s železnými madly. Zadní strana má podobu prosté nezdobené konstrukce.

Způsob zdobení čelní strany, materiál i použité motivy odpovídají nábytkářské tvorbě 1. poloviny 17. století ve střední Evropě.

5. Kabinet, severní Německo Augsburg (?), konec 16. století

Ořechové dřevo, leštění.

V.75 x š.109 x h.53.

Slezské zemské muzeum, inv. č. U26 N.

Původ: dar knížete Lichtensteina z roku 1903.

Konstrukce kabinetu je vyrobena z masivního ořechového dřeva spojeného v rozích krytými spoji.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nepůvodní kování, částečně restaurováno v nedávné době.

Stav: dobrý.

Literatura: Klimešová 1963, s. 37.

Kabinet je obdélného půdorysu, na čtyřech soustružených nožkách s hladkou vrchní deskou. Uzavíratelný dvojicí veřejí zdobenými vpadlými výplněmi s výraznou kresbou dřeva a zkosenými vnějšími rohy. Boky jsou hladké nečleněné. Zadní strana je ve formě prosté nezdobené desky.

Po otevření dveří je kabinet architektonicky členěn soustavou zásuvek kolem ústředních dvoukřídlých dvířek. Dvířka zdobí plasticky pojaté slepé arkády s polosloupky, spodní řada zásuvek tvoří patky těchto sloupků. Horní dvě řady zásuvek jsou členěny plastickými štíty a volutami. Zásuvky jsou opatřeny dřevěnou úchytkou uprostřed. Zadní strana má podobu prosté nezdobené konstrukce.

Jednoduchý nečleněný tvar kabinetu i členění vnitřního prostoru odpovídá době vzniku na konci 16. století v jižním Německu (Hinz 1989 č. kat. 250), lze uvažovat i o vzniku v Augsburgu .

7. Truhla, střední Evropa, kolem roku 1700

Dubové dřevo, reliéfní řezba moření.

V. 75 x š.129 x h.64.

Slezské zemské muzeum, inv. č. U184 N.

Původ: neznámý konfiskát z roku 1945.

Vlastník: Slezské muzeum v Opavě.

Konstrukce je vyrobena z masivního dubového dřeva, spojeného kolíky a železným kováním.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: Horní deska i boční stěny s rozestouplými prasklinami.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je obdélného půdorysu s hladkým, mírně přečnávajícím víkem, nesená nohami v podobě masivních desek, které jsou vpředu profilově tvarovány. Nad soklem je umístěna profilová římsa. Přední stěna je zdobena nahoře i dole řezaným vlysem v podobě stylizovaných, symetricky umístěných listů, uprostřed dvojice obdélných výplní s motivem šesticípé růže a rostlinných ornamentů. Výplně odděleny svislými pásy překrývajícími se listů.

Boky truhly jsou hladké s železnými madly. Zadní strana má podobu prosté nezdobené konstrukce.

Způsob zdobení čelní strany, materiál i použité motivy odpovídají nábytkářské tvorbě na konci 17. století ve střední Evropě.

8. Hrací kazeta Cheb, třetí třetina 17. století

Korpus z jasanového dřeva, intarzie z ořechových a javorových dřív, chebská reliéfní intarzie, moření, leštěno šelakovou politurou.

V.10,8 x š.47 x h.47.

Slezské zemské muzeum, inv. č. U7 N.

Původ: dar barona Verse, ml. 1898.

Korpus je vyroben z masivního jasanového dřeva v rozích spojen na pokos, do kterého jsou vloženy patrně smrkové výplně oboustranně intarzované.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nová povrchová úprava.

Stav: dobrý.

Literatura: Mžuková 1990.

Kazeta kvadratického tvaru skládající se ze dvou stejných dílů, spojených mosaznými závěsy. Horní plocha, rámována hladkou lištou s výžlabkem je zdobena chebskou reliéfní intarzií představující korunovanou ženu s mečem a štítem na cválajícím koni, v pozadí opevněné město s hradem. Spodní vnější plocha s šachovnicí, jejíž světlá a tmavá pole jsou zdobena vykládanými ulitami a lasturami. Po otevření skříňky se ukáží dvě vpadlé hrací desky, každá s dvěma poli po šesti obdélnících nad sebou. V střídajících se tmavých a světlých intarzovaných polích jsou postavy delfínů.

Obdobné rozvržení výzdoby, rozměry i použitý materiál s kazetou uloženou v Grünes Gewölbe v Drážďanech nebo v Národním Muzeu v Praze (Mžuková, 1986, č. kat. 40.) nám umožňuje datovat kazetu do třetí třetiny 17. století.

9. Skříňka, Itálie Toskána (?), 16. století

Ořech, měkké dřevo, řezba, moření, leštěno směsí vosků a politur.

V.93 x š.72 x h.37.

Slezské zemské muzeum, inv. č. U120 N.

Původ: starý muzejní majetek.

Korpus je vyroben z masivního ořechového dřeva spojeného na ozuby kryté profilovými lištami.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nepůvodní zásuvka a nohy.

Stav: Značně poškozeno červotočem

Literatura: Klimešová 1963, s. 38.

Jednodveřová skříňka na obdélném půdorysu s hladkou vrchní deskou, která mírně přesahuje korpus skříně. Nasedá na řezbou zdobenou lištu. Čelo skříně tvoří jednokřídlé dveře zdobené vpadlou výplní, na které je umístěn plasticky provedený maskaron v podobě lva. Výplň rámuje profilové lišty. Symetricky nade dveřmi umístěná zásuvka zdobená profilovou lištou, uprostřed s dřevěnou úchytkou. Po stranách zásuvky jsou umístěny plastické maskarony v podobě lvů, stejné jako u dveří. Dveře flankují plastické, precizně provedené stojící ženské postavy s rukama složenýma na prsou.

Soklovou část tvoří zásuvka rámovaná profilovou lištou s dřevěnou úchytkou, která nasedá na deskové nohy. Boční plochy jsou členěny profilovými lištami na tři pole odpovídající rozvržení čelní strany.

Členění čelní stěny. Použití maskaronu uprostřed dveří i plno plastické provedení postav odkazují na vznik v oblasti Itálie, pravděpodobně Toskánska v 16. století.

10. Sekretář, Itálie Toskána (?), 16. století

Ořech, perleť, vykládání certosina, leštění.

V.59,5 x š.108 x h.44.

Slezské zemské muzeum, inv. č. U13 N.

Původ: dar knížete Lichtensteina 1903.

Konstrukce skříně je vyrobena z masivního ořechového dřeva. Jednotlivé desky jsou řešeny, jako vyplň lemovaná na pokos seříznutými lištami, jednotlivé desky pak spojují kryté ozuby. Korpus zásuvek je z jehličnatého dřeva spojeného otevřenými ozuby na přední straně překrytý technikou certosina.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Sekretář kvadratického tvaru se sklopnou přední deskou na dvou železných závěsech. Uvnitř dutý prostor obklopený dvanácti zásuvkami různé velikosti, z nichž jsou dvě uzamykatelné, ostatní opatřeny drobnými mosaznými držadly. Čela zásuvek jsou vykládána různobarevnými dřevy a perleti do geometrického ornamentu v technice zvané certosina. Zásuvky rámuje profilové lišty. Uprostřed horních zásuvek je umístěn architektonický výklenek v podobě slepé arkády s motivem latinského kříže uprostřed. Sklopná deska je opatřena zámkem, zdobeným prořezávaným plechovým štítkem. Boky jsou hladké nečleněné. Záda ve formě prosté konstrukční desky.

Použití techniky certosina je typické pro oblast Benátska nebo Toskánska. Rozvržení zdobení a zásuvek odpovídá Toskánsku v 16. století.

11. Kabinet, Cheb (?), konec 17. století

Ořech, javor, konstrukce z hruškové a jehličnaté dřevo, chebská reliéfní intarzie, moření, leštění.

V. 102 x š.90 x h.47.

Slezské zemské muzeum, inv. č. U21 N.

Původ: dar z pozůstalosti dr. Gustava Hirsche ve Št. Hradci 1907.

Korpus i profilové lišty skříně jsou pravděpodobně vyrobeny z černě mořeného hruškového dřeva. Korpus zásuvek je z jehličnatého dřeva spojeného otevřenými ozuby.

Restaurátorské zásahy a doplňky: stůl doplněn v 19 století.

Stav: ryté kování poškozeno.

Literatura: Das Keiser Franz Joseph 1908, s. 11, Klimešová 1963, s. 37.

Kabinetní skříňka je nesená černě mořeným stolkem, nohy stolku jsou soustružené a směrem vzhůru se rozšiřují. Přední lub tvoří zásuvka lemovaná profilovou lištou. Skříň na obdélné základně s dvěma zásuvkami s úchyty ve tvaru prolamovaných dřevěných terčů s věnečky jako držadly. Na ní dvoukřídlá skříňka, do jejichž horní desky zapadá kvadratický nástavec se čtyřmi zásuvkami lemovaný na okrajích profilovými lištami. Pod oboustranně zdobenými křídly se nachází dvanáct zásuvek, jejichž přední stěny jsou zdobeny řezanými reliéfy dvanácti apoštolů na světlejším javorovém dřevě. Na výplních, vnější i vnitřní strany dvířek, obdobné reliéfy čtyř církevních otců. Jednotlivá pole, zdobená chebskou reliéfní intarzií, jsou ohraničena holandskou lištou.

Rozvržení kabinetu i způsob zdobení odpovídá době vzniku v poslední třetině 17. století v Čechách, pravděpodobně přímo v Chebu.

12. Šperkovnice, severní Německo, před rokem 1700.

Hruškové dřevo, moření, leštění.

V. 31 x š.39 x h.32,5.

Slezské zemské muzeum, inv. č. U146 N.

Původ: konfiskát patrně z majetku hr. Larische v Karviné 1945.

Konstrukce je z černě mořeného dřeva pravděpodobně buku nebo hrušk. spojeného krytými ozuby. Korpus zásuvek je z jehličnatého dřeva spojeného otevřenými ozuby.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: Některé lišty odlepeny, kolem zámku vyštípnutí, dvě nohy odlepeny.

Literatura: dosud nepublikováno.

Kvadratická šperkovnice na čtyřech soustružených nožkách, nahoře s nízkým kvadratickým nástavcem. Dvoukřídlá dvířka tvořená rámem s hladkou výplní na jednoduchých mosazných závěsech s železným západkovým zámkem jsou na vnitřní straně zdobena plasticky provedenou architekturou v podobě portálu neseného sloupy. Vnitřek skříňky vyplňují zásuvky různé velikosti s ústředním zamykáním a knoflíkovými úchytkami. Prostřední řada zásuvek je na čele zdobena plastickým architektonickým dekorem. Vrchní a spodní řada zásuvek je zdobena profilovými lištami. Boky jsou hladké nezdobné, uprostřed vpadlých výplní jsou mosazné úchyty. Zadní strana má formu prosté nezdobené desky.

Členění vnitřní plochy i zdobení odpovídají produkci v poslední čtvrtině 17. století v severním Německu.

9.9. Katalog renesančního úložného nábytku na státním hradě Šternberk

1. Sekretář, severní Itálie kolem roku 1700.

Ořechové, javorové smrkové dřevo, perleť, slonovina, mosaz, vykládání certosina, leštění.

V.53 x š.101 x h.37.

Hrad Šternberk, inv. č. ST01350 (1524).

Původ: hrad Šternberk.

Konstrukce skříně je vyrobena z masivního ořechového dřeva. Jednotlivé desky spojují kryté ozuby. Korpus zásuvek je z jehličnatého dřeva spojeného otevřenými ozuby na přední straně překrytý technikou certosina.

Restaurátorské zásahy a doplňky: patrné při otevření zásuvek, vytvořena nová povrchová úprava.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Kvadratický sekretář nesený čtyřmi nízkými soustruženými nohami. Čelní zkosená hrana korpusu je zdobena páskovou intarzií. Vnitřní prostor vyplněný dvanácti zásuvkami různé velikosti a zdobení, z nichž jsou dvě kryty uzamykatelnými dvířky, ostatní opatřeny drobnými mosaznými držadly. Čela zásuvek jsou vykládána barevnými dřevy a perleti do geometrického ornamentu v technice zvané certosina. Zásuvky rámuje profilové lišty.

Boky jsou hladké nečleněné. Záda ve formě prosté konstrukční desky.

Použití techniky certosina je typické pro oblast Benátska nebo Toskánska. Rozvržení zásuvek a hlavně typický tvar mosazného kování odpovídá Toskánsku v 16. století.

2. Truhla, Itálie, kolem poloviny 16. století

Ořechové dřevo, řezba, leštěno směsí vosků a politur.

V.60 x š.176 x h.58.

Hrad Šternberk, inv. č. ST00151 (504).

Původ: hrad Šternberk.

Truhla je vyrobena z ořechového dřeva a spojena na ozubové spoje, které jsou překryty v přední části vlysem, na bocích spoje zakrývá profilová lišta.

Restaurátorské zásahy a doplňky: jsou patrné na nepůvodním, nově vytvořeném soklu.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je obdélného půdorysu. Hladké víko s profilovanou hranou zdobenou řezbou, mírně přesahuje korpus truhly. Okraj truhly pod víkem lemuje triglyfy zdobená lišta. Truhla stojí na soklu v podobě nezdobené lišty obíhající celý korpus.

Čelo tvoří vpadlá obdélníková výplň ohraničená několikanásobnou plasticky provedenou lištou a reliéfním vlysem s motivy ovoce s listy. Výplň je zdobena plastickou reliéfní řezbou, uprostřed s hladkou kartuší, kterou flankují symetricky pojaté květinové úponky s květy. Čelo truhly je lemováno dvěma předsazenými pilastry, které jsou zdobeny plastickým reliéfem v podobě satyrů.

Zdvojená zalamovaná báze je zdobená vegetabilním řezaným ornamentem, který přechází i na boky. Boční stěny jsou členěny stejně jako přední strana uprostřed s plastickým reliéfem andělů. Zadní strana má formu prosté konstrukce.

Použité zdobení lišt i rozvržení výzdobných motivů poukazují na produkci italské dílny. Jako analogii lze uvést truhlu ze sbírky Signora Selecchi (Schubring 1915 č. kat. 873 a 874).

3. Truhla, jižní Německo – Švýcarsko, kolem roku 1600

Smrk (?), dub, ořech, javor, intarzie, leštěno směsí politur
V.57, š.102, h.54.

Hrad Šternberk, inv. č. ST00460 (1).

Původ: hrad Šternberk.

Truhla je spojena na ozuby a slepena klihem, konstrukce vyrobena z dubového a jehličnatého dřeva, pravděpodobně smrku, pilastry jsou z dubu. Je intarzována javorovými a ořechovými dýhami.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je obdélného půdorysu, na čtyřech soustružených nožkách. Víko hladké mírně přesahující korpus truhly. Okraj truhly pod víkem lemuje masivní profilová lišta. Čelní strana je architektonicky členěna čtyřmi pilastry s kanelovanými dřívky a profilovými hlavicemi. Střední úzké pole zdobí masivní železné kování. Symetricky umístěné intarzované výplně po stranách v podobě slepých arkád, uprostřed motiv dvouhlavého orla.

Sokl truhly je pojat jako mohutná zalamovaná římsa. Vpadlé výplně na bočních stěnách truhly jsou orámovány profilovou lištou, zdobí je prostá pásková intarzie v podobě kosočtverců a kovové úchyty. Zadní strana má formu prosté nezdobené desky.

Rozdělení čelní stěny, použitý materiál i způsob provedení pilastrů a profilových lišt připouští dobu vzniku kolem roku 1600, v oblasti jižního Německa. Konkrétně lze upozornit na truhlu datovanou rokem 1581, vzniklou ve Falci (Kreisel 1968, č. kat. 198).

4. Truhla, Španělsko (?), 16. století

Tvrdé (bukové?) dřevo, kůže, polychromie, kování.

V.57 x š.103 x h.49.

Hrad Šternberk, inv. č. ST00207 (540).

Původ: hrad Šternberk.

Stav:Dobrý

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla kubického tvaru na hranolových nohou. Hladké víko tvoří celek s korpusem korpus. Na vnitřní straně je dekorováno barevným půlkruhem vyplněným akantovými rozvilinami Čelo a boky zdobí prolamované mosazný ornamentální kování připevněné ke korpusu ozdobnými hřebíky, které toto zdobení doplňují. Uzavírání zajišťuje masivní železná petlice. Zadní strana má formu prosté desky.

Způsob zdobení odpovídá nábytkářské tvorbě v jižní Evropě snad Španělsku v 16. století.

5. Truhla, zdobená řezbou Siena, kolem roku 1540

Ořechové dřevo, řezba, leštěno směsí politur.

V.61 x š.181 x h.57-

Hrad Šternberk, inv. č. ST00018 (414).

Původ: hrad Šternberk.

Korpus je vyroben z masivního ořechového a smrkového (?) dřeva spojeného krytými spoji.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu, vpředu nesená dvojicí lvích tlap. Zadní nohy jsou prosté dřevěné špalíky. Hladké víko mírně přesahuje korpus truhly s výřezem pro pilastr. Okraj truhly pod víkem lemuje zubořezem zdobená lišta. Čelo zdobí pět výplní ohraničených řezbou v podobě ornamentálního pletence. Jednotlivá pole rámuje profilové lišty lišta v podobě perlovce. Krajní čtvercové výplně zdobí řezaná erbovní kartuš s klenotem. Střední čtvercová výplň je s hlavou ženy, obdélné výplně dekoruje váza, ze které symetricky vyrůstají akantové rozviliny.

Boční stěny jsou rámovány profilovou lištou, výplně zdobí stejný motiv kartuše, jako na krajních výplních. Zadní strana má formu prosté desky.

Způsob zdobení, materiál, technika i motivy této truhly mají přímé analogie v oblasti Sieny. Konkrétně lze poukázat na truhlu v Kaiser Fridrich – Museum (Schottmüller 1921, č. kat. 102). Na základě této analogie lze vznik původního korpusu umístit do Sieny kolem roku 1540.

6. Fasádová skříň, Toskánsko, konec 16. století

Kaštanové (?) dřevo, řezba, leštěno směsí politur.

V.102 x š.176 x h.64.

Hrad Šternberk, inv. č. ST00103 (450).

Původ: hrad Šternberk.

Korpus skříně je zhotoven pravděpodobně z masivního kaštanového a jehličnatého dřeva spojeného kolíky, jednotlivé rámy jsou spojeny v rozích na čep a rozpor lepené klihem.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Dvoudveřová fasádová skříň na mohutné zalamované profilové liště, horizontálně dělena na tři části. Vrchní deska mírně přesahuje korpus truhly je podložena zubořezem zdobenou lištou. Čelní strana je architektonicky členěna dvěma širokými kanelovanými pilastry ukončenými patkou a iónskou hlavicí. Vpadlé rohy vyplňují stejně zdobené sloupy. Mezi pilastry jsou zasazeny veřeje s vpadlými výplněmi a soustruženými terčíky uprostřed, které se objevují i nad pilastry. Výplň je ohraničena profilovanou lištou s řezaným vegetabilním vzorem. Symetricky nade dveřmi jsou umístěny zásuvky lemované profilovou lištou s mosaznou úchytkou uprostřed.

Boky jsou stejně členěny stejně jako u dveří. Zadní strana má formu prosté desky.

Odpovídající analogii k této skříni lze nalézt ve sbírce Julia Böhlera (Schottmüller 1921, č. kat. 218), která přesně odpovídá členění i zdobení popisované skříně.

7. Skříň, severní Německo, datována 1683

Ořechové dřevo, řezba, leštěno směsí politur.

V.198 x š.164 x h.70.

Hrad Šternberk, inv. č. ST00187 (365).

Původ: hrad Hnojník.

Korpus skříně je spojen na kolíky a slepen klihem, nástavcová a soklová část jsou oddělitelné. Konstrukce vyrobena z jehličnatého a ořechové masivního dřeva.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Dvoudveřová fasádová skříň nesená čtyřmi soustruženými nohami tvaru stlačené koule, horizontálně dělená na tři části. Čelní strana architektonicky členěna dvěma širokými pilastry zdobenými vrapovanými lištami, které tak vytváří geometrické obrazce.

Dveře s dvojicí výplní nad sebou, ohraničenými vrapovanými zalamovanými lištami, vytvářející tzv. uši. Výplně zdobí ornamentálně pojatí řezaní dvouhlaví orli. V soklové části jsou vloženy dvě výplně lemované vrapovanou lištou. V nadstavci skříně je vyřezaný nápis: HANS RESCH, MARIA RESCHIN 1683. Vysunutá horní římsa je podložena vejcovcem.

Bočních stěny jsou hladké bez zdobení. Soklová i nástavcová část boku jsou zdobeny stejně jako čelní část. Zadní strana má formu prosté nezdobené desky.

Slohové tvarosloví této skříně odpovídá nábytkové tvorbě ve střední Evropě, v oblasti Holandska, nebo pravděpodobněji severního Německa, čemuž odpovídá i zdobení vrapovanými lištami a jména na nadstavbě.

9.10. Katalog renesančního úložného nábytku na státním zámku Velké Losiny

1. Truhla, Kolín nad Rýnem (?), první polovina 16. století

Dubové a jehličnaté dřevo, leštění.

V.86 x š.182 x h.76.

Zámek Velké Losiny, inv. č. VL00467 (6).

Původ: Náměšť na Hané.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: struktura dřeva narušena. Četné oděrky.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je na obdélném půdorysu, vpředu stojící na stupňovitém soklu s předsazenými boky. Hladké víko mírně přesahuje korpus truhly, na bocích je zpevněno širokými lištami. Čelo zdobí řezané výplně ve dvou řadách nad sebou. Čtyři spodní výplně dekorují slepé arkády v nízkém reliéfu s palmetami a vegetabilními ornamenty ve cviklech. Šest vrchních obdélných výplní tvoří geometrický ornament v podobě kosočtverce. Jednotlivá pole rámuje profilové lišty. Boční stěny jsou rámovány profilovou lištou, výplně bez zdobení. Zadní strana má formu prosté desky.

Způsob zdobení této truhly odpovídá nábytkářské produkci v první polovině 16. století v oblasti Vestfálska. Lze uvažovat i o dílně přímo v Kolíně nad Rýnem (Falke 1924, s. 232)

2. Cestovní kabinet, jižní Evropa Španělsko (?), 17. století

Dubové dřevo, slonovina, kov, želvovina, inkrustace, leštění.

V.46 x š.107 x h.35.

Zámek Velké Losiny, inv. č. VL00457 (340).

Původ: Žadlovice; Viktor dubský.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: lokální poškození, chybí klíče, napadeno červotočem, části inkrustace vypadány.

Literatura: dosud nepublikováno.

Kabinet je obdélného půdorysu, na čtyřech soustružených nožkách. Hladká vrchní deska je lemována profilovou římsou a kovovou ohrádkou. Čelní strana je členěna předsunutým ryzalitem v podobě portálu se sloupy, pod ním je ukryta soustava deseti zásuvek, jejichž čela jsou zdobena jednoduchou sesazenkou. Po stranách ryzalitu jsou symetricky umístěny zásuvky; deset na každé straně. Čela zásuvek dekoruje geometrická intarzie v podobě, výplně z želvoviny lemované černým rámováním s deseti terčíky spojenými kovovým páskem, uprostřed s mosaznými úchytkami.

Boky jsou hladké intarzované páskovou intarzií. Sokl tvoří široká lišta s výžlabkem v horní části. Zadní strana je ve formě prosté nezdobené desky. Po stranách kabinetu masivní železné kování.

Použité zdobení i členění zásuvek odkazuje na možnost vzniku v jižní Evropě, snad Španělsku; podle stávající evidence v 16. století, avšak vzhledem k použitému kování je toto datování příliš časně.

3. Příborník, střední Evropa, začátek 17. století, doplněn v 19. století

Dubové, ořechové a javorové dřevo, intarzie, řezba, moření, leštěno směsí politur.

V.161 x š.140 x h.61.

Zámek Velké Losiny, inv. č. VL00207 (98).

Původ: Velké Losiny.

Konstrukce je vyrobena z masivního ořechového a dubového dřeva. Jádro výplní tvoří pravděpodobně měkké dřevo, na které jsou klihem přilepeny intarzie z javorových a ořechových dýh.

Restaurátorské zásahy a doplňky: soklová část doplněna v 19. století, stejně tak i doplnění o horní část kabinetu o čemž svědčí odlišný materiál a zmenšení intarzovaných výplní.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Příborník obdélného půdorysu sestavený z dvou částí, spodní dvoukřídlá skříňka s dvěma zásuvkami a horní skříňka s dvojicí dvířek. Nástavba je nesena dvojicí intarzovaných pilastrů ukončených profilovými hlavicemi.

Spodní skříň člení tři ploché lizény s ornamentální intarzií, prostřední má funkci překrytí spáry mezi křídli dveří. Dveře zdobí intarzie vítězného oblouku s plastickým klenákem. Pod obloukem je umístěna intarzie s motivem květiny vyrůstající z vázy, nad níž jsou dva ptáci. Čela zásuvek zdobí ornamentální, dvoubarevná intarzie, zásuvky lemují tři plastické maskarony v podobě lvů. Čelo horní skříňky dělí čtyři pilastry na tři pole, zdobení pilastrů je obdobné jako u spodní skříňky. Krajiní dveře rámuje mohutná profilová lišta, výplně jsou zdobeny intarzií v podobě erbu s klenotem. Střední pole je zdobeno vegetabilní intarzií. Nástavbu tvoří mohutná zalamovaná římsa se zubořezem a intarzovaným ornamentálním pásem pod ním. V rozích a uprostřed nástavby jsou umístěny plastičtí lvy.

Boky příborníku jsou členěny na několik polí, zdobené geometrickou intarzií. Podnož je tvořena šesti vysokými nohami s bosováním na viditelných stranách. Spodní část nohy je lemována profilovými lištami. Nohy jsou doplněny prolamovanými cvikly. Zadní strana má formu prosté nezdobené konstrukce.

Příborník je složen z původních renesančních výplní, které byly dodatečně upraveny, o čemž svědčí zmenšení horní střední výplně. Podle zdobení výplní lze určit vznik původních částí v Kolíně nad Rýnem nebo Švýcarsku, na počátku 17. století (Windisch-Graetz 1983, č. kat, 346 a 359)

4. Příborník, Morava (?), 16. století

Jehličnaté dřevo, řezba, polychromie, zlacení.

V.335 x š.241 x h.108.

Zámek Velké Losiny, inv. č. VL00183a (170).

Původ: Velké Losiny

Korpus i zábradlí příborníku je vyrobeno z jehličnatého dřeva zušlechtěného polychromií tvořené zelenomodrým podkladem, na kterém jsou plastické prvky v bílé, oranžové a zlaté barvě. Korpus je spojen ozuby a slepen klihem.

Restaurátorské zásahy a doplňky: na pravém boku původní výjev přemalován barvou.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno

Příborník je obdélného půdorysu, horizontálně dělen na tři části. Spodní část rozích zdobí ploché řezané konzoly nesoucí výrazně přesahující desku. Čelo člení tři polychromované liseny s geometrickým ornamentem. Mezi lisenami jsou umístěny dveře nesené mohutným železným kováním a zdobené portálem v bílé barvě na modrém podkladě se zlacenými prvky. Pravý bok spodní části dekoruje malovaná iluzivní výplň s vedutou.

Horní stupňovitá část, zdobená na čele a bocích iluzivními vpadlými poli vyplněné stejným ornamentálním dekorem jako spodní liseny. Jednotlivé stupně lemuje kolorovaná římsa podložená plastickým zubořezem.

Plochý nástavec dekoruje plastická ornamentální výzdoba s třemi vpadlými poli. V prostřední slepé arkádě je umístěn portrét šlechtice; na bočních výplních jsou znázorněny ženské postavy. Příborník je ukončen mohutným rozeklaným tympanonem s hlavou andílku uprostřed plastického ornamentu.

Celý kus se nachází na podiu ohraničeném prolamovanou mříží. Jednotlivá pole mříže flankují dolů se zužující pilastry s figurálními výjevy a profilovou hlavicí. Součásti příborníku jsou dřevěné dekorační vázy inv. č. VL00184 a VL00185.

Vzhledem k doloženému původu příborníku lze uvažovat, že byl zhotoven přímo na Moravě i když tvarosloví a zdobení odpovídá nábytkářské produkci v jižním Německu.

5. Kabinet, Holandsko, první polovina 17. století

Palisandrové (?) dřevo, slonovina, inkrustace, leštěno směsí politur.

V.75 x š.103 x h.38.

Zámek Velké Losiny, inv. č. VL00136 (351).

Původ: Žadlovice.

Korpus skříně je vyroben z masivního ořechového dřeva a spojen na otevřené ozuby. Zásuvky jsou ze smrku.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno

Kabinet je obdélného půdorysu, na čtyřech nízkých deskových nožkách s hladkou vrchní deskou. Uzavíratelný dvojicí veřejí dekorovanými na vnější straně páskovou intarzií s výraznou kresbou dřeva, vnitřní strana s obdobou intarzií obohacená v rozích o palmety ze slonoviny. Boky jsou hladné nečleněné zdobené stejně jako veřeje, uprostřed s kovovými madly.

Po otevření dveří je kabinet architektonicky členěn soustavou zásuvek kolem ústředních dvířek. Dvířka i čela zásuvek zdobí intarzovaný ornament ze slonoviny na černém pozadí a mosazná úchytky. Zadní strana má podobu prosté nezdobené konstrukce.

Jednoduchý tvar kabinetu i členění vnitřního prostoru a použité zdobené odpovídá době vzniku v první polovině 17. století v severním Holandsku. Na základě analogie s truhlou uloženou v Rijkmuseums z roku 1628, lze uvažovat i o vzniku v Amsterdamu (Windisch – Graetz 1983, č. kat, 207).

6. Vargueño, Kastilie (Burgas?), konec 16. století

Ořechové dřevo, řezba, mosaz, polychromie, zlacení, leštění.

V.63 x š.113 x h.41.

Zámek Velké Losiny, inv. č. VL0072 (349).

Původ: Žadlovice, Viktor dubský.

Korpus skříně je vyroben z masivního ořechového dřeva a spojen na otevřené ozuby. Zásuvky jsou ze smrku.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno

Kabinet je obdélného půdorysu se sklopnou přední deskou, nesený vysokou podnoží spojenou esovitě zprohýbanou kovovou trnoží. Hladký korpus skříně na čelní straně zdobí mohutné prolamované mosazné kování v podobě kosočtverců a mnohoúhelníku se západkovým systémem.

Po otevření dveří je kabinet architektonicky členěn soustavou zásuvek kolem ústředních dvířek. Dvířka zdobí plasticky pojatá slepá arkáda se sloupy uprostřed geometricky pojatého rámu. Symetricky pod dvířky je umístěna zásuvka. Dvířka po stranách flankují řady pěti zásuvek, zdobené stejně jako dvířka plasticky řezaným zlaceným a polychromovaným dekorem v podobě dvou drobných výplní lemovaných šesti torčovanými sloupky. Mosazné úchytky jsou v podobě lastur. Zadní strana má podobu prosté nezdobené konstrukce. Boky jsou hladné nečleněné s mosaznými úchyty uprostřed. Zadní strana je ve formě prosté nezdobené desky.

Přesnou analogii lze nalézt v Metropolitní muzeum umění v New Yorku (Windisch – Graetz 1983, č. kat. 151).

7. Šatní skříň, 1676

Jedlové dřevo, intarzie, moření, leštění.

V.194 x š.138 x h.65.

Zámek Velké Losiny, inv. č. VL00118 (517).

Původ: Velké Losiny.

Korpus skříně je spojen na kolíky, dveře v rozích spojuje čep a rozpor lepený klihem. Konstrukce vyrobena z ořechového masivního dřeva.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: poškozeno červotočem.

Literatura: dosud nepublikováno

Jednodveřová šatní skříň nesená čtyřmi soustruženými nohami tvaru stlačené koule, horizontálně dělená na tři části. Čelní strana architektonicky členěna dvěma širokými pilastry zdobenými perlovcem a profilovými lištami, které vytváří tři vpadlá pole, která jsou zdobena ornamentální páskovou intarzií.

Dveře zdobí výplň, ohraničená zalamovanými profilovými lištami vytvářející v horní části výplně tzv. uši. Výplně dekoruje ornamentální pásková intarzie. Kazeta je po stranách doplněna slepou intarzií, nad i pod centrální výplní, jsou umístěny dvě vpadlá pole ohraničená profilovými lištami a perlovcem, v horní části ukončené rozeklaným štítem. Do soklové části je vložena zásuvka rámovaná stejně, jako pole na pilastrech. Pod pilastry v soklové části jsou umístěny dvě plastické bosy. V nástavci skříně je vyřezán rok 1683, obklopený ornamenty tvořené slepou intarzií. Vysunutá horní římsa je podložena zubořezem a vejcovcem.

Bočních stěny jsou členěny profilovou lištou a výplní bez zdobení. Soklová i nástavcová část boku jsou pojaty stejně jako čelní část. Zadní strana má formu prosté nezdobené desky.

Slohové tvarosloví této skříně odpovídá nábytkové tvorbě ve střední Evropě, v oblasti severního Německa, čemuž odpovídá i zdobení vrapovanými lištami a jména na nadstavbě.

8. Cassone, střední Itálie (?), před rokem 1600

Ořechové dřevo, řezba, leštění.

V.179 x š.56 x h.55.

Zámek Velké Losiny, inv. č. VL00153.

Původ: sova Šumperk

Truhla je spojena na kryté ozuby a slepena klihem, konstrukce vyrobena z ořechového a jehličnatého dřeva, pravděpodobně borovice.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nová šelaková politura na vysoký lesk, (restaurovali manželé Jiříkovští).

Stav: chybí nohy.

Literatura: dosud nepublikováno

Truhla je obdélného půdorysu s hladkým víkem lemovaným řezaným ornamentem, podloženým lištou zdobenou řezanými výžlabky. Víko mírně přesahuje korpus truhly, čelo zdobí výplň ohraničená profilovou lištou. Vnitřní plocha výplně je členěna řezbou s motivy stylizovaných rozvilin vinné révy a květů, které vyrůstají z centrální stylizované kartuše, v níž je umístěn erb s klenotem a tzv. fafrnochy. V erbovním poli je umístěn dravý pták na třech svislých břevnech. Klenotem je turnajová přilba vázy, v jejíž horní části, je umístěna klíčová dírka bez kování.

Ploché nárožní pilastry rámuji profilové lišty, uvnitř rámu jsou zdobeny řezbou esovitě prohnutých palmetových listů, v dolní polovině pilastru, na ně navazující polopostavy mužů ve zbroji. Řezbou zdobená mohutná vypouklá báze se zalamovanými okraji pod pilastry přechází na bocích v nezdobenou lištu. Báze je podložena jednoduchou profilovou lištou.

Boční stěny jsou orámovány profilovou lištou, výplně bez zdobení, uprostřed s kovovými úchyty. Zadní strana má formu prosté desky.

Podle způsobu zdobení a motivů této truhly lze uvažovat, že vznikla v oblasti střední Itálie před rokem 1600.

9.11. Katalog renesančního úložného nábytku ve Vlastivědném muzeu v Olomouci

1. Truhla, Tyrolsko, první polovina 17. století

Ořechové dřevo, moření, intarzie, leštěno směsí politur.

V.102, š.190, h.73.

Vlastivědné muzeum v Olomouci, inv. č. N 004.

Původ: Náměšť na Hané.

Truhla je vyrobena z jehličnatého dřeva spojeného ozuby. Intarzie jsou provedeny z ořechových a javorových dřív.

Restaurátorské zásahy nejsou patrné.

Stav: dobrý.

Literatura: dosud nepublikováno.

Truhla je obdélného půdorysu, na osmi zalamovaných deskových nohách. Vrchní deska s dvěma vpadlými výplněmi, mírně přesahuje korpus truhly, lemuje ji mohutná profilová lišta, která je zdobena páskovou intarzií. Čelní strana je členěna čtyřmi intarzovanými pilastry zakončenými profilovou hlavicí. Pilastry jsou podloženy širšími poli zdobenými geometrickým dekorem. Pole mezi pilastry po stranách mají podobu bosovaných slepých arkád, uvnitř zdobené intarzií s motivem rostlinného dekoru v podobě květiny vyrůstající z vázy. Nad vítěznými oblouky jsou umístěna obdélná pole dekorovaná rollwerkem. Střední pole tvoří stejný motiv slepé arkády jako po stranách s rozdílným pojednáním uprostřed, které znázorňuje dvouhlavou orlici.

Sokl je tvořen masivní profilovou lištou zalamovanou podle umístění pilastrů. Boční stěny jsou rámovány profilovou lištou, výplně zdobí jednoduchá geometrická sesazenka. Po stranách truhly se nachází dva kované železné úchyty. Zadní strana má formu prosté konstrukce z měkkého dřeva.

Použité motivy i celková dispozice truhly je typická pro oblast Tyrolska před polovinou 17. století.

9.12. Katalog renesančního úložného nábytku v Muzeu Komenského v Přerově

1. Cassone, střední Evropa, první polovina 17. století

Ořechové dřevo, řezba, leštění.

V.185 x š.56 x h.55.

Muzeum Komenského v Přerově, inv. č. T741/64/1.

Původ: Tovačov.

Konstrukce vyrobena z ořechového a jehličnatého dřeva, spojeného ozuby, kryté pilastry a lištami.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: zprohýbané víko, napadeno červotočem.

Literatura: Lukeš 2011.

Truhla je obdélného půdorysu na nožkách v podobě dravčích spárů. Hladké víko truhly je podloženo hladkou lištou, mírně přesahuje korpus truhly. Čelo zdobí výplň ohraničená řezanou profilovou lištou. Vnitřní plocha výplně je členěna řezbou s motivy stylizovaných rozvilin, které vyrůstají z centrálního květinového ornamentu, v jehož horní části je umístěna klíčová dírka bez kování. Esovitě prohnuté nárožní pilastry jsou zdobeny řezbou palmetových listů. Mohutná báze je zdobena stylizovaným rostlinným ornamentem na bocích přechází v nezdobenou lištu.

Boční stěny jsou orámovány profilovou lištou, výplně bez zdobení, uprostřed s kovovými úchyty. Zadní strana má formu prosté desky.

Způsob zdobení, materiál i motivy této truhly odpovídají nábytkářské tvorbě 1. poloviny 17. století ve střední Evropě.

9.13. Katalog renesančního úložného nábytku ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm

1. Kabinet, Cheb, kolem roku 1700

Ořechové dřevo, topolová a ořechová dýha, chebská reliéfní intarzie, moření, leštění.

V.194 x š.132,5 x h.66,5.

Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm

Konstrukce vyrobena z ořechového a jehličnatého dřeva, spojeného ozuby.

Restaurátorské zásahy a doplňky: nejsou patrné.

Stav: dobrý.

Literatura: Holý 2006.

Kabinet je členěn do tří částí. Nejnižší část tvoří podstavec s osmi balustrovými nohami, které se směrem dolů kónicky zužují a jsou spojeny křížovou trnoží. Přední nohou podpírají řezbářsky ztvárnění ležícími lvi. Střední část psacího kabinetu tvoří kubická konstrukce se třemi zásuvkami, kterou z horní strany uzavírá šikmo položená sklopná psací deska. Zásuvky jsou na čelech dýchovány a jejich okraj rámován vrapovanými lištami. Horní část kabinetu je skříňkový nástavec s osmnácti zásuvkami a centrální nikou uzavřenou dvířky. Všechny čelní plochy zásuvek i dvířka jsou zdobeny reliéfní chebskou intarzií s figurálními motivy. Kolem středové niky s dvířky je seskupeno devět zásuvek. Obvod všech intarzovaných ploch rámuje vrapované lišty. Zásuvky jsou opatřeny soustruženými úchytkami ze slonoviny. Horní část skříňky tvoří hladká ostře lomená římsa oddělená od zásuvek opět vrapovanou lištou, která obíhá i celou horní hranu. Kabinet na horní straně ukončuje zásuvka s konkávně prohnutými, nahoru se zužujícími boky. Po stranách zásuvky jsou umístěny řezbované vlysy s abstraktními vlnovkami. Na horní hraně kabinetu je vytvořena galerie ze soustružených slonovinových kuželek.

Boky jsou hladké nečleněné. Zádňá strana má formu prosté konstrukce.

Důležitým prvkem ve výzdobě psacího kabinetu je použití alegorie vlády Leopolda I. Tento panovník žil mezi léty 1640-1705 a proto je možné rok 1705 považovat jako nejkrajnější hranici vzniku tohoto kabinetu. Podle analogií lze autorství, jak uvedl Holý připsat Johannu Karlu Haberstumpfovi (1656 – 1724). Podrobný ikonografický popis včetně všech analogií a grafických předloh lze nalézt v práci (Holý 2006).

10. Seznam vyobrazení

10.1. Katalog renesančního úložného nábytku na státním hradě Bouzov

1. Cassone, Rakousko (?), druhá polovina 17. století, inv. č. BZ 02859
2. Cassone, Tyrolsko, počátek 17. století, inv. č. BZ 01481
3. Cassone, střední Evropa (?), první polovina 17. století, inv. č. BZ 01136
4. Cassone, střední Evropa, 17. století, inv. č. BZ 01128
5. Truhla, Tyrolsko, počátek 17. století, inv. č. BZ 1088
6. Truhla, střední Itálie, kolem roku 1600, inv. č. BZ 00590
7. Truhla, severní Německo (?), 1676, inv. č. BZ 00708
8. Truhla, střední Evropa, konec 17. století, inv. č. BZ 00607
9. Truhla, severní Itálie, konec 16. století, inv. č. BZ 549
10. Truhla, severní Itálie, konec 16. století, inv. č. BZ 00568
11. Cassone, střední Evropa, konec 17. století, inv. č. BZ 00514
12. Skříň, Německo, druhá polovina 17. století, inv. č. BZ 00782
13. Skříň, střední Evropa, konec 17. století, inv. č. BZ 00479

14. Klekátko, Itálie, po roce 1550, inv. č. BZ 2389.
15. Příborník, Holandsko (?), 17. století, inv. č. BZ 00727
16. Příborník, západní Německo, 16. století, inv. č. BZ 00205
17. Kabinet, jižní Evropa, datováno 1609, inv. č. BZ 00713
18. Nízká skříňka, jižní Evropa, datováno 1609, inv. č. BZ 00751
19. Skříňka, Švýcarsko, kolem roku 1620, inv. č. BZ 00807

10.2. Katalog renesančního úložného nábytku na státním zámku v Bučovicích

1. Truhla, severní Itálie, kolem roku 1600, inv. č. BO-58
2. Truhla, Florencie, počátek 17. století, inv. č. BO-59
3. Truhla, střední Evropa, první polovina 17. století, inv. č. BO-63
4. Truhla, Tyrolsko, 17. století, inv. č. BO-64
5. Truhla, jižní Německo, kolem roku 1600, inv. č. BO-71
6. Truhla, střední Evropa, Tyrolsko (?), první polovina 17. století, inv. č. BO-67
7. Truhla, střední Evropa – Čechy (?), druhá polovina 17. století, inv. č. BO-62

8. Truhla, střední Evropa, druhá polovina 17. století doplněna v 19. století, inv. č. BO-66

9. Fasádová kredenc, střední Evropa, Holandsko (?), druhá polovina 17. století doplněna v 19. století, inv.č. BO 69

10. Fasádová kredenc, střední Evropa, druhá polovina 17. století, inv. č. BO-65

11. Kabinet, Čechy, kolem roku 1650, stůl doplněn v 19. století, inv. č. BO-55

12. Fasádová skříň, střední Evropa, 1667, inv. č. BO-70

13. Fasádová skříň, Ulm, druhá polovina 17. století, inv. č. 3.470.

10.3. Katalog renesančního úložného nábytku na státním zámku Buchlov

1. Truhla, severní Itálie, 15. století, inv. č. BU 584

2. Truhla, střední Evropa, konec 16. století, inv. č. BU 592

3. Truhla, jižní Německo, počátek 16. století, inv. č. BU 614

4. Truhla, Benátky, konec 16. století, inv. č. BU 637

5. Truhla střední Evropa, druhá polovina 17. století, inv. č. BU796

6. Truhla, střední Evropa, kolem poloviny 17. století, inv. č. BU 735

7. Truhla, střední Evropa, první polovina 16. století, inv.č. BU 734

8. Truhla, střední Evropa, první polovina 17. století, inv. č. BU 725

9. Truhla, střední Evropa, první polovina 17. století, inv. č. BU 696

10. Truhla, Morava (?), počátek 17. století, inv. BU 862

11. Truhla, střední Evropa, druhá polovina 17. století, inv. č. BU 384

12. Kabinet, severní Německo, první polovina 17. století, inv. č. BU 779

13. Příborník, Švýcarsko, druhá polovina 16. století, inv. č. BU 733

10.4. Katalog renesančního úložného nábytku na státním zámku Buchlovice.

1. Vargueño, Holandsko první polovina 17. století, inv. č. BC 460

2. Kovaná truhla, Holandsko (?), datováno 1613, inv. č. BC 6553

10.5. Katalog renesančního úložného nábytku na státním zámku Kravaře

1. Truhla, severní Itálie, počátek 17. století, inv.č. U 3N.

10.6. Katalog renesančního nábytku v Muzeu města Mohelnice

1. Truhla, Tyrolsko, první polovina 17. století, inv. č. BZ 00460

10.7. Katalog renesančního úložného nábytku v Moravské galerii v Brně

1. Truhla, jižní Rakousko, polovina 17. století, inv. č. 6 342

2. Fasádová skříň, Tyrolsko, kolem roku 1650, inv. č. 12 705

3. Truhla, Bologna, 16. století, inv. č. 7 056

4. Truhla, Verona, kolem roku 1500, inv. č. 8 257

5. Truhla, Benátky, kolem roku 1600, inv. č. 14 121

10.8. Katalog renesančního úložného nábytku v Slezském zemském muzeu

1. Truhla, Florencie, první polovina 17. století, inv. č. U12 N

2. Truhla, Siena, začátek 15. století, inv. č. U14 N

3. Truhlice, Florencie, 16. století, inv. č. U15 N

4. Truhla, střední Evropa, první polovina 17. století, inv. č. U168N

5. Kabinet, severní Německo Augsburg (?), konec 16. století, inv. č. U26 N

7. Truhla, střední Evropa, kolem roku 1700, inv. č. U184 N
8. Hrací kazeta Cheb, třetí třetina 17. století, inv. č. U7 N
9. Skříňka, zdobená řezbou Itálie Toskána (?), 16. století, inv. č. U120 N
10. Sekretář, Itálie Toskána (?), 16. století, inv. č. U13 N
11. Kabinet, Cheb (?), konec 17. století, inv. č. U21 N
12. Šperkovnice severní Německo, před rokem 1700, inv. č. 146 N.

10.9. Katalog renesančního úložného nábytku na státním hradě Šternberk

1. Sekretář, severní Itálie kolem roku 1700, inv. č. ST01350
2. Truhla, Itálie, kolem poloviny 16. století, inv. č. ST00151
3. Truhla, jižní Německo – Švýcarsko, kolem roku 1600, inv. č. ST00460
4. Truhla, Španělsko (?), 16. století, inv. č. ST00207
5. Truhla, Siena, kolem roku 1540, inv. č. ST00018
6. Skříň, Toskánsko, konec 16. století, inv. č. ST00103
7. Skříň, severní Německo, datována 1683, inv. č. ST00187

10.10. Katalog renesančního úložného nábytku na státním zámku Velké Losiny

1. Truhla, Kolín nad Rýnem (?), první polovina 16. století, inv. č. VL00467
2. Cestovní kabinet, jižní Evropa Španělsko (?), 17. století, inv. č. VL00457
3. Příborník, střední Evropa, začátek 17. století, doplněn v 19. století, inv. č. VL00207
4. Příborník, Morava (?), 16. století, inv. č. VL00183
5. Kabinet, Holandsko, první polovina 17. století, inv. č. VL0136
6. Vargueño, Kastilie (Burgas?), konec 16. století, inv. č. VL0072
7. Šatní skříň, 1676, inv. č. VL00118
8. Cassone, střední Itálie (?), před rokem 1600, inv. č. VL00153

10.11. Katalog renesančního úložného nábytku ve Vlastivědném muzeu v Olomouci

1. Truhla zdobená intarzií Tyrolsko, první polovina 17. století, inv. č. N 004

10.12. Katalog renesančního úložného nábytku v Muzeu Komenského v Přerově

1. Cassone, střední Evropa, první polovina 17. století,
inv. č. T741/64/1

11. Obrazová příloha

11.2. 11. Kabinet, Čechy, kolem roku 1650, stůl doplněn v 19. století, inv. č. BO-55 –reprodukováno z Mžuková 1986, č. kat. 4.

11.3. Truhla, Morava (?), počátek 17. století, inv. BU 862. – reprodukováno z evidenční karty

11.7. 3. Truhla, Bologna, 16. století, inv. č. 7 056 – reprodukováno z Krmenčíková 1999

4. Truhla, Verona, kolem roku 1500, inv. č. 8 257 – reprodukováno z Krmenčíková 1999

5. Truhla, Benátky, kolem roku 1600, inv. č. 14 121 – reprodukováno z Krmenčíková 1999

10.8. 12. Šperkownice, severní Německo, před rokem 1700, inv. č. 146 N – reprodukováno z evidenční karty

11.1. Katalog renesančního úložného nábytku na státním hradě Bouzov

1. Cassone, Rakousko (?), druhá polovina 17. století, inv. č. BZ 02859

2. Cassone, Tyrolsko, počátek 17. století, inv. č. BZ 01481

3. Cassone, střední Evropa (?), první polovina 17. století, inv. č. BZ 01136

4. Cassone, střední Evropa, 17. století, inv. č. BZ 01128

5. Truhla, Tyrolsko, počátek 17. století, inv. č. BZ 1088

6. Truhla, střední Itálie, kolem roku 1600, inv. č. BZ 00590

7. Truhla, severní Německo (?), 1676, inv. č. BZ 00708

8. Truhla, střední Evropa, konec 17. století, inv. č. BZ 00607

9. Truhla, severní Itálie, konec 16. století, inv. č. BZ 549

10. Truhla, Itálie, konec 16. století, inv. č. BZ 00568

11. Cassone, střední Evropa, konec 17. století, inv. č. BZ 00514

12. Skříň, Německo, druhá polovina 17. století, inv. č. BZ 00782

13. Skříň střední Evropa, konec
17. století, inv. č. BZ 00479

14. Klekátko, Itálie,
po roce 1550, inv. č. BZ 2389.

15. Příborník, Holandsko (?),
17. století, inv. č. BZ 00727

16. Příborník, západní
Německo, 16. století,
inv. č. BZ 00205

17. Kabinet jižní Evropa, 1609,
inv. č. BZ 00713

18. Skříňka, jižní Evropa,
1609, inv. č. BZ 00751

19. Skříňka, Švýcarsko, kolem roku 1620, inv. č. BZ 00807

11.2. Katalog renesančního úložného nábytku na státním zámku v Bučovicích

1. Truhla, severní Itálie, kolem roku 1600, inv. č. BO-58

2. Truhla, Florencie, počátek 17. století, inv. č. BO-59

3. Truhla, střední Evropa, první polovina 17. století, inv.č. BO-63

4. Truhla, Tyrolsko, 17. století, inv. č. BO-64

5. Truhla, jižní Německo, kolem roku 1600, inv. č. BO-71

6. Truhla, střední Evropa, Tyrolsko (?), první polovina 17. století, inv. č. BO-67

7. Truhla, střední Evropa – Čechy (?), druhá polovina 17. století, inv. č. BO-62

8. Truhla, střední Evropa, druhá polovina 17. století doplněna v 19. století, inv. č. BO-66

9. Fasádová kredenc, střední Evropa, Holandsko (?), druhá polovina 17. století doplněna v 19. století, inv.č. BO 69

10. Fasádová kredenc, střední Evropa, druhá polovina 17. století, inv. č. BO-65

11. Kabinet Čechy(?), kolem roku 1650, stůl doplněn v 19. století, inv. č. BO-55

11. Fasádová skříň, střední Evropa, datováno 1667, inv. č. BO-70

12. Fasádová skříň, Ulm, druhá polovina 17. století, inv. č. 13.470.

11.3. Katalog renesančního úložného nábytku na státním zámku Buchlov

1. Truhla, severní Itálie, 15. století, inv. č. BU 584

2. Truhla, střední Evropa, konec 16. století, inv. č. BU 592

3. Truhla, jižní Německo, počátek 16. století, inv. č. BU 614

4. Truhla, Benátky, konec 16. století, inv. č. BU 637

5. Truhla, střední Evropa, druhá polovina 17. století,
inv. č. BU 796

6. Truhla, střední Evropa, kolem poloviny 17. století,
inv. č. BU 735

7. Truhla, střední Evropa, první polovina 16. století,
inv.č. BU 734

8. Truhla, střední Evropa, první polovina 17. století,
inv. č. BU 725

14. Truhla, střední Evropa, první polovina 17. století, inv. č. BU 696

15. Truhla, Morava (?), počátek 17. století, inv. BU 862

16. Truhla, střední Evropa, druhá polovina 17. století,
inv. č. BU 384

17. Kabinet, severní Německo, první polovina 17. století,
inv. č. BU 779

18. Příborník, Švýcarsko, druhá polovina 16. století,
inv. č. BU 733

**11.4. Katalog renesančního úložného nábytku na státním
zámku Buchlovice.**

1. Vargueño Holandsko první polovina 17. století, inv. č. BC 460

2. Kovaná truhla, Holandsko (?), datováno 1613, inv. č. BC 6553

11.5. Katalog renesančního úložného nábytku na státním zámku Kravaře

1. Cassone, severní Itálie, počátek 17. století, inv.č. U 3N.

11.6. Katalog renesančního nábytku v Muzeu města Mohelnice

1. Truhla, Tyrolsko, první polovina 17. století, inv. č. BZ 00460

11.7. Katalog renesančního úložného nábytku v Moravské galerii v Brně

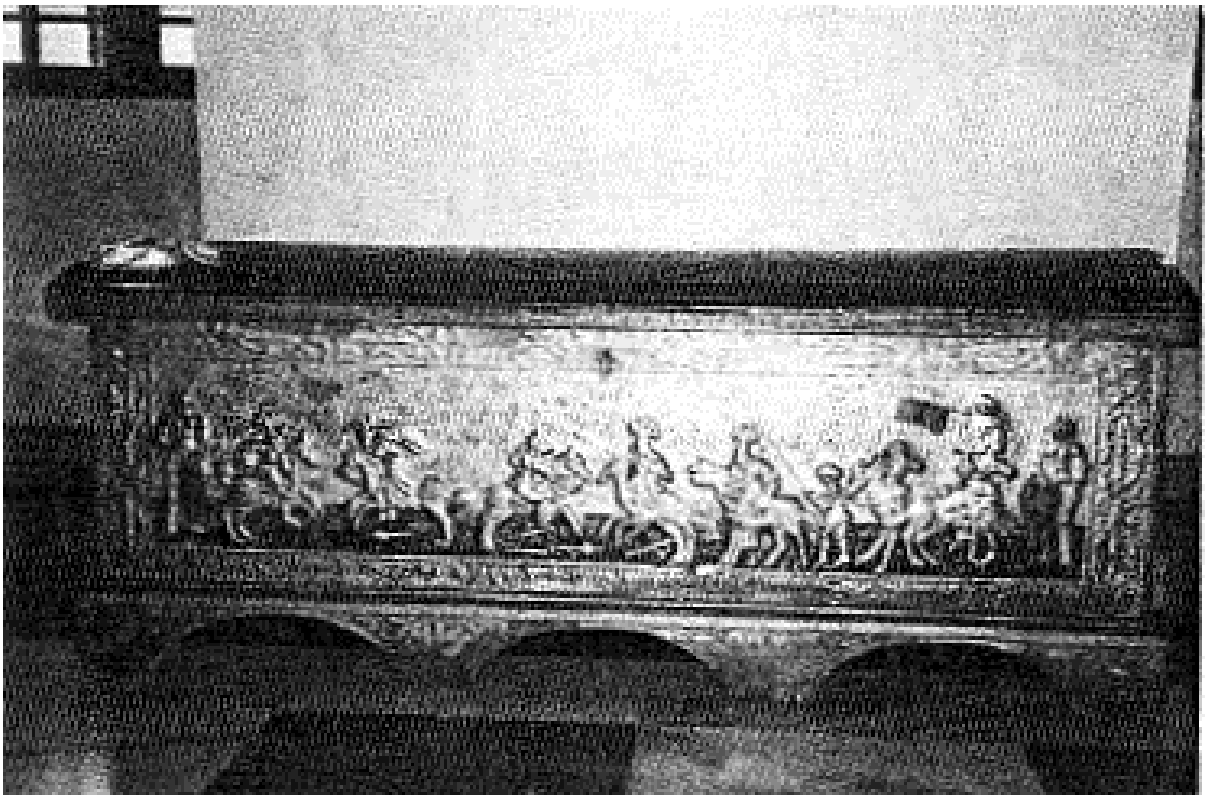
1. Truhla, jižní Rakousko, polovina 17. století, inv. č. 6 342

2. Fasádová skříň, Tyrolsko, kolem roku 1650, inv. č. 12 705

3. Truhla, Bologna, 16. století, inv. č. 7 056

4. Truhla, Verona, kolem roku 1500, inv. č. 8 257

5. Truhla, Benátky, kolem roku 1600, inv. č. 14 121

11.8. Katalog renesančního úložného nábytku v Slezském zemském muzeu

1. Truhla, Florencie, první polovina 17. století, inv. č. U12 N

2. Truhla, Siena, začátek 15. století, inv. č. U14 N

3. Truhlice, Florencie, 16. století, inv. č. U15 N

4. Truhla, střední Evropa, první polovina 17. století, inv. č. U168 N

5. Kabinet, severní Německo Augsburg (?), konec 16. století,
inv. č. U26 N

7. Truhla, střední Evropa, kolem roku 1700, inv. č. U184 N

8. Hrací kazeta, Cheb, třetí třetina 17. století, inv. č. U7 N

9. Skříňka, Itálie Toskána
(?), 16. století, inv. č. U120
N

10. Sekretář, Itálie Toskána (?), 16. století, inv. č. U13 N

11. Kabinet, Cheb,
konec 17. století,
inv. č. 21 N

12. Šperkavnice, severní Německo, před rokem 1700, inv. č. 146 N

**11.9. Katalog renesančního úložného nábytku na státním hradě
Šternberk**

1. Sekretář, severní Itálie kolem roku 1700, inv. č. ST01350

2. Truhla, Itálie, kolem poloviny 16. století, inv. č. ST00151

3. Truhla, jižní Německo – Švýcarsko, kolem roku 1600, inv. č. ST00460

4. Truhla, Španělsko (?), 16. století, inv. č. ST00207

5. Truhla, Siena, kolem roku 1540, inv. č. ST00018

6. Skříň, Toskánsko, konec 16. století, inv. č. ST00103

7. Skříň, severní Německo,
1683, inv č. ST00473

**11.10. Katalog renesančního úložného nábytku na státním
zámku Velké Losiny**

1. Truhla, Kolín nad Rýnem (?), první polovina 16. století,
inv. č. VL00467

2. Cestovní kabinet, jižní
Evropa Španělsko (?),
17. století, inv. č. VL00457

3. Příborník, střední Evropa, začátek 17. století, doplněn v 19. století, inv. č. VL00207

4. Příborník, Morava (?), 16. století, inv. č. VL00183

5. Kabinet, Holandsko, první polovina 17. století, inv. č. VL0136

6. Vargueño, Kastilie (Burgas?), konec 16. století, inv. č. VL0072

7. Šatní skříň, 1676, inv. č. VL00118

8. Cassone, střední Itálie (?), před rokem 1600, inv. č. VL00153

11.11. Katalog renesančního úložného nábytku ve Vlastivědném muzeu v Olomouci

1. Truhla, Tyrolsko, první polovina 17. století, inv. č. N 004

11.12. Katalog renesančního úložného nábytku v Muzeu Komenského v Přerově

1. Cassone, střední Evropa, první polovina 17. století,
inv. č. T741/64/1

12. Summary

The collections of the Renaissance furniture in Moravia and Silesia are in their entirety and quantity utterly exceptional. These collections has never been catalogued or otherwise processed. This thesis gives a view about the furniture production during the period of late Renaissance at the end of 16th and 17th century in Europe. It also includes a critical catalogue of the collections of the Renaissance furnitur.

The beginning of the thesis contains a brief summary of existing research with the reference to the basic and terminological literature. It continues with a short history of the collections in Moravská galerie, Slezského muzea and other castles. Sketch of complicated history of the collections and their original property as well as local deposition as a collection are included.

The next part of the thesis is focused on the evolution of the Renaissance furniture, its decorated techniques like intarsia, marquetterie, carving, painting, pastiglia dorata etc. The chapter devoted to technology engaged in the manufacturing process and used materials exerting in the last Renaissance is incorporated afterwards.

The main part of the thesis represents the critical catalogues. The catalogue contains pieces of the furniture the author considers to be the original Renaissance works. The catalogue is supplemented with the picture appendices.

13. Anotace

Jméno a příjmení:	Kamil Lukeš
Katedra:	Dějiny výtvarných umění
Vedoucí práce:	doc. PhDr. Marie Mžýkové, CSc.
Rok obhajoby:	2011

Název práce:	Renesanční úložný nábytek v Moravských a Slezských sbírkách.
Název v angličtině:	Renaissance Furniture in Moravia and Silesia Collections.
Anotace práce:	Práce mapuje renesanční úložný nábytek v expozici moravských a slezských sbírek a jejich paralely. Uceleně se zabývá historií sbírek, původem exponátů. Stejně tak i materiálovým, technologickým a výzdobným aspektům renesančního nábytku.
Klíčová slova:	Nábytek, renaissance, Morava.
Anotace v angličtině:	The work engages in the Renaissance furniture in the Moravia and Silesia and its parallels. My work is focused on the history of the Moravia collections, the origin of the exhibits as well as material, technological and decorative aspects of the Renaissance furniture.
Klíčová slova v angličtině:	Furniture, Renaissance, Moravia.
Přílohy vázané v práci:	Katalog renesančního nábytku v moravských a slezských sbírkách. Seznam vyobrazení nábytku v moravských a slezských sbírkách.
Rozsah práce:	192 stran
Jazyk práce:	Čeština

7. Poznámky

- ¹ Eva Klimešová, *Uměleckohistorické sbírky Slezského muzea*, Ostrava 1963.
- ² Jiřina Medková, *Moravská galerie v Brně expozice užitého umění*, Brno 1975, s. 5-7.
- ³ Edmund Wilhelm Braun, *Das Kaiser Franz Josef-Muzeum für Kunst und Gewerbe in Troppau und seine Sammlungen 1883-1908*, Troppau 1908.
- ⁴ František Cimburek a kol., *Dějiny nábytkového umění I*, Praha 1948.
- ⁵ Petr Brunecký, *Historický vývoj nábytku*, Brno 1997.
- ⁶ Miller Judith, *Nábytek - světové slohy od antiky až po současnost*, Praha 2006.
- ⁷ Tim Forrest, *Poznáváme starožitnosti*, Bratislava 1997.
- ⁸ Milan Togner, *Historický nábytek*, Brno 1993.
- ⁹ Eva Medková, *Starožitný nábytek, údržba a opravy*, Praha 1985.
- ¹⁰ Erich Klatt, *Die konstruktion alte Möbel*, Stuttgart 1990
- ¹¹ Daniel Diehl, *Constructing Medieval Furniture: Plans and Instructions with Historical Notes*, Mechanicsburg 1997.
- ¹² Jan Krامل, *Italský renesanční nábytek na Červeném Kameni*, *Umění a řemesla* 198, č. 1, s. 33-39.
- ¹³ Marie Mžyková, *Chebská reliéfní intarzie a grafika*, Praha 1986.
- ¹⁴ Pavel Štěpánek, *Španělské umělecko řemeslo 1550-1650 výběr z českých sbírek*, Praha 1997.
- ¹⁵ Markéta Krménčíková, *Italské renesanční truhly – cassoni v českých sbírkách*, Olomouc 1999.
- ¹⁶ Frida Schottmüler, *Wohnungskultur und Möbel der italienischen Renaissance*, Stuttgart 1921.
- ¹⁷ Otto von Falke, *Deutsche Möbel des Mittelalters und der Renaissance*, Stuttgart 1924.

---

¹⁸ Günter Schade, *Deutsche Möbel aus sieben Jahrhunderten*, Leipzig 1966.

¹⁹ Heinrich Kreisel, *Die Kunst des deutschen Möbels – Von den Anfängen bis zum Hochbarock*, München 1968.

²⁰ Franz Windisch-Graetz, *Möbel Europas – Renaissance und Manierismus. Vom 15. Jh. bis die erste Hälfte des 17. Jh.*, München 1983.

²¹ Hugues Sambin, *Un créateur au XVI siècle*, Paris 2001.

Ágnes Bos, *Meubles et panneaux en ebène: Le décor des cabinets en France au XVI siècle*, Paris 2007.

²² Monique Blanc, *Le Mobilier Français: Moyen Âge, Renaissance* Paris 1999.

Monique de Fayet, *Meubles et Ensembles Moyen Âge et Renaissance*, Paris 1961.

²³ August Pedrini, *Il mobilio gli ambienti e le decorazioni del rinascimento in Italia, secoli XV e XVI. (sale e ambienti vari, pitture e stucchi, soffitti e pareti, tavoli, sedie, armadi, cassoni, credenze ed altri mobili della casa)*, Firenze 1948.

Terisio Pignatti, *Mobili del Rinascimento*, Milano 1961.

Terny de Gregory Winifred ed. Antonio Vallardi, *Vecchi mobili italiani. Tipi in uso dal XV al XIX secolo*, Milano 1978.

²⁴ *Fine French and Continental Furniture, Decorations, Ceramics and Carpes*, Sotheby'S New York 1999.

²⁵ Rudolph Lepke, *Möbel der italienischen Hoch-Renaissance, der deutschen und niederländischen Renaissance*, Berlin 1896.

²⁶ Edmund Wilhelm Braun, *Das Kaiser Franz Josef-Museum für Kunst und Gewerbe in Troppau und seine Sammlungen 1883-1908*, Troppau 1908, s. 11-15.

²⁷ Viz Klimešová, (pozn.1), s.7.

²⁸ nová instalace vznikla roku 1955

²⁹ Nejpočetněji zastoupené fondy jsou sbírky porcelánu, keramiky a to hlavně z období italské renesance.

³⁰ Viz Klimešová (pozn. 1), s. 8.

-
- ³¹ Ibidem s. 8.
- ³² Viz Medková (pozn. 2), s. 5-8.
- ³³ 8. května 1873
- ³⁴ Milena Sedláčková, Sbíрка historického nábytku v Moravské galerii in: Jiří Hlušíčka (ed.), *Sborník k 100. výročí založení Moravského uměleckoprůmyslového muzea v Brně*, Brno 1973, s. 241-253.
- ³⁵ Inventář z 1. 2. 1637, č. 1893, HALW, Vadůz 1637.
- ³⁶ Inv. č. VL00183a
- ³⁷ Inv. č. ST 00103
- ³⁸ Viz Cimburek (pozn. 4), s. 138.
- ³⁹ Ibidem, s. 233-284.
- ⁴⁰ Viz Medková (pozn. 9), s. 95.
- ⁴¹ Georg Renner z Řezna, který v 16. století vynalezl stroj na řezání dých, viz Mžyková (pozn. 13), s. 7.
- ⁴² Viz Medková (pozn. 9), s. 37.
- ⁴³ Ibidem, s. 87.
- ⁴⁴ Ibidem, s. 87.
- ⁴⁵ Viz Togner (pozn. 8), s. 35.
- ⁴⁶ Viz Cimburek (pozn. 4), s. 144.
- ⁴⁷ Tloušťka dých se v 16. století pohybovala mezi 2-5 milimetry.
- ⁴⁸ Viz Cimburek (pozn. 4), s. 118.
- ⁴⁹ Někdy se tomuto motivu říká též *prospeto* (ital. Lavorare in prospeto)
- ⁵⁰ Helmud Flade, *Intarsia*, Dresden 1986, s. 61. uvádí jméno rodiny; *Familie der Canozi di Lendinara aus Rovigo*
- ⁵¹ Viz Cimburek (pozn. 4), s. 145.
- ⁵² Viz Togner (pozn. 8), s. 33.
- ⁵³ Viz Medková (pozn. 9) s. 89.
- ⁵⁴ Viz Mžyková (pozn. 13), s. 7.
- ⁵⁵ Viz Togner (pozn. 8), s. 35.
- ⁵⁶ Viz Medková (pozn. 10), s. 99 – 100.
- ⁵⁷ Viz Mžyková (pozn. 13), s. 8.

---

⁵⁸ E. Callmann – J. W. Taylor, Cassone, in: J. Turner (ed.), *The Dictionare of Art VI*, 1966, s. 1-7.

⁵⁹ Viz. Togner (pozn. 8), s. 36.